

รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมาย
และนโยบาย ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓

ของ

คณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมการการกฎหมาย
การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบาย
ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๖๓

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจกระทำการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการ
ดำเนินการตามแนวนโยบายด้านกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม
และความเป็นธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน นั้น ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

(๑) นายปิยบุตร แสงกนกกุล	ประธานคณะกรรมการ
(๒) นายสุทัศน์ เงินหมื่น	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายสิระ เจนจาคะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นางสาวพรณิการ์ วานิช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
(๗) นายคมเดช ไชยศิวิมมงคล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
(๘) นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๙) นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๐) นายรังสิมันต์ โรม	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๑) ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๒) นายนิรมิต สุจารี	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๓) นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	กรรมการ
(๑๔) นายอาดิสัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมการ
(๑๕) นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมการ

จากนั้นนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค ได้ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์
ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ ทำให้ความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและความเป็นกรรมการ
สิ้นสุดลงต่อมาในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์ เป็นกรรมการ
ในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน แทนนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค

/ต่อจากนั้น...

ต่อจากนั้น นายปิยบุตร แสงกนกกุล และนางสาวพรรณนิการ์ วาณิช ได้พ้นจากตำแหน่ง เพราะสมาชิกภาพสิ้นสุดลง เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ต่อมานายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมการในวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุม เห็นชอบให้ตั้งนายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์ นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ และนายสิงหนภณ ดีนาง เป็นกรรมการ ในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน แทนกรรมการที่ว่างลง

ในคราวการประชุมคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๓ วันพุธที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมมีมติแต่งตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ของคณะกรรมการ ดังนี้

(๑) นายสิระ เจนจาคะ	ประธานคณะกรรมการ
(๒) นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
(๗) นายคมเดช ไชยศิริมงคล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
(๘) นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๙) นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๐) นายรังสิมันต์ โรม	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๑) นายนิรมิต สุจารี	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๒) นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมการ
(๑๓) นายสิงหนภณ ดีนาง	กรรมการ
(๑๔) นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ	กรรมการ
(๑๕) นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมการ

จากนั้น นายสิระ เจนจาคะ ได้พ้นจากกรรมการในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน เพราะสมาชิกภาพสิ้นสุดลง และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๕ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งนายไพบุลย์ นิติตะวัน เป็นกรรมการแทน

หลังจากนั้น นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์ ได้พ้นจากกรรมการในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน เพราะลาออก และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นายศุภชัย ใจสมุทร เป็นกรรมการแทน ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

(๑) นายศุภชัย ใจสมุทร	ประธานคณะกรรมการ
(๒) นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

/(๔) นายชัยวัฒน์...

(๔) นายชัยวัฒน์ เป้าเปียมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่สาม
(๕) ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่สี่
(๖) นายคมเดช ไชยศิวามงคล	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่ห้า
(๗) นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
(๘) นายไพบุลย์ นิติตะวัน	รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
(๙) นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๐) นายนิรมิต สุจारी	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๑) นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๒) นายรังสิมันต์ โรม	กรรมการธิการ
(๑๓) นายสิงหนภณ ดินาง	กรรมการธิการ
(๑๔) นายอาดิตัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมการธิการ
(๑๕) นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมการธิการ

ต่อมา นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์ ได้ลาออกจากราชการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๖ และนายชวลิต วิชยสุทธิ์ ได้ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคเพื่อไทย ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖ ทำให้ความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและความเป็นกรรมการธิการ สิ้นสุดลง และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นายชานี ศักดิ์เศรษฐ์ และนายสมคิด เชื้อคง เป็นกรรมการธิการแทน ซึ่งคณะกรรมการธิการคณะนี้ประกอบด้วย

(๑) นายศุภชัย ใจสมุทร	ประธานคณะกรรมการธิการ
(๒) นายสมคิด เชื้อคง	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายชานี ศักดิ์เศรษฐ์	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่สอง
(๔) นายชัยวัฒน์ เป้าเปียมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่สาม
(๕) ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่สี่
(๖) นายคมเดช ไชยศิวามงคล	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่ห้า
(๗) นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
(๘) นายไพบุลย์ นิติตะวัน	รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
(๙) นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๐) นายนิรมิต สุจारी	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๑) นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๒) นายรังสิมันต์ โรม	กรรมการธิการ
(๑๓) นายสิงหนภณ ดินาง	กรรมการธิการ
(๑๔) นายอาดิตัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมการธิการ
(๑๕) นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมการธิการ

/บัดนี้ คณะกรรมการธิการ...

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหา การปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบาย ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของ คณะกรรมการต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ลงชื่อ นายศุภชัย ใจสมุทร

(นายศุภชัย ใจสมุทร)

ประธานคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

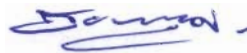
สำนักกรรมการ ๒

กลุ่มงานคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

โทร. ๐๒-๒๔๒-๕๙๐๐ ต่อ ๖๓๒๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ law_fairly@hotmail.com

สำเนาถูกต้อง

(นายชพงศ์ นิลสกุล)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

นางกมลเนตร พูลสุข ทนคง /ร่าง

นางสาวธารทิพย์ ทองห้าว / พิมพ์

นายพงศ์พันธุ์ จิตรานุกิจ / ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ นายภูวน อุ่นจันทร์

ครั้งที่ ๒ นายธนภุต ศรีสุวรรณ

ครั้งที่ ๓ คณะทำงานกฎหมายของสำนักกรรมการ ๒

รายนามคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร

นายศุภชัย ใจสมุทร
ประธานคณะกรรมการ

นายสมคิด เชื้อคง
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

นายชำนาญ ศักดิ์เศรษฐ์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่

นายคมเดช ไชยศิวามงคล
รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า

นายสุทัศน์ เงินหมื่น
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายไพบูลย์ นิติตะวัน
รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ
โฆษกคณะกรรมการ

นายนิรมิต สุจारी
โฆษกคณะกรรมการ

นายศาสตรา ศรีปาน
โฆษกคณะกรรมการ

นายรังสิมันต์ โรม
กรรมการ

นายสิงหนท ดินาง
กรรมการ

นายอาดิสัน อาลีอิสเฮาะ
กรรมการ

นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ
เลขานุการคณะกรรมการ

บทสรุปผู้บริหาร

คณะกรรมการธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ ของปัญหาที่เกิดขึ้นกับพี่น้องผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย อันเป็นผลมาจากการดำเนินการตามคำสั่งสำนัก นายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ ภายใต้นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ซึ่งรัฐบาล ในสมัยพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ต้องการที่จะยุติสงครามประชาชน หรือการสู้รบกัน ของคนในชาติ ระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยกับรัฐบาลไทย โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน ที่นิยมในลัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งอยู่ฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล ได้หวนกลับมาสู่เส้นทางแห่งสันติภาพอย่าง เท่าเทียมในฐานะเพื่อนร่วมชาติ

ตลอดระยะเวลากว่า ๔๐ ปีที่ผ่านมา ภายหลังจากที่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จากหลากหลายเชื้อชาติ อาชีพ ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ ภายใต้คำมั่นที่รัฐบาลได้ให้ไว้ นั้น ได้ก่อให้เกิดการขยายเครือข่ายทางสังคม ผสมกลมกลืน เป็นหนึ่งเดียวกับสังคมไทยในวงกว้าง และร่วมเป็นพลังสร้างการเจริญเติบโตให้กับประเทศมาอย่าง ต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการดำเนินชีวิตของพี่น้องผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยส่วนใหญ่ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้น ยังคงประสบกับปัญหาที่กำลังรอกการแก้ไขจากรัฐบาลโดยเฉพาะปัญหาในเรื่องของที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่เข้าขั้นวิกฤต ทั้งในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ของประเทศ หากปล่อยให้สถานการณ์ยังคงดำเนินไปอยู่เช่นนี้ ย่อมจะส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวม และความเชื่อมั่น ศรัทธาที่มีต่อระบอบการปกครองของประเทศ

นอกจากนี้ ปัญหาในเรื่องของการจ่ายเงินชดเชยจากรัฐที่ยังไม่ทั่วถึงและเป็นธรรม แม้ว่าในช่วงระหว่างปี ๒๕๒๕ - ๒๕๖๐ แต่ละรัฐบาลต่างก็ดำเนินการจ่ายเงินชดเชยให้กับผู้ร่วมพัฒนา ชาติไทยแล้ว จำนวนถึง ๑๘,๓๓๖ คน คิดเป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น ๕,๙๙๘,๕๕๔,๖๕๐.๕๐ บาท แต่ยังคงมีการร้องเรียนต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น คณะกรรมการธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร จึงมีคำสั่งที่ ๕/๒๕๖๔ แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาและเสนอ แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมาย และนโยบายภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ เพื่อศึกษาประเด็นปัญหาที่ยังคงค้าง และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชน ในเรื่องของ สิทธิในที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย การขาดโอกาสในการเข้าถึงสิทธิอันพึงมีพึงได้ และการได้มาซึ่งสัญชาติ ไทย อันเป็นผลมาจากการดำเนินงานของรัฐ ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ รวมถึง ประสานงานและบูรณาการความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาประชาชนผู้ได้รับผลกระทบให้เกิดความสันติสุข และ เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนบนพื้นฐานของการได้รับสิทธิอันชอบธรรม และการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการธิการได้รวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงตามกรอบการศึกษาทั้งข้อมูลปฐมภูมิ ที่ได้จากการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน และการเดินทางศึกษาดูงานในพื้นที่ที่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยร้องเรียน รวมถึงการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ

จากเอกสารวิชาการ การวิจัย และเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกการศึกษาออกเป็น ๒ เรื่องหลัก คือ เรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย และเรื่องการเงินช่วยเหลือ ซึ่งผลศึกษาปรากฏดังนี้

๑. การดำเนินงานช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ เรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย

คำว่าที่ดินมีความหมายทั้งในเชิงที่เป็นปัจจัยในการผลิต เป็นทุนในการดำเนินชีวิต ซึ่งมีประเด็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนและรัฐบาลมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนบนพื้นที่สูงตามแนวตะเข็บชายแดน ซึ่งความขัดแย้งนี้ยังไม่ได้รับการเอาใจใส่แก้ไขปัญหายอย่างจริงจัง จึงทำให้ปัญหานี้ยืดเยื้อและมีความซับซ้อนมากขึ้น แม้ว่ารัฐบาลในทุกยุคสมัยต่างมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ดูเหมือนว่าปัญหาดังกล่าวก็ยังไม่สามารถที่จะคลี่คลายให้หมดสิ้นไปได้ ซึ่งในช่วงปีที่ผ่านมาผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยพื้นที่ ๓ จังหวัด ซึ่งมีลักษณะปัญหาที่แตกต่างกัน ดังนี้

๑.๑ พื้นที่ตำบลเช็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

เดิมเป็นชุมชนของชนเผ่าม้งที่หลบหนีคอมมิวนิสต์ และเข้ารับการฝึกอาวุธและร่วมรบเป็นทหารชาวเขาอาสาสมัครเขาค้อ มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือประเทศชาติต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์จนได้รับชัยชนะ ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ กองทัพภาคที่ ๓ จึงได้ขอพื้นที่จำนวน ๔๕,๐๐๐ ไร่ จากกรมป่าไม้ ให้ราษฎรชาวเขาค้อจำนวน ๑๐๕ ครอบครัวได้เข้ามาอยู่โดยตั้งชื่อว่าชุมชนเช็กน้อย ต่อมา ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับการยกฐานะเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลเช็กน้อย ขึ้นกับอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นหมู่บ้านม้งที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง

ปัญหาของพื้นที่ตำบลเช็กน้อย เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เมื่อกองทัพภาคที่ ๓ ทำเรื่องขอส่งคืนพื้นที่ราชพัสดุในเขตตำบลเช็กน้อย จำนวน ๒๐,๐๐๐ ไร่ให้แก่กรมธนารักษ์ โดยมีได้ปรึกษาหารือกับราษฎรในพื้นที่ หรือแจ้งให้ชาวบ้านได้รับทราบถึงเหตุผลความจำเป็นในการดำเนินการดังกล่าว รวมทั้งไม่ได้หาแนวทางแก้ไขปัญหาระหว่างที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้เกิดผลเป็นรูปธรรมตามที่เคยให้เป็นการันสัญญาไว้อย่างแข็งขันแก่ผู้นำชาวเขาค้อที่ได้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยรบ และไม่ปฏิบัติตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ที่ทางกองทัพภาคที่ ๓ เคยให้คำมั่นว่าเมื่อสิ้นสุดการสู้รบแล้วทุกคนจะได้สิทธิอยู่อาศัยและทำกินชั่วคราวชั่วคราว มีใช้การให้เช่าที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน ทำให้ปัจจุบันประชากรชาวเขาค้อกว่า ๑๗,๐๐๐ คน ที่อาศัยอยู่ใน ๑๒ หมู่บ้านของ ตำบลเช็กน้อย ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อการประกอบอาชีพและที่อยู่อาศัย ก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย

นอกจากนี้ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยบ้านเช็กน้อยอีก ๒ กลุ่มซึ่งเดิมอยู่ในพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยได้เข้ามาขอรับตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ และรับการอบรมตามโครงการการณยุทธศาสตร์ ต้องการกลับคืนสู่ภูมิลำเนา แต่กรมอุทยานฯ ประกาศให้ภูมิลำเนาเดิมและที่ทำกินของพวกเขาเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติทั้งหมด รวมทั้งกองทัพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสรรพื้นที่บางส่วนให้กับราษฎรอาสาสมัครแล้ว ทำให้ได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยมาตลอด จึงเรียกร้องขอกลับไปทำกินในที่ดินเดิมของตนเอง

๑.๒ พื้นที่ภูชี้ฟ้า ดอยยาว - ผาหม่น - ผาจี

ปัญหาที่ดินทำกินของพื้นที่ภูชี้ฟ้า ตำบลดับเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย คือ พันธสัญญาตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ ที่ภาครัฐจะมอบที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้กับราษฎรผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย แต่ถึงปัจจุบันชาวบ้านก็ยังไม่มียกเอกสารสิทธิ์ในการครอบครองที่ดินทำกินที่อยู่อาศัย ทำให้ไม่สามารถดำเนินการใด ๆ กับที่ดินดังกล่าวได้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเพิ่มเติมจากการที่รัฐเตรียมประกาศยกฐานะวนอุทยานภูชี้ฟ้าขึ้นเป็นอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า ซึ่งชาวบ้านมองว่ามีพื้นที่อุทยานที่ทับซ้อนกับพื้นที่ทำกินในปัจจุบัน ทำให้ชาวบ้านเสียประโยชน์ ประกอบกับอุทยานแห่งชาติภูซาง จังหวัดพะเยา ประกาศขยายอาณาเขต ทำให้มีพื้นที่ครอบคลุมมาถึง ตำบลดับเต่า อำเภอเทิง อีกหลายหมู่บ้าน ซึ่งปัญหาที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่ยังคงยึดเยื้อยาวนานต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากรัฐบาลยังไม่ดำเนินการตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ แต่ประการใด ขณะที่เริ่มมีการบุกรุกพื้นที่ป่าบางส่วนเพิ่มมากขึ้นเพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าว ข้าวโพด หอมหัวใหญ่ กระท่อม ผักไม้ผล เมืองหนาว และยางพารา ซึ่งหน่วยงานของรัฐยังไม่สามารถควบคุมได้

๑.๓ พื้นที่บ้านปิยะมิตร อำเภอบางบาล จังหวัดยะลา

ประชากรในพื้นที่หมู่บ้านปิยะมิตร เดิมเป็นกลุ่มคนที่ทางกรมไทย เรียกว่า โจรคอมมิวนิสต์มาลาया (จคม.) ซึ่งได้เข้ามาขอตัวเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๐ รัฐบาลไทยโดยกองทัพภาคที่ ๔ ได้จัดที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน โดยขอใช้ที่ดินจากกรมป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดยะลา และจังหวัดสงขลา ตามโครงการจัดตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์ตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย ในพื้นที่ อำเภอบางบาล จังหวัดยะลา ระยะเวลาตามสัญญา ๓๐ ปี และได้รับพระราชทานชื่อหมู่บ้านปิยะมิตร ๑-๕ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙

ปัญหาที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัยของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในพื้นที่หมู่บ้านปิยะมิตร ๑ - ๕ ในปัจจุบัน คือ สัญญาสิทธิการใช้ที่ดินระหว่างกองทัพภาคที่ ๔ กับกรมป่าไม้ ซึ่งได้หมดอายุไปตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และปัจจุบันขั้นตอนการต่อสัญญากับกรมป่าไม้ยังไม่แล้วเสร็จ แม้ว่าจะได้ทำเรื่องขอต่อสัญญามาเป็นเวลากว่า ๖ ปีแล้ว ทำให้ชาวบ้านปิยะมิตร ๑-๕ ขาดโอกาสในการรับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ การได้รับสิทธิความช่วยเหลือต่างๆ อันพึงมี ต้องเผชิญกับความยากลำบากในการดำรงชีวิต เช่น ไม่สามารถโค่นต้นยางพาราที่มีอายุมากกว่า ๓๐ ปีเพื่อปลูกใหม่ได้ และการยางแห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้ขอกู้ได้ เป็นต้น

สรุปปัญหาที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัยของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

๑. เมื่อกาลเวลาเปลี่ยน สถานการณ์การเมืองเปลี่ยน โครงสร้างระบบการบริหารราชการแผ่นดินเปลี่ยน เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดูแลรับผิดชอบอยู่ในเหตุการณ์เมื่อครั้งก่อนนั้นเปลี่ยน เกิดมีเจ้าหน้าที่รัฐรุ่นใหม่เข้ามาบริหาร ดูแลรับผิดชอบงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย แต่ขาดการศึกษาหรือเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในภารกิจของชาติเมื่อครั้งในอดีต ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงคงอยู่ของชาติบ้านเมืองที่บรรพบุรุษรุ่นพ่อ ปู่ ย่า ตา ยายของเราได้รังสรรค์ไว้ ในขณะที่วิถีชีวิตของพี่น้องประชาชนยังคงดำเนินอยู่ต่อไปเช่นเดิม ควบคู่กับการขยายตัวของครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง ปัญหาต่างๆ จึงเกิดขึ้นทับถม ผ่านกาลเวลาที่ยาวนาน กลายเป็นปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่มีความสลับซับซ้อน ซึ่งต้องใช้ความพยายามและเวลา

ในการแก้ไข โดยต้องอาศัยกลไกทางการเมืองเป็นฟันเฟืองสำคัญในการคลี่คลายปัญหา หากปล่อยให้ เป็นเช่นนี้ต่อไป สังคมไทยก็จะหวนกลับมาสู่ความวุ่นวายดังเช่นในอดีตที่ผ่านมา

๒. กรณีกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ภาคเหนือของไทย เช่น ตำบลเช็กน้อย จังหวัด เพชรบูรณ์ พื้นที่ดอยยาว ดอยผาหม่น จังหวัดเชียงราย และพื้นที่ดอยผาจิ จังหวัดพะเยา เป็นตัวอย่าง ที่แสดงถึงการถูกลิดรอนสิทธิที่ดินทำกินที่อยู่อาศัย นำไปสู่ปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่มีความ ซับซ้อน ซึ่งยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง เป็นปัญหาเรื้อรังที่มีมากกว่า ๔๐ ปี

๓. เหตุใดพี่น้องผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ซึ่งเป็นราษฎรใน พื้นที่ทำกินและอยู่อาศัยมาก่อนนานหลายปี จึงไม่มีสิทธิใด ๆ ในที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย อันพึงมีพึงได้ ตามกฎหมาย และการดำเนินการใด ๆ ของรัฐมีความชอบธรรมมากนักเพียงใด มีการเลือกปฏิบัติต่อ ราษฎรที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ รวมถึงผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย หรือไม่ ซึ่งประเด็นนี้ เกี่ยวข้องกับ หลักกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศของสหประชาชาติ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย

๔. ในช่วงปี ๒๕๒๕ ที่กองทัพมีอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำ อันเป็นคอมมิวนิสต์ เหตุใดจึงไม่ดำเนินการมอบที่ดินที่พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย อยู่อาศัยและทำกินมานานแล้วให้ชัดเจน และมีกรรมสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย ตามที่ได้ตกลงกันไว้ แต่กลับปล่อยให้ปัญหาค้างค้ำสะสมมาจนถึงปัจจุบัน

๕. รัฐบาลไทยในขณะนั้นจงใจให้พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์จำนวนหนึ่งเข้าร่วมกับ ฝ่ายกองทัพ สู้รบกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้สำเร็จภายใต้ความมั่นใจจากฝ่ายกองทัพ ว่าเมื่อใดที่การสู้รบจบลง จะได้ที่ดินทำกินเป็นกรรมสิทธิ์อยู่กินไปจนถึงรุ่นลูกหลาน นั่นคือ ความสำเร็จของนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ที่ทำให้ในที่สุดสงครามก็สงบลง แต่ปัจจุบันยังคงมีปัญหาเรื่อง การมอบกรรมสิทธิ์ที่ดินและที่อยู่อาศัยในหลายกรณีและหลายพื้นที่

๖. รัฐควรเคารพสิทธิและการมีอยู่ของชาวม้งหรือกลุ่มชาติพันธุ์อื่นด้วย การปรึกษาหารือ และให้ราษฎรชาวม้งในพื้นที่ตัดสินใจร่วมในโครงการใดๆ ก็ตามที่จะดำเนินการในพื้นที่ ซึ่งพวกเขาทำกินและอาศัยอยู่อย่างเต็มใจ ทั้งนี้ตามสิทธิในหลักกฎหมายสากล ได้แก่ พันธกรณีระหว่าง ประเทศที่ประเทศไทยได้ลงนามเป็นภาคี ๑๕ ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง (United Nation Declaration on the Rights of Indigenous Peoples) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๗. การส่งมอบคืนพื้นที่ ตำบลเช็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ของกองทัพภาคที่ ๓ ให้กรมธนารักษ์นั้น ไม่สอดคล้องกับหลักการของโครงการ ๑ ล้านไร่กรมธนารักษ์ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีราษฎรถือครองทำกินและอยู่อาศัยเต็มพื้นที่ ขณะเดียวกันก็ยังมีราษฎร อีกจำนวนมากที่ยังไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง จึงไม่สามารถตีความได้ว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ ที่ส่วนราชการครอบครองไว้เกินความจำเป็นและหรือพื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ นอกจากนี้เหตุใดหน่วยงาน รัฐจึงเฉพาเฉาะจงที่จะดำเนินการสำรวจรังวัดพื้นที่ ๒๐,๐๐๐ ไร่ ในเขตตำบลเช็กน้อยตามโครงการ ๑ ล้านไร่กรมธนารักษ์ ทั้งที่ราษฎรไม่ต้องการ และมีการคัดค้าน โดยรัฐจะยึดเอาแต่หลักกฎหมาย ที่ราชพัสดุ ไม่คำนึงถึงหลักอื่น ๆ ประกอบในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของราษฎรในพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน มีความสมานฉันท์ และความปรองดองแห่งชาติ จึงอาจถือได้ว่ารัฐสร้างปัญหาแก่ชุมชนในพื้นที่ เช่นเดียวกับในอดีตที่ผ่านมา

๒. การดำเนินงานด้านการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓

หลังจากที่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้กลับเข้าสู่เส้นทางแห่งสันติภาพภายใต้แผนนโยบายของรัฐแล้ว ในเวลาต่อมาได้เริ่มมีการเรียกร้องขอรับการช่วยเหลือจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง โดยการช่วยเหลือในรูปแบบตัวเงิน ครั้งที่ ๑ นั้น ได้เริ่มขึ้นในสมัยนายกรัฐมนตรี พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ ในปีพ.ศ. ๒๕๕๐ เนื่องจากรัฐบาลมีข้อจำกัดเรื่องการจัดหาที่ดิน จึงให้ความช่วยเหลือต่อผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เป็นเงินรายละ ๑๒๕,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย ค่าที่ดิน ๕ ไร่ ๆ ละ ๑๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๗๕,๐๐๐ บาท และเงินลงทุนประกอบอาชีพ (เทียบเท่าวัว ๕ ตัว) เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งการดำเนินงานในครั้งนี้มี ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ได้รับความช่วยเหลือ จำนวน ๒,๖๐๙ ราย เป็นเงิน ๒๖๓,๑๒๐,๔๖๐.๕๐ บาท (สองร้อยหกสิบสามล้านหนึ่งแสนสองหมื่นสี่ร้อยหกสิบบาทห้าสิบบสตางค์)

ต่อมาครั้งที่ ๒ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๔ (สมัย นรม. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ได้เกิดความเคลื่อนไหวเรียกร้องของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนืออีกครั้ง รัฐบาลจึงได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่สมควรจะได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ รวมทั้งหลักเกณฑ์การกำหนดราคาค่าที่ดิน และค่าวัวเสียใหม่ เพื่อคิดเป็นจำนวนเงิน โดยใช้หลักการเดิมตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๐/๒๕๔๕ และปรับปรุงแนวทางการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยให้เหมาะสมกับกาลเวลา คือ ที่ดิน ราคาไร่ละ ๓๕,๐๐๐ บาท วัวราคาตัวละ ๑๐,๐๐๐ บาท รวมวงเงินช่วยเหลือค่าประกอบอาชีพ รายละ ๒๒๕,๐๐๐ บาท ซึ่งในครั้งนี้มีผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่รับเงินช่วยเหลือค่าประกอบอาชีพ จำนวน ๘,๗๘๓ ราย รวมเป็นเงิน ๑,๙๗๖,๑๗๕,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันเก้าร้อยเจ็ดสิบล้านหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

ครั้งที่ ๓ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๐ (สมัยนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) เพื่อช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ตกค้างสมัยนายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยให้มีประสิทธิภาพทั่วถึงทุกกลุ่ม ด้วยความถูกต้องเป็นธรรม นำไปสู่การยุติปัญหาผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยอย่างสิ้นเชิง โดยให้ช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ตกหล่นตามพันธสัญญาของรัฐบาลก่อน โดยจำแนกผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ คือ ๑) กลุ่มที่ผ่านการอุทธรณ์มาแล้วจากรัฐบาลชุดก่อนว่าเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ๒) กลุ่ม ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ตกค้างและตกสำรวจ (ไม่เคยคัดกรองมาก่อน) ๓) กลุ่มที่ผ่านการอุทธรณ์ (จากเดิมที่ไม่ผ่านการคัดกรองในกลุ่มที่ ๒) ซึ่งการพิจารณาให้การช่วยเหลือ ยังคงใช้หลักเกณฑ์เดิมทั้งคุณสมบัติและแนวทางช่วยเหลือเป็นเงิน ๒๒๕,๐๐๐ บาทต่อคน และคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ งบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวนทั้งสิ้น ๑,๓๙๑,๑๗๕,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นเงินช่วยเหลือค่าประกอบอาชีพสำหรับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จำนวน ๖,๑๘๓ คน

สรุปภาพรวมการช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๖๐

ครั้งที่	ปี พ.ศ.	รัฐบาล	จำนวน (คน)	จำนวนเงิน (บาท)
๑	๒๕๒๘	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	๘๐๖	๑.ที่ดินอยู่อาศัย ๒ งาน ๒.ที่ดินทำกิน ๘-๑๕ ไร่ ๓.วัว ๕ ตัว
๒	๒๕๔๕	พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์	๒,๖๐๙	๒๖๓,๑๒๐,๔๖๕๐.๕๐
๓	๒๕๕๒	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	๘,๗๘๓	๑,๙๗๖,๑๗๕,๐๐๐.๐๐
๔	๒๕๖๐	พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา	๖,๑๓๘	๑,๓๙๑,๑๗๕,๐๐๐.๐๐
รวมการช่วยเหลือ			๑๘,๓๓๖	๕,๙๙๘,๕๕๔,๖๕๐.๕๐

ปัจจุบันยังคงมีการเคลื่อนไหวของแกนนำผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เพื่อเรียกร้องขอรับความช่วยเหลือให้แก่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยโดยเสนอผ่าน กอ.รมน. ทั้ง ๔ ภาค และคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎรอย่างต่อเนื่อง เพื่อขอให้ทบทวนรายชื่อที่ตกหล่นจากการพิจารณาของ กอ.รมน. ที่ผ่านมา ขณะที่รัฐบาลมีนโยบายยุติการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยเป็นรายบุคคล หรือปรับแนวทางการให้ความช่วยเหลือผ่านโครงการต่าง ๆ ของรัฐแทน

๓. ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

๑. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรยึดคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ซึ่งยังไม่ถูกยกเลิก โดยเฉพาะนโยบายที่ปรากฏตามคำสั่งถือเป็นคำมั่นที่ให้ไว้กับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย แต่นับถึงปัจจุบัน ยังไม่ได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งและนโยบายที่ต่อเนื่องดังกล่าวอย่างจริงจังและครบถ้วนสมบูรณ์ สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารราชการแผ่นดินที่ขาดการเชื่อมโยง และทำความเข้าใจกับเรื่องราวที่มีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของชาติบ้านเมือง และมีผลต่ออันติสัมพันธ์เมื่อครั้งในอดีต

๒. รัฐควรชะลอ หรือยุติโครงการใดที่ชาวบ้านยังไม่สามารถรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้าน ตลอดจนการให้ความยินยอม เห็นด้วยอย่างเต็มที่ เช่น การส่งมอบคืนที่ดิน ซึ่งอยู่ในความดูแลของกองทัพที่ประชาชนอ้างว่าทางราชการได้ให้เข้าไปอยู่อาศัยตามนโยบายที่ออกโดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ คืนกรรมธนากรักษ์ให้เป็นที่ราชพัสดุ ภายใต้โครงการ ๑ ล้านไร่ของกรรมธนากรักษ์ ที่ดำเนินการในตำบลเข็กน้อย อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ ทั้งนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้าน รับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลจากทุกภาคส่วนในทุกพื้นที่ที่นำนโยบายการเมืองนำการทหารตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ดังกล่าวข้างต้นไปปฏิบัติ เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

๓. รัฐควรรหาแนวทางที่หลากหลายในการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้แก่ชุมชนผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เพื่อให้เกิดทางเลือกที่เหมาะสมและอยู่บนพื้นฐานของความต้องการและความยินยอมพร้อมใจของประชาชนในพื้นที่

๔. รัฐต้องไม่สร้างเงื่อนไขใดให้เกิดการเข้าใจผิดว่า มีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุความแตกต่างทางชาติพันธุ์

๕. รัฐต้องประเมินทบทวนเงื่อนไขและปัจจัยต่างๆ ที่เคยใช้เป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวและนำพาประชาชนในพื้นที่เข้ามีส่วนร่วมในปฏิบัติการต่างๆ ตามนโยบายของรัฐทุกประเด็น โดยคำนึงถึงหลักข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณา และให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจเข้าร่วมกับภาครัฐในโอกาสต่อ ๆ ไป เช่น การให้สิทธิอยู่อาศัยและทำกินในที่ดินเพื่อความมั่นคงและปลอดภัยจากคอมมิวนิสต์ (มิใช่การให้สิทธิการเช่า)

๖. ดำเนินการอนุญาตให้ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ได้รับการจัดสรรที่อยู่อาศัยและที่ทำกินแล้วภายใต้โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในพื้นที่ต่าง ๆ ได้รับเอกสารสิทธิ์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยมีเงื่อนไขห้ามโอนกรรมสิทธิ์ ยกเว้นให้ตกทอดทางมรดกและได้รับการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่เพียงพอแก่การดำรงชีพตามข้อตกลง

๗. ให้มีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบเรื่องการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เพื่อให้ถูกต้องกับความเป็นจริง และเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยมีตัวแทนที่ได้ผ่านการคัดเลือกจากผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยซึ่งมาจากทุกภาคของประเทศเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ

๘. คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ซึ่งปัจจุบันยังไม่ถูกยกเลิก จึงเห็นควรที่จะให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามคำสั่งดังกล่าว โดยอาจมีความจำเป็นที่จะต้องออกกฎหมาย หรือประกาศคำสั่งอื่นใดที่มีผลบังคับ เพื่อให้เกิดแนววิธีปฏิบัติที่ชัดเจน สอดคล้องกับสถานการณ์ความเป็นจริงในปัจจุบัน

๙. ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นเจ้าภาพในการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองทัพบก กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการทบทวน แก้ไข ปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการ เพื่อแก้ไขปัญหาผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยให้สำเร็จลุล่วง รวมถึงสารัตถะต่างๆ ของกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดความชัดเจนเป็นเอกภาพมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน และเป็นปัญหาในการดำเนินงานตามขอบข่ายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสังคมประชาธิปไตยให้มีความเจริญรุ่งเรือง มั่นคงและยั่งยืนตลอดไป

ทางเลือกที่จะนำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมีอยู่ไม่มากนัก การให้โอกาสแก่ประชาชนได้มีแหล่งผลิตที่อยู่อาศัยที่มั่นคง จึงเป็นอีกหนึ่งแรงกระตุ้นสำคัญที่จะนำไปสู่ความคาดหวังว่าจะช่วยพลิกฟื้นเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปสู่การเจริญเติบโตของชุมชนที่มั่นคงและยั่งยืนได้ ทั้งนี้เพื่อสนองตอบต่อพระราชปณิธานแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของพี่น้องประชาชนชาวไทย อันเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่จะนำพาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศไปสู่อนาคตอย่างมีทิศทางและเป้าหมายที่แน่นอน หากรัฐบาลต้องการที่จะสนับสนุนให้เกิดการประสานประโยชน์ระหว่างชนชั้น เพื่อประโยชน์โดยรวมของประเทศ เกิดขบวนการพัฒนาประชาธิปไตยที่ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม บนเส้นทางแห่งเสรีภาพตามนโยบายแล้ว ก็จำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีทบทวนแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการ เพื่อแก้ไขปัญหาผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยให้สำเร็จลุล่วง รวมถึงสารัตถะต่าง ๆ ของกฎหมาย

กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เกิดความชัดเจนเป็นเอกภาพมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน และเป็นปัญหาในการดำเนินงานตามขอบข่ายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานที่เป็นผู้รักษาการกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสังคมประชาธิปไตยให้มีความเจริญรุ่งเรือง มั่นคงและยั่งยืนตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
รายนามคณะกรรมการการกฎหมาย การกฎหมายการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
สารบัญ	ญ
รายงานพิจณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบาย ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓	๑
๑. การดำเนินการ	๔
๒. วิธีการพิจณาศึกษา	๔
๓. ผลการพิจณา	๕
๔. ข้อเสนอของคณะกรรมการ	๑๑
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายงานการพิจณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหา การปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบาย ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ของคณะอนุกรรมการศึกษาการปฏิรูป ทบทวน และแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย	๑๓
ภาคผนวก ข คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์	๘๒
ภาคผนวก ค คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๕ เรื่อง แผนรูกทางการเมือง	๘๕

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบาย
ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓
ของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
สภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวนโยบายด้านกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม และความเป็นธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน ประกอบด้วย

(๑) นายปิยบุตร แสงกนกกุล	ประธานคณะกรรมการ
(๒) นายสุทัศน์ เงินหมื่น	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายสิระ เจนจาคะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นางสาวพรรณนิการ์ วานิช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
(๗) นายคมเดช ไชยศิรามงคล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
(๘) นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๙) นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๐) นายรังสิมันต์ โรม	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๑) ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๒) นายนิรมิต สุจารี	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๓) นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	กรรมการ
(๑๔) นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมการ
(๑๕) นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมการ

จากนั้นนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค ได้ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ ทำให้ความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและความเป็นกรรมการ สิ้นสุดลงต่อมาในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์ เป็นกรรมการ ในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน แทนนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค

ต่อจากนั้น นายปิยบุตร แสงกนกกุล และนางสาวพรรณนิการ์ วานิช ได้พ้นจากตำแหน่ง เพราะสมาชิกภาพสิ้นสุดลง เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ต่อมานายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมการในวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓

ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งนายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์ นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ และนายสิงหนภณ ดีนาง เป็นกรรมการในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน แทนกรรมการที่ว่างลง

ในคราวการประชุมคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๓ วันพุธที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมมีมติแต่งตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ของคณะกรรมการ ดังนี้

(๑) นายสิระ เจนจาคะ	ประธานคณะกรรมการ
(๒) นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
(๗) นายคมเดช ไชยศิวามงคล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
(๘) นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๙) นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๐) นายรังสิมันต์ โรม	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๑) นายนิรมิต สุจารี	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๒) นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมการ
(๑๓) นายสิงหนภณ ดีนาง	กรรมการ
(๑๔) นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ	กรรมการ
(๑๕) นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขาธิการคณะกรรมการ

จากนั้น นายสิระ เจนจาคะ ได้พ้นจากกรรมการในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน เพราะสมาชิกภาพสิ้นสุดลง และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๕ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งนายไพบูลย์ นิติตะวัน เป็นกรรมการแทน

หลังจากนั้น นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์ ได้พ้นจากกรรมการในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน เพราะลาออก และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งนายศุภชัย ใจสมุทร เป็นกรรมการแทน ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

(๑) นายศุภชัย ใจสมุทร	ประธานคณะกรรมการ
(๒) นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) นายคมเดช ไชยศิวามงคล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
(๗) นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๘) นายไพบูลย์ นิติตะวัน	รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๙) นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๐) นายนิรมิต สุจารี	โฆษกคณะกรรมการ

(๑๑) นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๒) นายรังสีมันต์ โรม	กรรมาธิการ
(๑๓) นายสิงหนภณ ดีนาง	กรรมาธิการ
(๑๔) นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมาธิการ
(๑๕) นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขาธิการคณะกรรมการธิการ

ต่อมา นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์ ได้ลาออกจากความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๖ และนายชวลิต วิชยสุทธิ์ ได้ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคเพื่อไทย ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖ ทำให้ความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและความเป็นกรรมาธิการ สิ้นสุดลง และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นายชานี ศักดิ์เศรษฐ์ และนายสมคิด เชื้อคง เป็นกรรมาธิการแทน ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

(๑) นายศุภชัย ใจสมุทร	ประธานคณะกรรมการธิการ
(๒) นายสมคิด เชื้อคง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายชานี ศักดิ์เศรษฐ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) นายคมเดช ไชยศิวิมมงคล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
(๗) นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๘) นายไพบุลย์ นิติตะวัน	รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๙) นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๐) นายนิรมิต สุจारी	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๑) นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๒) นายรังสีมันต์ โรม	กรรมาธิการ
(๑๓) นายสิงหนภณ ดีนาง	กรรมาธิการ
(๑๔) นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมาธิการ
(๑๕) นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขาธิการคณะกรรมการธิการ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง แนวทางการแก้ไข ปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบาย ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๖๓ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการศึกษารายงานดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

๑. การดำเนินการ

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษาเกี่ยวกับคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับที่ทำกินและการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ให้กับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยตามคำสั่งดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวเป็นไปอย่างครบถ้วนและเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง การศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืนต่อไป

๒. วิธีการพิจารณาศึกษา

๒.๑ คณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ได้พิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบายภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ โดยมีการประชุมของคณะกรรมการฯ จำนวน จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันพุธที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕

ครั้งที่ ๒ วันพุธที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๕

๒.๒ คณะกรรมการได้ดำเนินการโดยเชิญหน่วยงานมาให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและประกอบการพิจารณา ดังนี้

๒.๒.๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑) นายประยุทธ เสี้ยวอิม	ผู้อำนวยการส่วนอนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้
(๒) นางจีระพรรณ สว่าง	นิติกรชำนาญการ
(๓) นายภาคภูมิ มัติโก	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
(๔) นายธাত্রี แก้วรอด	นิติกรปฏิบัติการ

๒.๒.๒ กรมป่าไม้

(๑) นายอธิการณ ก่อผล	นักวิชาการกรมป่าไม้ชำนาญการ
(๒) นางพัชรินทร์ บุญราศี	นักวิชาการกรมป่าไม้ชำนาญการ
(๓) นายเฉลิมเกียรติ สุดสาคร	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการและควบคุมป่าไม้

๒.๒.๓ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(๑) นายวีระยุทธ วรรณเลิศสกุล	ผู้อำนวยการส่วนจัดการที่ดินและชุมชนพื้นที่อนุรักษ์
(๒) นายสุทธิพงษ์ ไชยรักษ์	ส่วนจัดการที่ดินฯ สำนักพื้นที่ป่า

๒.๒.๔ กองทัพอากาศที่ ๔

- พันเอก อุทัย รุ่งสังข์ ผอ.กกร.ทภ ๔

๒.๒.๕ อำเภอเบตง

- นายเอก ยิงอภัย ณ สงขลา เข้าร่วมประชุมผ่านโปรแกรม ZOOM

๒.๒.๖ คณะกรรมการหมู่บ้านจุฬาภรณ์

- นายเอกชัย วงกิตศุภพล

๒.๒.๗ คณะกรรมการหมู่บ้านปิยะมิตร

(๑) นายจรูญ แก้วจันททรัพย์

(๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญัฐชลัยย์ มยุรศักดิ์

๓. ผลการพิจารณา

คณะกรรมการธิการ ได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษา แนวทางการแก้ไขปัญหา การปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบาย ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ ปราบกฏผล การดำเนินการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๓.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๒๓ เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อยุติสงครามประชาชน หรือการสู้รบ ของคนในชาติระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) กับรัฐบาลไทย โดยเปิดโอกาสให้ นักศึกษาที่หนีเข้าป่าภายหลังเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ หวนกลับสู่เส้นทางแห่งสันติภาพ และสมาชิก กองกำลังพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เข้ามามอบตัว เป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย โดยทางราชการ ได้ยื่นข้อเสนอจะไม่เอาผิดและค้ำประกันให้สัญชาติ พร้อมมอบที่ดินทำกิน บ้าน และวัว เป็นค่าชดเชย เพื่อใช้เป็นทุนเริ่มต้นชีวิตใหม่ ดังนั้น คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ จึงเป็นค้ำประกัน ที่รัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือในด้านปัจจัยการทำการทำกิน ที่อยู่อาศัยให้กับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้สงครามภายในระหว่างคนไทยด้วยกันเองได้สงบและยุติลง ทำให้รัฐบาล สามารถทุ่มเทสรรพกำลังที่มีอยู่เพื่อดำเนินการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศให้พลิกฟื้น เจริญรุ่งเรือง มาจนถึงปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม ตลอดช่วงระยะเวลากว่า ๔๐ ปีที่ผ่านมา ภายหลังจากที่ได้เข้ามามอบตัว เป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จนเกิดการขยายวงกว้างว่านเครือ สร้างเครือข่ายการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของชุมชนออกไปในวงกว้าง แต่ปรากฏว่า ค้ำประกันที่รัฐบาลได้ให้ไว้กับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยนั้น กลับยังไม่ได้ดำเนินการตามที่ได้กำหนดไว้อย่างจริงจังและสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิทธิในที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของความมั่นคงในการดำรงชีพ ซึ่งรัฐบาลในยุคต่อ ๆ มา ได้เห็นชอบให้ดำเนินการช่วยเหลือในรูปแบบเงินแก่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยแทนการจัดการที่ดินทำกิน ตามเงื่อนไข แต่ปรากฏว่าการช่วยเหลือดังกล่าวยังไม่ทั่วถึงและถูกต้องเป็นธรรม จนเกิดกระแสเรียกร้อง อย่างต่อเนื่อง ให้รัฐบาลพิจารณาดำเนินการเพื่อให้เกิดความถูกต้องตามสิทธิอันชอบธรรมของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จนนำมาสู่การร้องเรียนต่อคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและ สิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้พิจารณาแก้ไขปัญหา และให้ความช่วยเหลือต่อไป

ดังนั้น ในคราวประชุมคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๖๐ ในวันพุธที่ ๓๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ที่ประชุมจึงมีมติตั้งคณะทำงานศึกษา และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามกฎหมายและนโยบาย ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ เพื่อศึกษาประเด็นปัญหาที่ยังคงค้างและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชน อันเป็นผลมา จากการดำเนินงานของรัฐ ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓

๓.๒ ประเด็นการพิจารณา

ตลอดระยะเวลากว่า ๔๐ ปีที่ผ่านมา ภายหลังจากที่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จากหลากหลายเชื้อชาติ อาชีพ ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ ภายใต้อำนาจที่รัฐบาลได้ให้ไว้ นั้น ได้ก่อให้เกิดการขยายเครือข่ายทางสังคม ผสมกลมกลืน เป็นหนึ่งเดียวกับสังคมไทยในวงกว้าง และร่วมเป็นพลังสร้างการเจริญเติบโตให้กับประเทศมาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการดำเนินชีวิตของพี่น้องผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยส่วนใหญ่ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้น ยังคงประสบกับปัญหาที่กำลังรอการแก้ไขจากรัฐบาลโดยเฉพาะปัญหาในเรื่องของที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่เข้าขั้นวิกฤต ทั้งในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ของ ประเทศ หากปล่อยให้สถานการณ์ยังคงดำเนินไปอยู่เช่นนี้ ย่อมจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมในภาพรวม และความเชื่อมั่น ศรัทธาที่มีต่อระบอบการปกครองของประเทศ

คณะกรรมการได้รวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงตามกรอบการศึกษาทั้งข้อมูล ปฐมภูมิที่ได้จากการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ประสบปัญหา ความเดือดร้อน และการเดินทางศึกษาดูงานในพื้นที่ที่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยร้องเรียน รวมถึงการศึกษา ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารวิชาการ การวิจัย และเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกการศึกษา ออกเป็น ๒ เรื่องหลัก คือ เรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย และเรื่องการจ่ายเงินช่วยเหลือ ซึ่งปรากฏ ผลการศึกษา ดังนี้

๓.๒.๑ การดำเนินงานช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ เรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย

คำว่าที่ดินมีความหมายทั้งในเชิงที่เป็นปัจจัยในการผลิต เป็นทุนในการ ดำเนินชีวิต ซึ่งมีประเด็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนและรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนบนพื้นที่สูงตามแนวตะเข็บชายแดน ซึ่งความขัดแย้งนี้ยังมิได้รับการเอาใจใส่แก้ไขปัญหา อย่างจริงจัง จึงทำให้ปัญหานี้ยืดเยื้อและมีความซับซ้อนมากขึ้น แม้รัฐบาลในทุกยุคสมัยต่างมีนโยบาย ที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ดูเหมือนว่าปัญหาดังกล่าวก็ยังไม่สามารถที่จะคลี่คลายให้หมดสิ้นไปได้ ซึ่งในช่วงปีที่ผ่านมาผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยพื้นที่ ๓ จังหวัด ซึ่งมีลักษณะปัญหา ที่แตกต่างกัน ดังนี้

๑. พื้นที่ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

เดิมเป็นชุมชนของชนเผ่าม้งที่หลบหนีคอมมิวนิสต์ และเข้ารับการ ฝึกอาวุธและร่วมรบเป็นทหารชาวเขาอาสาสมัครเขาค้อ มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือประเทศชาติต่อสู้กับ ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์จนได้รับชัยชนะ ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ กองทัพภาคที่ ๓ จึงได้ขอพื้นที่จำนวน ๔๕,๐๐๐ ไร่ จากกรมป่าไม้ ให้ราษฎรชาวเขาค้อจำนวน ๑๐๕ ครอบครัวได้เข้ามาอยู่โดยตั้งชื่อว่าชุมชน เข็กน้อย ต่อมา ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับการยกฐานะเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย ขึ้นกับอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นหมู่บ้านม้งที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับ แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง

ปัญหาของพื้นที่ตำบลเข็กน้อย เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เมื่อกองทัพ ภาคที่ ๓ ทำเรื่องขอสงวนพื้นที่ราชพัสดุในเขตตำบลเข็กน้อย จำนวน ๒๐,๐๐๐ ไร่ให้แก่กรมธนารักษ์

โดยมิได้ปรึกษาหารือกับราษฎรในพื้นที่ หรือแจ้งให้ชาวบ้านได้รับทราบถึงเหตุผลความจำเป็นในการดำเนินการดังกล่าว รวมทั้งไม่ได้หาแนวทางแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้เกิดผลเป็นรูปธรรมตามที่เคยให้เป็นคำมั่นไว้อย่างแข็งขันแก่ผู้นำชาวม้งที่ได้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยรบและไม่ปฏิบัติตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ที่ทางกองทัพภาคที่ ๓ เคยให้คำมั่นว่าเมื่อสิ้นสุดการสู้รบแล้วทุกคนจะได้สิทธิอยู่อาศัยและทำกินชั่วคราวชั่วคราว มิใช่การให้เช่าที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน ทำให้ปัจจุบันประชากรชาวม้งกว่า ๑๗,๐๐๐ คน ที่อาศัยอยู่ใน ๑๒ หมู่บ้านของ ตำบลเข็กน้อย ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อการประกอบอาชีพและที่อยู่อาศัย ก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย นอกจากนี้ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยบ้านเข็กน้อยอีก ๒ กลุ่มซึ่งเดิมอยู่ในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยได้ เข้ามอบตัวตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ และรับการอบรมตามโครงการการุณยเทพ ต้องการกลับคืนสู่ภูมิลำเนาแต่กรมอุทยานฯ ประกาศให้ภูมิลำเนาเดิมและที่ทำกินของพวกตนเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติทั้งหมดรวมทั้งกองทัพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสรรพื้นที่บางส่วนให้กับราษฎรอาสาสมัครแล้ว ทำให้ได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยมาตลอด จึงเรียกร้องขอกลับไปทำกินในที่ดินเดิมของตนเอง

๒. พื้นที่ภูชี้ฟ้า ดอยยาว-ผาหม่น-ผาจี

ปัญหาที่ดินทำกินของพื้นที่ภูชี้ฟ้า ตำบลตับเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย คือ พันธสัญญาตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ ที่ภาคีรัฐจะมอบที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้กับราษฎรผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย แต่ถึงปัจจุบันชาวบ้านก็ยังไม่มียุทธศาสตร์สิทธิในการครอบครองที่ดินทำกินที่อยู่อาศัย ทำให้ไม่สามารถดำเนินการใดๆ ที่ดินดังกล่าวได้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเพิ่มเติมจากการที่รัฐเตรียมประกาศที่จะยกฐานะวนอุทยานภูชี้ฟ้าขึ้นเป็นอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า ซึ่งชาวบ้านมองว่ามีพื้นที่อุทยานที่ทับซ้อนกับพื้นที่ทำกินในปัจจุบัน ทำให้ชาวบ้านเสียประโยชน์ ประกอบกับอุทยานแห่งชาติภูซาง จังหวัดพะเยา ประกาศขยายอาณาเขต ทำให้มีพื้นที่ครอบคลุมมาถึง ตำบลตับเต่า อำเภอเทิง อีกหลายหมู่บ้าน ซึ่งปัญหาที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ยังคงยืดเยื้อยาวนานต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากรัฐบาลยังไม่ดำเนินการตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ แต่ประการใด ขณะที่เริ่มมีการบุกเบิกพื้นที่ป่าบางส่วนเพิ่มมากขึ้นเพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าว ข้าวโพด หอมหัวใหญ่ กล้วย ฝรั่ง ไม้ผลเมืองหนาว และยางพารา ซึ่งหน่วยงานของรัฐยังไม่สามารถควบคุมได้

๓. พื้นที่บ้านปิยะมิตร อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ประชากรในพื้นที่หมู่บ้านปิยะมิตร เดิมเป็นกลุ่มคนที่ทางการไทยเรียกว่า โจรคอมมิวนิสต์มาลายา (จคม.) ซึ่งได้เข้ามาอพยพเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๐ รัฐบาลไทยโดยกองทัพภาคที่ ๔ ได้จัดที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน โดยขอใช้ที่ดินจากกรมป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดยะลา และจังหวัดสงขลา ตามโครงการจัดตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์ตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซียในพื้นที่ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ระยะเวลาตามสัญญา ๓๐ ปี และได้รับพระราชทานชื่อหมู่บ้านปิยะมิตร ๑-๕ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙

ปัญหาที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัยของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในพื้นที่หมู่บ้านปิยะมิตร ๑-๕ ในปัจจุบัน คือ สัญญาสิทธิการใช้ที่ดินระหว่างกองทัพภาคที่ ๔ กับกรมป่าไม้ ซึ่งได้หมดอายุไปตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และปัจจุบันขั้นตอนการต่อสัญญากับกรมป่าไม้ยังไม่แล้วเสร็จ แม้ว่าจะได้ทำเรื่องขอต่อสัญญามาเป็นเวลากว่า ๖ ปีแล้ว ทำให้ชาวบ้านปิยะมิตร ๑-๕ ขาดโอกาสในการรับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ การได้รับสิทธิความช่วยเหลือต่างๆ อันพึงมี

ต้องเผชิญกับความยากลำบากในการดำรงชีวิต เช่น ไม่สามารถโค่นต้นยางพาราที่มีอายุมากกว่า ๓๐ ปี เพื่อปลูกใหม่ได้ และการยางแห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้ขอกู้ได้ เป็นต้น

สรุปปัญหาที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัยของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

๑. เมื่อกาลเวลาเปลี่ยน สถานการณ์การเมืองเปลี่ยน โครงสร้างระบบการบริหารราชการแผ่นดินเปลี่ยน เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดูแลรับผิดชอบอยู่ในเหตุการณ์เมื่อครั้งก่อนนั้นเปลี่ยน เกิดมีเจ้าหน้าที่รัฐรุ่นใหม่เข้ามาบริหาร ดูแลรับผิดชอบงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย แต่ขาดการศึกษา เชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในภารกิจของชาติเมื่อครั้งในอดีต ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงคงอยู่ของชาติบ้านเมืองที่บรรพบุรุษรุ่นพ่อ ปู่ ย่า ตา ยาย ของเราได้รังสรรค์ไว้ ในขณะที่วิถีชีวิตของพี่น้องประชาชนยังคงดำเนินอยู่ต่อไปเช่นเดิม ควบคู่กับการขยายตัวของครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง ปัญหาต่างๆ จึงเกิดขึ้นทับถม ผ่านกาลเวลาที่ยาวนาน กลายเป็นปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่มีความสลับซับซ้อน ซึ่งต้องใช้ความพยายามและเวลาในการแก้ไข โดยต้องอาศัยกลไกทางการเมืองเป็นฟันเฟืองสำคัญในการคลี่คลายปัญหา หากปล่อยให้เป็นอย่างนี้ต่อไป สังคมไทยก็จะหวนกลับมาสู่ความวุ่นวายดังเช่นในอดีตที่ผ่านมา

๒. กรณีกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ภาคเหนือของไทย เช่น ตำบลเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์ พื้นที่ดอยยาว ดอยผาหม่น จังหวัดเชียงราย และพื้นที่ดอยผาจิ จังหวัดพะเยา เป็นตัวอย่างที่แสดงถึงการถูกลิดรอนสิทธิที่ดินทำกินที่อยู่อาศัย นำไปสู่ปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อน ซึ่งยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง เป็นปัญหาเรื้อรังที่มีมากกว่า ๔๐ ปี

๓. เหตุใดพี่น้องผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นราษฎรในพื้นที่ทำกินและอยู่อาศัยมาก่อนนานหลายปี จึงไม่มีสิทธิใดๆ ในที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย อันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย และการดำเนินการใดๆ ของรัฐมีความชอบธรรมมากน้อยเพียงใด มีการเลือกปฏิบัติต่อราษฎรที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ รวมถึงผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย หรือไม่ ซึ่งประเด็นนี้ เกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศของสหประชาชาติ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย

๔. ในช่วงปีพุทธศักราช ๒๕๒๕ ที่กองทัพมีอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๑๕ เหตุใดจึงไม่ดำเนินการมอบที่ดินที่พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยอยู่อาศัยและทำกินมานานแล้วให้ชัดเจน และมีกรรมสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมายตามที่ได้ตกลงกันได้ แต่กลับปล่อยให้ปัญหาค้างค้ำสะสมมาจนถึงปัจจุบัน

๕. รัฐบาลไทยจงใจให้พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์จำนวนหนึ่งเข้าร่วมกับฝ่ายกองทัพ สู้รบกับ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้สำเร็จภายใต้คำมั่นจากฝ่ายกองทัพว่าเมื่อใดที่การสู้รบจบลง จะได้ที่ดินทำกินเป็นกรรมสิทธิ์อยู่กินไปจนถึงรุ่นลูกหลาน นั่นคือความสำเร็จของนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ที่ทำให้ในที่สุดสงครามก็สงบลง แต่ปัจจุบัน ยังคงมีปัญหาเรื่องการมอบกรรมสิทธิ์ที่ดินและที่อยู่อาศัยในหลายกรณีและหลายพื้นที่

๖. รัฐควรเคารพสิทธิและการมีอยู่ของชาวม้งหรือกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ด้วยการปรึกษาหารือ และให้ราษฎรชาวม้งในพื้นที่ตัดสินใจร่วมในโครงการใดๆ ก็ตามที่จะดำเนินการในพื้นที่ซึ่งพวกเขาทำกินและอาศัยอยู่อย่างเต็มใจ ทั้งนี้ตามสิทธิในหลักกฎหมายสากล ได้แก่ พันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ลงนามเป็นภาคี ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง

(United Nation Declaration on the Rights of Indigenous Peoples) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๔. หลักการโครงการ ๑ ล้านไร่ของกรมธนารักษ์ เป็นการนำพื้นที่ราชพัสดุ ที่ส่วนราชการครอบครองไว้เกินความจำเป็นและหรือที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์นำมาจัดให้เกษตรกรเช่า แต่จากการชี้แจงของหน่วยงานภาครัฐต่อที่ประชุมชาวบ้าน เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓ และวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย พบว่า

- ผู้แทนกองทัพภาคที่ ๓ ทางกองทัพได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการส่งคืน ที่ดินให้กรมธนารักษ์จะเป็นผลดีต่อราษฎรในพื้นที่มากกว่า

- ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ชี้แจงว่าเพื่อจะได้ลงโครงการพัฒนาต่าง ๆ จากรัฐได้

- ธนารักษ์จังหวัดเพชรบูรณ์ชี้แจงว่าเพื่อให้สิทธิที่ดีกว่าแก่ราษฎรผู้ที่จะเป็นผู้เช่าที่ดินจากกรมธนารักษ์ ท้องถิ่นจะมีรายได้ และชาวบ้านก็จะมีเอกสารสิทธิการเช่าที่ จากกรมธนารักษ์สามารถนำไปใช้ประโยชน์แปลงเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจได้

คณะกรรมการธิการ เห็นว่า การส่งมอบคืนพื้นที่ ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ของกองทัพภาคที่ ๓ ให้กรมธนารักษ์นั้น ไม่สอดคล้องกับหลักการของโครงการ ๑ ล้านไร่ กรมธนารักษ์ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีราษฎรถือครองทำกินและอยู่อาศัยเต็มพื้นที่ ขณะเดียวกันก็ยังมี ราษฎรอีกจำนวนมากที่ยังไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง จึงไม่สามารถตีความได้ว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ ที่ส่วนราชการครอบครองไว้เกินความจำเป็นและหรือพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ นอกจากนี้เหตุใดหน่วยงานรัฐ จึงเฉพาะเจาะจงที่จะดำเนินการสำรวจรังวัดพื้นที่ ๒๐,๐๐๐ ไร่ ในเขตตำบลเข็กน้อยตามโครงการ ๑ ล้านไร่ กรมธนารักษ์ ทั้งที่ราษฎรไม่ต้องการ และมีการคัดค้าน โดยรัฐจะยึดเอาแต่หลักกฎหมายที่ราชพัสดุ ไม่คำนึงถึงหลักอื่นๆ ประกอบในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของราษฎรในพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน มีความสมานฉันท์ และความปรองดองแห่งชาติ จึงอาจถือได้ว่ารัฐสร้างปัญหาแก่ชุมชนในพื้นที่ เช่นเดียวกับในอดีตที่ผ่านมา

๓.๒.๒ การดำเนินงานด้านการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยตามคำสั่ง สำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓

หลังจากที่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้กลับเข้าสู่เส้นทางแห่งสันติภาพภายใต้ แผนนโยบายของรัฐแล้ว ในเวลาต่อมาได้เริ่มมีการเรียกร้องขอรับการช่วยเหลือจากรัฐบาลมาอย่างต่อเนื่อง โดยการช่วยเหลือในรูปตัวเงิน ครั้งที่ ๑ นั้น ได้เริ่มขึ้นในสมัยนายกรัฐมนตรี พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เนื่องจากรัฐบาลมีข้อจำกัดเรื่องการจัดหาที่ดิน จึงให้ความช่วยเหลือต่อผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เป็นเงินรายละ ๑๒๕,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย ค่าที่ดิน ๕ ไร่ ๆ ละ ๑๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๗๕,๐๐๐ บาท และเงินลงทุนประกอบอาชีพ (เทียบเท่าวัว ๕ ตัว) เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งการดำเนินงานในครั้งนี้มี ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ได้รับความช่วยเหลือ จำนวน ๒,๖๐๙ ราย เป็นเงิน ๒๖๓,๑๒๐,๔๖๐.๕๐ บาท (สองร้อยหกสิบสามล้านหนึ่งแสนสองหมื่นสี่ร้อยหกสิบบาทห้าสิบบสตางค์)

ต่อมาครั้งที่ ๒ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔ (สมัยนายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ได้เกิดความเคลื่อนไหวเรียกร้อง ของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนืออีกครั้ง รัฐบาลจึงได้กำหนดคุณสมบัติของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่สมควร

จะได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ รวมทั้งหลักเกณฑ์การกำหนดราคาค่าที่ดิน และค่าวัสดุใหม่ เพื่อคิดเป็นจำนวนเงิน โดยใช้หลักการเดิม ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๐/๒๕๔๕ และปรับปรุง แนวทางการให้ความช่วยเหลือแก่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ให้เหมาะสมกับกาลเวลา คือ ที่ดิน ราคาไร่ละ ๓๕,๐๐๐ บาท วัสดุราคาตัวละ ๑๐,๐๐๐ บาท รวมวงเงินช่วยเหลือค่าประกอบอาชีพ รายละ ๒๒๕,๐๐๐ บาท ซึ่งในครั้งนี้มี ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่รับเงินช่วยเหลือค่าประกอบอาชีพ จำนวน ๘,๗๘๓ ราย รวมเป็นเงิน ๑,๙๗๖,๑๗๕,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันเก้าร้อยเจ็ดสิบหกล้านหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

ครั้งที่ ๓ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๐ (สมัย นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) เพื่อช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ตกค้างสมัยนายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ให้มีประสิทธิภาพ ทัวถึงทุกกลุ่ม ด้วยความถูกต้องเป็นธรรม นำไปสู่การยุติปัญหา ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย อย่างสิ้นเชิง โดยให้ช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ตกหล่นตามค้ำมั้นของรัฐบาลก่อน โดยจำแนก ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เป็น ๓ กลุ่มใหญ่ คือ ๑) กลุ่มที่ผ่านการอุทธรณ์มาแล้วจากรัฐบาลชุดก่อนว่าเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ๒) กลุ่มผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ตกค้างและตกสำรวจ (ไม่เคยคัดกรองมาก่อน) ๓) กลุ่มที่ผ่านการอุทธรณ์ (จากเดิมที่ไม่ผ่านการคัดกรองในกลุ่มที่ ๒) ซึ่งการพิจารณาให้การช่วยเหลือ ยังคงใช้หลักเกณฑ์เดิม ทั้งคุณสมบัติและแนวทางช่วยเหลือเป็นเงิน ๒๒๕,๐๐๐ บาทต่อคน และคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติ ในหลักการให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ใช้จ่ายงบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ งบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวนทั้งสิ้น ๑,๓๙๑,๑๗๕,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นเงินช่วยเหลือค่าประกอบอาชีพ สำหรับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จำนวน ๖,๑๘๓ คน

สรุปภาพรวมการช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๖๐

ครั้งที่	ปี พุทธศักราช	รัฐบาล	จำนวน(คน)	จำนวนเงิน(บาท)
๑	๒๕๒๘	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	๘๐๖	๑. ที่ดินอยู่อาศัย ๒ งาน ๒. ที่ดินทำกิน ๘-๑๕ ไร่ ๓. วัสดุ ๕ ตัว
๒	๒๕๔๕	พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์	๒,๖๐๙	๒๖๓,๑๒๐,๔๖๕๐.๕๐
๓	๒๕๕๒	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	๘,๗๘๓	๑,๙๗๖,๑๗๕,๐๐๐.๐๐
๔	๒๕๖๐	พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา	๖,๑๘๘	๑,๓๙๑,๑๗๕,๐๐๐.๐๐
รวมการช่วยเหลือ			๑๘,๓๘๖	๕,๙๙๘,๕๕๔,๖๕๐.๕๐

ปัจจุบันยังคงมีการเคลื่อนไหวของแกนนำผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เพื่อเรียกร้องขอรับความช่วยเหลือให้แก่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย โดยเสนอผ่านกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ทั้ง ๔ ภาค และคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎรอย่างต่อเนื่อง เพื่อขอให้ทบทวนรายชื่อที่ตกหล่นจากการพิจารณาของกองอำนวยการ

รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ที่ผ่านมา ขณะที่รัฐบาลมีนโยบายยุติการให้ความ

ช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยเป็นรายบุคคล อย่างไรก็ตาม หากกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เห็นว่ามีความจำเป็นก็สมควรปรับแนวทางการให้ความช่วยเหลือผ่านโครงการต่าง ๆ ของรัฐแทน

๔. ข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

คณะกรรมการธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ได้พิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบาย ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ แล้วเห็นว่าควรมีข้อสังเกตไว้ในรายงานของคณะกรรมการธิการเพื่อให้คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือปฏิบัติตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๕ ดังนี้

๔.๑ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรยึดคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ ซึ่งถือเป็นคำมั่นที่ให้ไว้กับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย แต่นับถึงปัจจุบัน ยังไม่ได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งและนโยบายที่ต่อเนื่องดังกล่าวอย่างจริงจังและครบถ้วนสมบูรณ์ สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารราชการแผ่นดินที่ขาดการเชื่อมโยง และทำความเข้าใจกับเรื่องราวที่มีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของชาติบ้านเมือง และมีผลต่อนิติสัมพันธ์เมื่อครั้งในอดีต

๔.๒ รัฐควรชะลอ หรือยุติโครงการใดที่ชาวบ้านยังไม่สามารถรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้าน ตลอดจนการให้ความยินยอม เห็นด้วยอย่างเต็มที่ เช่น ตัวอย่างการส่งมอบคืนที่ดินซึ่งอยู่ในความดูแลของกองทัพที่ประชาชนอ้างว่าทางราชการได้ให้เข้าไปอยู่อาศัยตามนโยบายที่ออกโดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ คีกรมธนารักษ์ให้เป็นที่ราชพัสดุ ภายใต้โครงการ ๑ ล้านไร่ของกรมธนารักษ์ ที่ดำเนินการในตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้าน รับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลจากทุกภาคส่วนในทุกพื้นที่ที่นานนโยบายการเมืองนำการทหารตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ ดังกล่าวข้างต้นไปปฏิบัติ เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

๔.๓ รัฐควรรหาแนวทางที่หลากหลายในการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้แก่ชุมชนผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เพื่อให้เกิดทางเลือกที่เหมาะสมและอยู่บนพื้นฐานของความต้องการและความยินยอมพร้อมใจของประชาชนในพื้นที่

๔.๔ รัฐต้องไม่สร้างเงื่อนไขใดให้เกิดการเข้าใจผิดว่า มีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุความแตกต่างทางชาติพันธุ์

๔.๕ รัฐต้องประเมินทบทวนเงื่อนไขและปัจจัยต่างๆ ที่เคยใช้เป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวและนำพาประชาชนในพื้นที่เข้ามีส่วนร่วมในปฏิบัติการต่างๆ ตามนโยบายของรัฐทุกประเด็นโดยคำนึงถึงหลักข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณา และให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจเข้าร่วมกับภาครัฐในโอกาสต่อไป เช่น การให้สิทธิอยู่อาศัยและทำกินในที่ดินเพื่อความมั่นคงและปลอดภัยจากคอมมิวนิสต์ (มิใช่การให้สิทธิการเช่า)

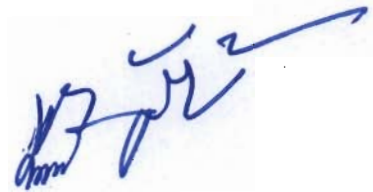
๔.๖ รัฐควรพิจารณาดำเนินการอนุญาตให้ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ได้รับการจัดสรรที่อยู่อาศัยและที่ทำกินแล้วภายใต้โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในพื้นที่ต่าง ๆ ได้รับเอกสารสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยมีเงื่อนไขห้ามโอนกรรมสิทธิ์ ยกเว้นให้ตกทอดทางมรดกและได้รับการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่เพียงพอแก่การดำรงชีพตามข้อตกลง

๔.๗ ขอให้รัฐบาลตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบเรื่องการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เพื่อให้ถูกต้องกับความเป็นจริง และเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยมีตัวแทนที่ได้ผ่านการคัดเลือกจากผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยซึ่งมาจากทุกภาคของประเทศเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ

๔.๘ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ซึ่งปัจจุบันยังไม่ถูกยกเลิก จึงเห็นควรที่จะให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามคำสั่งดังกล่าว โดยอาจมีความจำเป็นที่จะต้องออกกฎหมาย หรือประกาศคำสั่งอื่นใดที่มีผลบังคับ เพื่อให้เกิดแนววิธีปฏิบัติที่ชัดเจน สอดคล้องกับสถานการณ์ความเป็นจริงในปัจจุบัน

๔.๙ ขอให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นเจ้าภาพในการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองทัพบก กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการทบทวน แก้ไข ปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการ เพื่อแก้ไขปัญหาผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยให้สำเร็จลุล่วง รวมถึงสารัตถะต่าง ๆ ของกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดความชัดเจน เป็นเอกภาพมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน และเป็นปัญหาในการดำเนินงานตามขอบข่ายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสังคมประชาธิปไตยให้มีความเจริญรุ่งเรือง มั่นคงและยั่งยืนตลอดไป

คณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบาย ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ และข้อสังเกตของคณะกรรมการมาเพื่อโปรดพิจารณา และนำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

(นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ)

เลขานุการคณะกรรมการการกฤษฎีกา

ภาคผนวก ก

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบาย
ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓
ของคณะกรรมการการศึกษาการปฏิรูป ทบพวน และแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของการศึกษา

จากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๒๓ เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อยุติสงครามประชาชน หรือการสู้รบของคนในชาติระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) กับรัฐบาลไทย โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาที่หนีเข้าป่าภายหลังเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ หวนกลับสู่เส้นทางแห่งสันติภาพ และสมาชิก/กองกำลังพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เข้ามามอบตัว เป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ผรท.) โดยทางราชการได้ยื่นข้อเสนอจะไม่เอาผิดและสัญญาจะให้สัญชาติ พร้อมมอบที่ดินทำกิน บ้าน และวัว เป็นค่าชดเชย เพื่อใช้เป็นทุนเริ่มต้นชีวิตใหม่ ดังนั้น คำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ จึงเป็นคำมั่นที่รัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือในด้านปัจจัยการทำมาหากิน ที่อยู่อาศัยให้กับ ผรท. ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้สงครามภายในระหว่างคนไทยด้วยกันเองได้สงบและยุติลง ทำให้รัฐบาลสามารถทุ่มเทสรรพกำลังที่มีอยู่เพื่อดำเนินการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศให้พลิกฟื้น เจริญรุ่งเรือง มาจนถึงปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม ตลอดช่วงระยะเวลากว่า ๔๐ ปีที่ผ่านมา ภายหลังจากที่ได้เข้ามามอบตัวเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จนเกิดการขยายวงกว้างว่านว่านเครือ สร้างเครือข่ายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนออกไปในวงกว้าง แต่ปรากฏว่า เงื่อนไข/คำมั่นที่รัฐบาลได้ให้ไว้กับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยนั้น กลับยังไม่ได้ดำเนินการตามที่สัญญาไว้อย่างสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิทธิในที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของความมั่นคงในการดำรงชีพ พร้อมๆ กับปัญหาการจ่ายเงินชดเชยให้กับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ยังไม่ครบถ้วนตามจำนวนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ซึ่งรัฐบาลในยุคต่อๆ มาได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการจ่ายในรูปตัวเงินเพื่อชดเชยให้กับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยแทนการจัดหาที่ดินทำกินตามเงื่อนไข จนเกิดกระแสเรียกร้องถึงความชอบธรรม และความเสมอภาคของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การจัดทำเป็นหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้พิจารณาแก้ไขปัญหา และให้ความช่วยเหลือ

ดังนั้น ในคราวประชุมคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๖๐ ในวันที่พุธที่ ๓๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ที่ประชุมจึงมีมติตั้งคณะทำงานศึกษาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาตามกฎหมายและนโยบาย ภายใต้อำนาจนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ เพื่อศึกษาประเด็นปัญหาที่ยังคงค้างและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชน อันเป็นผลมาจากการดำเนินงานของรัฐ ภายใต้อำนาจนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อศึกษาประเด็นปัญหาที่ยังคงค้างและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชนในเรื่องของสิทธิในที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย รวมถึงโอกาสในการเข้าถึงสิทธิอันพึงมีพึงได้ และการได้มาซึ่งสัญชาติไทย อันเป็นผลมาจากการดำเนินงานของรัฐ ภายใต้อำนาจนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓

๒. เสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาประชาชนผู้ได้รับผลกระทบให้เกิดความสันติสุข และเกิดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นฐานของการได้รับสิทธิอันชอบธรรม และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

๓. นำเสนอนโยบายและมาตรการรวมทั้งข้อเสนอเรื่องกฎหมายเพื่อเสนอต่อรัฐบาลและรัฐสภา

๑.๓ วิธีการศึกษา

๑. ศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิ โดยการประชุมรับฟังข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๖๓ ภายใต้นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

๒. ศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิ โดยการลงพื้นที่ศึกษาดูงานรับฟังข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๖๓ ภายใต้นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

๓. ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ โดยศึกษาจากเอกสารวิชาการ งานวิจัย และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๖๓ ภายใต้นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. คณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน ได้รับทราบข้อมูลเชิงประจักษ์ประกอบการพิจารณาเพื่อนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

๒. สภาผู้แทนราษฎรได้ข้อเสนอแนะที่เป็นกลาง เป็นรูปธรรม และเป็นระบบที่สามารถเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้ประโยชน์ได้

๓. สภาผู้แทนราษฎรได้ข้อเสนอแนะทางนโยบายและทางกฎหมายซึ่งรัฐบาลและรัฐสภาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

บทที่ ๒

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓
นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒๓ เม.ย.๒๕๒๓ เรื่องนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ หรือ นโยบาย ๖๖/๒๓ ลงนามโดย พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้กำหนดนโยบายการเมืองนำการทหาร และดำเนินการรุกรุกทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ด้วยการลิดรอนทำลาย ขบวนการแนวร่วมและกองกำลังติดอาวุธ เพื่อยุติสถานการณ์ปฏิวัติ เปิดโอกาสให้ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ หรือผู้หลงผิดเปลี่ยนแนวทางการต่อสู้ด้วยอาวุธมาเป็นการต่อสู้ในแนวทางสันติ ส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง มุ่งเน้นขจัดความไม่เป็นธรรมในสังคมทุกระดับ ด้วยการปฏิบัติต่อผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ หรือผู้หลงผิดที่เข้ามาบดตัว หรือที่ถูกจับได้อย่างเพื่อนร่วมชาติ ให้การช่วยเหลือได้ใช้ชีวิตใหม่ร่วมกันต่อไปในสังคมอย่างเป็นปกติสุข เป็นผลทำให้ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ได้ยุติบทบาทการต่อสู้ด้วยอาวุธ โดยทยอยนำอาวุธที่มีอยู่มามอบให้แก่ทางราชการเป็นจำนวนมาก เพื่อเริ่มต้นชีวิตใหม่ในฐานะ "ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย" หรือ "พรท." โดยทางราชการได้ให้กลุ่ม พรท. เข้าสู่กระบวนการของรัฐบาลตามโครงการการณียเทพ เพื่อกล่อมเกลาจิตใจ ให้รู้สึกสามัคคี พร้อมทั้งจะเสียดสละและเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และดำรงไว้ซึ่งการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๑ ความเป็นมาของนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

ช่วงก่อนปี พ.ศ. ๒๕๒๓ รัฐบาลได้ใช้ยุทธศาสตร์ “การทหาร” ในการปราบปรามคอมมิวนิสต์มาโดยตลอด จนกระทั่งในสมัยรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี จึงเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบาย จนมาถึงปีพ.ศ. ๒๕๒๓ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศใช้คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ เป็นนโยบายหลักในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ ซึ่งในระหว่างนี้รัฐบาลได้พลิกเพลงการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ด้วยตระหนักถึงข้อผิดพลาดในอดีตที่ได้เคยปราบปรามจนส่งผลให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) เติบโตขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปราบปรามประชาชนในกรณีเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ดังนั้น ในช่วงระหว่างพ.ศ. ๒๕๒๐ – ๒๕๒๕ จึงเป็นช่วงที่รัฐบาลได้ปรับทิศทางการต่อสู้กับลัทธิคอมมิวนิสต์ครั้งสำคัญ โดยวิธีการหนึ่งที่รัฐบาลได้เรียนรู้และนำมาใช้ก็คือ “การแยกสลายแนวร่วมของพคท.” โดยใช้แนวคิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายการปราบปรามคอมมิวนิสต์ จากนโยบายที่มีลักษณะ “ขวาจัด” สู่ “การผ่อนปรน” ทางการเมือง ใช้วิธีทางการเมืองนำการทหาร ขจัดการขยายแนวร่วม พคท.ในเมือง โดยให้ความสำคัญกับประชาชนเป็นหลัก พร้อมเสนอว่ารัฐบาลจะขจัดความไม่เป็นธรรม ความเหลื่อมล้ำ สนับสนุนประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ผู้เห็นต่างและยึดมั่นในระบอบคอมมิวนิสต์วางอาวุธ เข้ามาบดตัวมาร่วมกันพัฒนาชาติไทย บนพื้นฐานของการให้เกียรติและการเคารพซึ่งกันและกัน โดยรัฐจะปฏิบัติต่อผู้เข้ามาบดตัวอย่าง ‘เพื่อนประชาชนร่วมชาติ’ และจะช่วยเหลือปัจจัยทำมาหากินเพื่อให้เกิดความสงบสุขต่อบ้านเมือง

จากการศึกษา พบว่า คำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ เน้นการ ‘ให้อภัย’ เป็นบันไดขั้นแรก แล้วจึงตามมาด้วยกระบวนการสลายความคิด ตามแผนงาน “โครงการการณียเทพ” และ “โครงการสันติสุข” ที่ใช้กับสมาชิกและแนวร่วมคอมมิวนิสต์ โดยเริ่มต้นดำเนินการในสมัย พล.อ.สายหยุด เกิดผล เป็นผู้อำนวยการ กอ.รมน. ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อดึงกลุ่มคนที่ติดอาวุธต่อต้านรัฐบาล ให้ออกจากป่ามาบดตัว โดยไม่มี

ความผิด แต่เวลานั้นการดำเนินการของรัฐยังไม่สัมฤทธิ์ผล จนกระทั่งสถานการณ์ภายนอกประเทศเอื้ออำนวยให้ไทยจะต้องเร่งดำเนินการ รัฐบาลในยุคสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จึงได้ออกคำสั่งที่ ๖๖/๒๕๒๓ เปิดทางให้ ‘ผู้นิยมในลัทธิคอมมิวนิสต์’ เข้ามอบตัวได้ง่ายขึ้น สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์และมวลชนที่เข้าไปจับปืนต่อสู้ได้รับการนิรโทษกรรมในคดีการเมืองทั้งหมด และกลับมาใช้ชีวิตตามแบบปกติ ในฐานะเป็น ‘ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย’ (ผรท.) ควบคู่ไปกับการอบรมตามโครงการการอุทิศตนและโครงการสันติสุข โดยปรับแนวคิดผู้เข้ามอบตัวให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องบนพื้นฐานองกรอยู่ร่วมกันอย่างสันติและมีความสุข ซึ่งแก่นความคิดของคำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ คือ ‘การเร่งสร้างประชาธิปไตย ขจัดเผด็จการทุกรูปแบบ’ ซึ่งพล.อ.เปรม เห็นว่า เงื่อนไขการยุติสงครามมีอยู่ ๒ ประการ คือ

๑) เงื่อนไขทางจิตใจ หมายถึง การให้ความเป็นธรรมและความสะดวกเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างข้าราชการกับประชาชน ไม่ใช่เข้าไปรีดไถหรือใช้อำนาจไม่เป็นธรรม

๒) เงื่อนไขทางวัตถุ หมายถึง ความพยายามในการสร้างความเจริญให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดี โดยเฉพาะคนยากจน ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ

๒.๒ แนวคิดการเมืองนำการทหาร : การต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

ภายหลังการรัฐประหารของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ สถานการณ์การเมืองไทยภายใต้รัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร (พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๒๐) อยู่ในสภาพที่ปิดกั้นเสรีภาพของประชาชน นโยบายในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ในช่วงนี้จึงเป็นไปอย่างเข้มข้นและรุนแรง เนื่องจากนายธานินทร์มีแนวคิดต่อต้านคอมมิวนิสต์สุดขั้ว ตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจึงได้ทำการกวาดล้างจับกุม คุมขัง นักศึกษาปัญญาชน ตลอดจนประชาชนที่เข้าร่วมขบวนการต่อต้านรัฐ จนทำให้บุคคลจำนวนมากหลบหนีภัยการเมืองเข้าร่วมกับ พคท. นอกจากนี้การต่อสู้ทางการเมืองยังคงเป็นนโยบายหลักในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ มีการใช้มาตรการที่รุนแรง สร้างแนวร่วมจำนวนมากให้แก่ พคท. โดยปราบปรามผู้ที่เห็นต่างเพียงเพราะพวกเขาเหล่านั้นพยายามเสนอทางออกของปัญหาบ้านเมือง ซึ่งต่อมามีการทำรัฐประหารรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร และได้แต่งตั้งพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการปราบปรามคอมมิวนิสต์จากขูดรีด มาสู่การผ่อนปรนทางการเมือง ที่เน้นการทำความเข้าใจและการให้ความสำคัญกับประชาชนเป็นหลัก

นโยบายผ่อนปรนทางการเมืองที่สำคัญของรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ได้แก่ การอนุญาตให้นักศึกษาจัดตั้งสโมสรและองค์กรในมหาวิทยาลัย การอนุญาตให้กรรมกรรวมตัวกันเป็นสหภาพแรงงาน การเชิญชวนนักศึกษาออกจากป่ากลับสู่ห้องเรียน การแสดงท่าทีผ่อนปรนต่อคนที่ออกจากป่า การนิรโทษกรรมผู้กระทำความผิดกรณีเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ รวมทั้งการปรับเปลี่ยนนโยบายการต่างประเทศที่หันไปฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศสังคมนิยม อย่างไรก็ตาม นโยบายดังกล่าวยังไม่ได้สร้างบรรยากาศเสรีประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง แต่เป็นความพยายามที่จะประนีประนอมกับพลังฝ่ายต่างๆ ในสังคม เพื่อสร้างบรรยากาศผ่อนคลายทางการเมืองไม่ให้ประชาชนรู้สึกกดดันมากเกินไป ดังเช่นนโยบายของรัฐบาลก่อน ซึ่งนับเป็นวิธีการอันแยบยลในการที่จะคลี่คลายความขัดแย้งในสังคม ขณะเดียวกันนโยบายผ่อนปรนทางการเมืองซึ่งได้สะท้อนให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนแนวทางต่อสู้กับคอมมิวนิสต์โดยใช้ “การเมืองนำการทหาร” ซึ่งแนวทางนี้ไม่ใช่เพิ่งปรากฏเป็นครั้งแรก แต่ก่อนหน้านี้นี้ได้มีทหารและตำรวจบางกลุ่มที่เรียกว่า “สายพิราบ” ได้นำแนวทางการเมืองมาใช้ต่อสู้กับคอมมิวนิสต์มาก่อนแล้ว ซึ่งในเรื่องนี้พันเอก (พิเศษ) หาญ พงศ์สิฏานนท์ อดีตผู้ช่วย

หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ (ฝ่ายข่าว) กอ. รธน. ได้กล่าวว่า ในขณะที่ พคท. ใช้หลักการปลุกระดมประชาชนให้จับอาวุธลุกขึ้นสู้กับรัฐบาล ด้วยการชี้ให้เห็นความคับแค้น การถูกเอารัดเอาเปรียบทางสังคม โดยเฉพาะการข่มเหงจากเจ้าหน้าที่รัฐบาล แต่ทางด้านฝ่ายปฏิบัติงานของรัฐก็จะได้ใช้วิธีเดียวกัน คือ การเข้าคุกคลุกกับชาวบ้าน ด้วยการโฆษณาว่า คอมมิวนิสต์โหดร้ายป่าเถื่อน และชี้ให้เห็นความจำเป็นในการลุกขึ้นสู้กับคอมมิวนิสต์ โดยจะเห็นได้ว่า นายทหารระดับสูงมีความคิดก้าวหน้าและนำแนวทางการเมืองมาใช้ในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ เพียงแต่ไม่ได้ถูกผลักดันให้เป็นนโยบายหลัก และในการดำเนินงานเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการไม่ได้นำไปปฏิบัติจริง การละเลยต่อการบังคับใช้นโยบายทางการเมืองนำการทหารในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ ในทางปฏิบัติจะขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจนำไปบังคับใช้ ทำให้เกิดปัญหาในระดับปฏิบัติการ เช่น การแยกแยะว่าใครคือคอมมิวนิสต์ ซึ่งเจ้าหน้าที่มักทำผิดพลาดโดยการจับกุมประชาชนแบบเหวี่ยงแห การขาดความรู้ความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ของเจ้าหน้าที่รัฐ จึงเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้คนสนับสนุนและเข้าร่วมกับ พคท. มากขึ้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่รัฐใช้การจับกุมปราบปรามแบบเหวี่ยงแห ไม่ทำความรู้จักศัตรูอย่างรอบด้านจึงนำไปสู่วิธีการต่อสู้ที่ผิดพลาดของรัฐบาลเป็นเวลานานนับสิบปี ซึ่งกรณีเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ นับเป็นตัวอย่างหนึ่งในความผิดพลาดของรัฐที่ช่วยเสริมความเข้มแข็งให้แก่ พคท. เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ความเข้มแข็งของ พคท. อันเนื่องมาจากการเข้าร่วมของผู้หนีภัยการเมืองจำนวนมาก ทำให้รัฐเริ่มตระหนักถึงวิธีการที่ผิดพลาดของตนเองจนนำไปสู่การศึกษาหาข้อสรุปและทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม ภายใต้สถานการณ์ที่มีความขัดแย้งรุนแรง ยังมีความคิดอันก้าวหน้าของเจ้าหน้าที่รัฐบางส่วน ที่พยายามทำความเข้าใจสาเหตุของการเกิดและการขยายตัวของคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีความเข้าใจว่า “ปัญหาแนวร่วม” เป็นปัญหาสำคัญและยากที่สุดในการต่อสู้เพื่อช่วงชิงชัยชนะ จึงมีความพยายามเสนอแนวคิดโดยใช้วิธีการทางการเมืองเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ ซึ่งในเวลาต่อมาแนวคิดการต่อสู้ทางการเมืองนี้ได้ถูกพัฒนามาจากหลากหลายฝ่าย ทั้งทหาร ตำรวจและพลเรือน รวมทั้งจากผู้ปฏิบัติงานของรัฐในพื้นที่ที่มีโอกาสสัมผัสกับประชาชนและคอมมิวนิสต์ที่แท้จริง จนกระทั่งได้มีการตกผลึกเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน เมื่อรัฐบาลพลเอกเปรมติณสูลานนท์ ได้ประกาศคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ อันถือเป็นการรุกทางการเมืองนำการทหาร ภายใต้ “นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์” อีกทั้งยังมีคำสั่งเพิ่มเติมคือ คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๕ เรื่อง “แผนการรุกทางการเมือง” ซึ่งมุ่งเน้นใช้การเมืองต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ตามที่คำสั่งที่ ๖๖/๒๓ โดยได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า “ปัจจัยทางการเมืองมีความสำคัญ (ต่อความสำเร็จในการต่อสู้กับความไม่สงบ) ส่วนปฏิบัติการทางทหารนั้น มีหน้าที่สนับสนุนเพื่อให้การเมืองประสบความสำเร็จ”

การดำเนินนโยบายตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ก่อให้เกิดการผ่อนคลายความตึงเครียดทางการเมือง และขจัดเงื่อนไขของสงครามปฏิวัติ จุดมุ่งหมายขั้นสุดท้ายของรัฐบาลคือ ยุติสงครามประชาชนของ พคท. แต่ในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ พคท. หันเหแนวทางการต่อสู้ด้วยอาวุธมาเป็นการต่อสู้ทางสันติวิธี ซึ่ง รัฐบาลพลเอกเปรมมีความพยายามที่จะเอาชนะ พคท. ให้เร็วที่สุด โดยใช้การรุกทางการเมืองอย่างหนักและต่อเนื่องประสานกับการรุกทางทหารต่อพื้นที่จำกัด เพื่อทำลายกองกำลังติดอาวุธของ พคท. และบีบคั้นทางจิตใจเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังดำเนินนโยบายทางการเมืองต่อผู้เข้ามอบตัวหรือถูกจับกุมได้เป็นอย่างดี ทำให้มีผู้ออกมามอบตัวมากขึ้น¹

¹ "กอ. รธน. วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ ๓ เขตของ พคท.," สยามใหม่ ๒, ๖๑ (๑๓ มิถุนายน ๒๕๒๔) : หน้า ๑๗

๒.๓ ยุทธศาสตร์การแยกสลายแนวร่วมจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ของรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ที่เสนอ “นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์” ซึ่งถือเป็นนโยบายที่มีประสิทธิภาพที่สุดตั้งแต่รัฐบาลได้ทำการปราบปราม ทั้งนี้รัฐบาลได้มุ่งเน้นไปที่การจัดเงื่อนไขการก่อตัวของคอมมิวนิสต์และให้ความสำคัญกับประชาชน แต่ก่อนที่นโยบายดังกล่าวจะถือกำเนิด ได้มีนโยบายอื่นๆของรัฐบาลที่มีแนวคิดในการใช้การเมืองต่อสู้เช่นเดียวกัน ดังปรากฏในนโยบายของรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ซึ่งได้ปรับเปลี่ยนนโยบายการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ด้วยการแก้ไขปัญหาการขยายตัวของ พคท. เนื่องจากการเข้าร่วมของแนวร่วมภายหลังกรณี ๖ ตุลาคม เพื่อลดประสิทธิภาพและความแข็งแกร่งของ พคท. รัฐบาลเอกเกรียงศักดิ์จึงได้ใช้นโยบายแยกแนวร่วมออกจากป่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวร่วมนักศึกษาปัญญาชน

นโยบายของรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ที่มุ่งเป้าไปยังนักศึกษาปัญญาชนโดยตรงคือ “นโยบายคืนสู่ห้องเรียน” และ “การนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำผิดกรณีเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙” โดยมีจุดประสงค์เพื่อเรียกนักศึกษาปัญญาชนที่ลี้ภัยเข้าป่าไปสร้างความก้าวหน้าให้แก่ พคท. คืนสู่เมืองกลับมาใช้ชีวิตของตนเอง พร้อมกันนี้รัฐบาลยังประกาศจะให้มีการเลือกตั้งในเร็ววัน ซึ่งอาจเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่ชักจูงให้แนวร่วมละทิ้ง พคท. ทวนคืนสู่เมือง แต่นโยบายดังกล่าวก็ยังไม่เห็นความสำเร็จในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์อย่างชัดเจน ซึ่งก็ถือเป็นการปูทางสู่การประกาศใช้คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ อันเป็น “นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์” และเมื่อรัฐบาลพลเอกเปรม ได้ประกาศใช้นโยบายนี้และนำไปบังคับใช้อย่างจริงจัง ทำให้หน่วยงานความมั่นคง กองทัพ และหน่วยงานของรัฐจัดทำนโยบายหรือโครงการสานต่ออย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการแยกแนวร่วมมวลชนจาก พคท. ซึ่งปรากฏออกมาในโครงการชื่อต่างๆกัน เช่น ไทยอาสาป้องกันตนเอง (ทสป.) อาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน (อป.พร.) ราษฎรอาสาพัฒนาท้องถิ่นและป้องกันปราบปรามอาชญากรรม (รสพป.) เป็นต้น มีอาสาสมัครประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งอยู่ภายใต้ชื่อ “ไทยอาสาป้องกันชาติ” (ทสปช.) ในการควบคุมดูแลของกระทรวงมหาดไทย เพื่อทำลายความเชื่อมโยงระหว่างคอมมิวนิสต์ในป่ากับประชาชนในหมู่บ้าน ทำให้ พคท. ถูกตัดขาดจากแนวร่วม กัดต้นฝ่ายคอมมิวนิสต์ไม่ให้เคลื่อนไหวในขอบเขตเดิมได้ นอกจากนี้ กองทัพภาคยังได้ฝึกอบรมการต่อสู้ป้องกันตนเองให้แก่ชาวบ้าน โดยมุ่งหวังว่าชาวบ้านจะสามารถป้องกันตนเองจากการคุกคามของคอมมิวนิสต์ที่รัฐบาลเชื่อว่าเป็นผู้ร้ายและบ่อนทำลายชาติลงได้

การขยายตัวของแนวร่วมประชาชาติประชาธิปไตยของ พคท. ได้สร้างความวิตกกังวลแก่รัฐเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะความกลัวว่า พคท. จะปฏิวัติยึดอำนาจรัฐสำเร็จและนำพาประเทศไปสู่การปกครองระบอบคอมมิวนิสต์ดังเช่นประเทศเพื่อนบ้านแถบอินโดจีน ทำให้รัฐตระหนักถึงความผิดพลาดในการดำเนินนโยบายปราบปรามคอมมิวนิสต์ จึงศึกษาและทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและปรับวิธีการต่อสู้โดยดำเนินนโยบายทางการเมืองที่คำนึงถึงประชาชน (ซึ่งเป็นแนวร่วมของ พคท.) เป็นสำคัญ ได้แก่ นโยบายคืนสู่ห้องเรียน การนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำผิดกรณีเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ การอนุญาตให้นักศึกษาและกรรมกรสามารถรวมกลุ่มทำกิจกรรมได้อีกครั้ง โดยหวังว่านโยบายที่แสดงความเป็นประชาธิปไตยและให้สิทธิเสรีภาพเหล่านี้จะช่วยแยกสลายแนวร่วมของ พคท. ออกมาได้ อย่างไรก็ตาม นโยบายที่นำมาใช้ยังไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะแนวร่วมส่วนใหญ่ยังคงยึดมั่นในแนวทางการปฏิวัติของ พคท. และสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศคอมมิวนิสต์อันได้แก่ สหภาพโซเวียตและจีน ได้ลุกลามจนเกิดการแบ่งฝ่ายในโลกคอมมิวนิสต์

สากล แม้ พคท. ไม่ได้ร่วมเป็นคู่ขัดแย้งโดยตรงแต่ความสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับจีนทำให้ พคท. ถูกดึงเข้าสู่สถานการณ์ที่ยากลำบากซึ่งกลายเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่ขยายความขัดแย้งภายในพรรคให้ลุกลาม สภาพความระส่ำระสายของ พคท. สอดคล้องกับช่วงเวลาที่ยุทธศาสตร์การเมืองที่รัฐพยายามแยกแฉแนวร่วมออกมา เมื่อรัฐดำเนินนโยบายทางการเมืองโดยการออกคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ อันเป็น “นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์” จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่กระตุ้นให้แนวร่วมออกจากป่า และตอบสนองนโยบายการคืนสู่เมืองของรัฐบาลยุทธศาสตร์การแยกแฉแนวร่วมจาก พคท. จึงประสบผลสำเร็จ

จึงกล่าวได้ว่า การปฏิบัติการที่หลากหลายของรัฐบาลในการแยกสลายแนวร่วมจาก พคท. เป็นยุทธศาสตร์การต่อสู้ทางการเมืองที่นับว่าได้ผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากการประกาศใช้คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ทั้งนี้ยังรวมถึงปัจจัยอื่นๆที่มีผลกระทบทำให้ พคท. ลดการเคลื่อนไหว

๒.๔ คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๕/๒๕๒๕ เรื่องแผนรุกรทางการเมือง

สถานการณ์การต่อสู้เพื่อเอาชนะพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ภายหลังจากการประกาศคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๒๓ แสดงให้เห็นอย่างแจ่มชัดว่าการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยใกล้ยุติลงแล้ว กล่าวคือเกิดความแตกแยกภายในพรรคอย่างรุนแรง ทำให้พรรคสูญเสียการนำและหมดความสามารถในการปฏิบัติในประเทศไทย แนวร่วมข้ามขอบตัวเป็นจำนวนมาก พรรคขาดการสนับสนุนจากประชาชน แนวร่วมชั้นสูงถูกโดดเดี่ยว กองกำลังและอาวุธยุทธโธปกรณ์ถูกทำลายจนเกือบหมดสิ้น ฐานที่มั่นถูกทำลายลงอย่างสิ้นเชิงทั่วประเทศ ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยต้องปรับยุทธวิธีในการต่อสู้ในรูปแบบใหม่ ด้วยการดำเนินการเคลื่อนไหวในเขตเมืองและเมืองหลวงมากขึ้นในหลายรูปแบบ ดังนั้น เพื่อการต่อสู้เอาชนะคอมมิวนิสต์ให้เสร็จสิ้นลงอย่างรวดเร็ว รัฐบาลจึงต้องรุกรทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง โดยการพัฒนาประชาธิปไตย เพราะประชาชนในชาติปรารถนาที่จะให้ชาติบรรลุถึงซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แต่ในระยะที่ผ่านมา การพัฒนาทางการเมืองไปสู่ระบอบประชาธิปไตยของไทยยังล่าช้าและมีจุดอ่อนทำให้คอมมิวนิสต์สามารถใช้เป็นเงื่อนไขในการโฆษณาชวนเชื่อ เพื่อช่วงชิงประชาชน แต่ประชาธิปไตยที่ทางคอมมิวนิสต์เสนอนั้นเป็นเพียงยุทธวิธี เพื่อให้ได้อำนาจรัฐแล้วพลิกกลับไปสู่สังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ในที่สุด ฉะนั้น รัฐบาลจึงต้องเร่งพัฒนาประชาธิปไตยที่ดีกว่าให้สำเร็จอย่างรวดเร็วและเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง ทั้งด้านยุทธศาสตร์และยุทธวิธี

การพัฒนาระบอบประชาธิปไตยนั้น ได้แยกดำเนินการเป็น ๒ ส่วน คือ ๑) ทำให้เกิดความรู้สึกและความเข้าใจว่าอธิปไตยเป็นของปวงชน ได้แก่ การทำลายอำนาจเผด็จการและกำลังอิทธิพลตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ ๒) ให้เสรีภาพของบุคคลอย่างสมบูรณ์ ได้แก่ การทำกฎหมายให้เป็นกฎหมาย โดยกลุ่มบุคคลที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตย คือ กลุ่มข้าราชการทุกฝ่าย และประชาชนที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตย ที่จะมาร่วมมือร่วมใจกันสร้างสรรค์ประชาธิปไตยให้เกิดขึ้น

เพื่อให้บรรลุตามนโยบายดังกล่าว พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้ออกคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๕ เรื่อง แผนงานการสร้างศรัทธาของประชาชนต่อรัฐบาล ประกอบแผนรุกรทางการเมือง โดยมีเป้าหมายในการต่อสู้เอาชนะคอมมิวนิสต์ในทางการเมืองเป็นสำคัญ มุ่งการแก้ไขจุดด้อยที่ประชาชนไม่ต้องการและให้สิ่งที่ประชาชนต้องการเท่าที่จะทำได้ แผนงานฯ ดังกล่าวกำหนดให้ผู้บริหารในระดับสูง หรือฝ่ายการเมือง และข้าราชการประจำ รวมถึงลูกจ้างส่วนราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ดำเนินการขจัดเหตุ

แห่งความไม่เป็นธรรมในสังคม ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการ ปฏิรูประบบราชการ และบุคลากรของราชการให้มีประสิทธิภาพ มุ่งสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถป้องกันตนเอง และมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ดำเนินงานกับปัญหาการต่อสู้ในเมืองด้วยวิธีการประชาสัมพันธ์ และการปฏิบัติทางจิตวิทยา เพื่อสนับสนุนแผนรุกรานทางการเมืองให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

นอกจากนี้ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีพร้อมด้วยคณะ ได้เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ ๑๗-๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๕ เข้าพบนายเจ้าจื่อหยาง นายกรัฐมนตรีจีน และปรึกษาหารือใน ๒ เรื่องที่สำคัญ คือ

๑. สถานการณ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกี่ยวกับปัญหาแกมพูชา ซึ่งขณะนั้นรัฐบาลจีนให้ความสำคัญกับปัญหานี้มาก เพราะจีนไม่พอใจการกระทำของเวียดนามที่ยกกำลังเข้ารุกรานละเมิดอธิปไตยของแกมพูชา จนรัฐบาลจีนยกกำลังรุกชายแดนเวียดนามในปี ๒๕๒๓ ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่าเป็น “สงครามสั่งสอน” ทำให้ความสัมพันธ์จีนกับเวียดนามอยู่ในสภาพตึงเครียดตลอดมา การที่ผู้นำรัฐบาลไทยและรัฐบาลจีนได้ปรึกษาหารือกันในเรื่องแกมพูชา เพราะรัฐบาลของทั้งสองประเทศสนับสนุนรัฐบาลผสมแกมพูชาประชาธิปไตยให้มีเอกภาพ เสถียรภาพ สันติภาพอย่างแท้จริง และต่อต้านการรุกรานของเวียดนามในแกมพูชา

๒. สถานการณ์ระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของทั้งสองประเทศ ซึ่งปัญหาผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยนั้น นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงความตั้งใจที่จะดำเนินการโดยประเทศไทยเอง และขอร้องให้จีนหยุดให้ความช่วยเหลือต่อพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เนื่องจากเป็นปัญหาภายในประเทศของไทยโดยเฉพาะ โดยได้รับการตอบสนองอย่างดียิ่งจากฝ่ายจีน

นอกจากนี้ ยังได้หารือเกี่ยวกับความร่วมมือ ระหว่างไทย-จีน ด้านเศรษฐกิจ การค้า วัฒนธรรมและเทคโนโลยีด้วย จึงกล่าวได้ว่า การเดินทางไปเยือนประเทศจีนของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ในครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศทั้งสอง และเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลให้การแก้ไขปัญหาคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยประสบผลสำเร็จมากขึ้นในเวลาต่อมา เพราะเดิมนั้น พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้รับการสนับสนุนจากจีน การขาดกำลังการสนับสนุนจากต่างประเทศ ประกอบกับการใช้นโยบายต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ โดยใช้การเมืองนำการทหาร ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ และ ๖๕/๒๕๒๕ จึงประสบผลสำเร็จ ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยอ่อนแอลงจนสลายตัวไปในที่สุด

๒.๕ การวิเคราะห์คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ถือเป็นหมุดหมายสำคัญที่นำไปสู่ “วันเสียงปืนดับ” หรือการยุติการสู้รบระหว่าง รัฐบาลไทย กับ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) คำสั่งนี้ได้เปลี่ยนกระบวนทรรศน์ของการต่อสู้กับ พคท. จากการใช้กำลังทหารเข้าโจมตีอย่างรุนแรงเพียงอย่างเดียว ไปสู่การใช้มิติทั้งการทหารและการเมืองควบคู่กันไป โดยมีแนวนโยบายหลักคือเน้นการต่อสู้ด้านการเมืองอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เพื่อลดทอนแนวร่วมของ พคท. และเปลี่ยนจากการต่อสู้ด้วยอาวุธมาเป็นต่อสู้ด้วยสันติวิธี ด้วยการดำเนินนโยบายที่เป็นกลาง ผ่านแนวการปฏิบัติ ๙ ข้อ ดังนี้

๑. เน้นการตัดสินใจที่รวดเร็วของรัฐบาล สร้างความสำนึกรักแผ่นดิน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของการปกครองของประชาชน โดยย้ำว่างานการเมืองจะเป็นการชี้ขาดผลแพ้ชนะของการต่อสู้กับ พคท. และการทหารจะต้องสนับสนุนงานการเมืองเป็นสำคัญ

๒. คำนึงความยุติธรรม ขจัดความไม่เป็นธรรมตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ สร้างความปลอดภัยให้กับประชาชน

๓. ประสานประโยชน์ระหว่างชนชั้น เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตัวอย่างเป็นธรรม และให้ตระหนักว่าประชาชนไทยทุกชนชั้นต่างรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และประชาธิปไตยทั้งสิ้น

๔. ส่งเสริมการปกครองตนเองของคนทุกกลุ่ม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ให้ถือความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ

๕. ส่งเสริมขบวนการประชาธิปไตย

๖. ภารกิจของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหารมีทั้งการใช้กำลังและการเมืองเพื่อกดดันและตัดทอนความสามารถของกำลังติดอาวุธของ พคท. อย่างเหมาะสม โดยการใช้กำลังอาจมีขอบเขตต่างกัน แต่ทางการเมืองจะต้องทัดเทียมกัน

๗. ปฏิบัติต่อผู้หลงผิดอย่างเพื่อน ให้ความช่วยเหลือและทำความเข้าใจปัญหา ซึ่งข้อนี้ต่อมาทำให้เกิดการเปิดรับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

๘. ให้ความสำคัญต่อการต่อสู้ทางการเมืองสูงสุดเพื่อขัดขวางการสร้างสถานการณ์ปฏิวัติและสงครามประชาชน

๙. ให้ความสำคัญกับการข่าวและการประชาสัมพันธ์

นโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ นี้วางกรอบการทำงานให้กองทัพปฏิบัติภารกิจทางทหารตามนโยบายทางการเมืองอย่างเคร่งครัด เนื่องจากรัฐบาลไทยตระหนักแล้วว่า การเกิดขึ้นของ พคท. นั้นมีมูลเหตุจากการเมือง ทั้งการเมืองในประเทศและการเมืองระหว่างประเทศ การจะเอาชนะ พคท. ได้จึงจำเป็นต้องใช้การเมืองเป็นตัวหลักและให้การทหารสนับสนุนการเมือง

พลเอกเปรม อาจจะได้แนวคิดในการเอาชนะ พคท. ด้วยแนวทางทางการเมืองตั้งแต่เมื่อครั้งเป็นแม่ทัพภาคที่ ๒ ซึ่งต้องทำสงครามแย่งชิงมวลชนกับ พคท. เพราะตระหนักว่าชาวบ้านไม่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่รัฐ จึงต้องต่อสู้ทางความคิดด้วยการชี้แจง ประชาสัมพันธ์ เพื่อดึงประชาชนมาเป็นฝ่ายเดียวกับทางราชการ ส่งเสริมให้ชาวบ้านสามารถดูแลตนเองได้ แนวคิดนี้นำไปสู่การจัดตั้งทหารพราน ซึ่งเป็นรูปแบบของกองกำลังติดอาวุธที่ไม่ใช่ทหารในเวลาต่อมา นอกจากนี้ปัจจัยภายนอกที่สำคัญ ได้แก่ สถานการณ์สงครามเย็นเริ่มเปลี่ยนแปลงไป ฝ่ายสังคมนิยมโซเวียตเริ่มอ่อนกำลังลงและเกิดความขัดแย้งกับฝ่ายจีน ทำให้เกิดความขัดแย้งของ พคท. สายจีนและเวียดนาม จนแยกตัวออกเป็นสองพรรค รวมทั้ง ผลจากการเปิดสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย-จีน เพื่อให้จีนยุติการสนับสนุน พคท. ทำให้การสู้รบทั้งหมดยุติลงในปี ๒๕๒๖

ในมุมมองการทูตและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การแตกคอกันระหว่างจีนกับโซเวียต ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาตัดสินใจเปิดความสัมพันธ์ทางการทูต จนนำไปสู่การเยือนจีนครั้งประวัติศาสตร์ของประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสัน เพื่อพบปะกับประธานเหมา เจ๋อตุง ถือเป็นการรื้อฟื้นความสัมพันธ์ทางการทูตของสองข้ามมหาอำนาจโลก นอกจากนี้ การเปิดสงครามล้างสอนของจีนต่อเวียดนาม ซึ่งเป็นผลมาจากความขัดแย้งของแนวคิดการปกครองระหว่างจีน และเวียดนามภายใต้การสนับสนุนจากโซเวียต ได้ส่งผลโดยตรงให้

ของแนวคิดการปกครองระหว่างจีน และเวียดนามภายใต้การสนับสนุนจากโซเวียต ได้ส่งผลโดยตรงให้เวียดนามต้องถอนทหารออกจากกัมพูชาเป็นจำนวนมากเพื่อไปปรับมือด้านชายแดนจีน ทำให้ความวิตกกังวลและความตึงเครียดของไทยต่อภัยคุกคามจากเวียดนามที่อาจโจมตีไทยผ่านกัมพูชาอ่อนคลายลง

นอกจากนี้ รัฐบาลไทยในสมัยนั้นได้ดำเนินการรุกรุกทางการทูตอย่างต่อเนื่อง ทั้งการโจมตีและกดดันทางการทูตต่อเวียดนามผ่านการรวมตัวของอาเซียน เพื่อกดดันให้เวียดนามเข้าสู่โต๊ะเจรจา อันส่งผลให้เกิดนโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า ในสมัยรัฐบาลของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ที่สามารถยุติภาวะสงครามเย็นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างสมบูรณ์ จนทำให้โดมิโนตัวต่อไปคือไทยไม่ล้มลงตาม

การดำเนินการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ในสมัยรัฐบาล พล.อ.เปรม ระหว่างรัฐบาลกับกองทัพมีความเป็นเอกภาพมาก มีการประชุมสรุปสถานการณ์ปีละ ๒ ครั้ง เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคต่างๆ ในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ที่ผ่านมา นอกจากนี้ เหล่าทัพซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ได้หล่อหลอมเป็นเนื้อเดียวกัน ทั้งกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ กรมตำรวจและฝ่ายปกครองได้รวมเป็นองค์กรเดียวกัน คือ “กองทัพแห่งชาติ” ขับเคลื่อนไปทิศทางเดียวกัน ทำให้กองทัพแห่งชาติประกาศชัยชนะต่อ พคท. เมื่อปลายปี ๒๕๒๕

วัตถุประสงค์ (Ends) หลักในการดำเนินนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ คือ เพื่อยุติสถานการณ์การปฏิวัติของสังคมนิยมหรือกลุ่มคนทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่ได้เป็นสมาชิกของ พคท. ที่มีความพยายามจะเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองรัฐของประเทศไทยจากระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (Democratic form of government with the King as Head of State) ไปเป็นระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ (Socialist Communist Regime) ซึ่งถือได้ว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงอย่างที่สุดของชาติให้เสร็จสิ้นไป โดยหนทางหรือวิธีการปฏิบัติ (Ways) นั้นมีการดำเนินการเป็น ๒ ช่วง คือ การดำเนินการก่อนมีคำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ และการดำเนินการตามคำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ ดังมีรายละเอียด ดังนี้

๑. การดำเนินการก่อนมีคำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ (ในช่วงปี ค.ศ. ๑๙๗๗-๑๙๘๐) เพื่อแก้ไขปัญหภายในประเทศ ๔ ด้าน โดยสมัยรัฐบาล พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี และ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก ได้มีส่วนร่วมในการวางแนวทางในการแก้ปัญหาเรื่องผู้ก่อการร้าย เพื่อยุติการปฏิวัติของคอมมิวนิสต์ โดยใช้การเมืองนำการทหารเป็นหนทางหรือวิธีการปฏิบัติ (Ways) และใช้ทรัพยากรหรือเครื่องมือ (Means) ได้แก่ การทูต (Diplomatic) และการทหาร (Military) ในการสนับสนุนการดำเนินการเชิงยุทธศาสตร์ โดยมีการดำเนินการ ๔ ขั้นตอน ได้แก่ การปฏิบัติการจิตวิทยา การจัดทำโครงการสันติสุข การให้กลุ่มประชาชนช่วยกันต่อต้าน การสนับสนุนส่งเสริมหมู่บ้านด้วยโครงการหม้ออาสาหมู่บ้านและโครงการเสือป่าภูพาน และใช้กลอุบาย (Tricks) ได้แก่ การเข้าตีสนิทกับประชาชน การชักจูงให้เลิกสนับสนุนผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ การให้ความรู้เกี่ยวกับข้อเสียของลัทธิคอมมิวนิสต์ การแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่วิกฤต การให้ความรู้ด้านการป้องกันตัวเอง การสนับสนุนด้านการแพทย์และการแก้ไขปัญหาว่างงานของผู้ที่จบการศึกษาใหม่ อันเป็นแนวทางป้องกันไม่ให้ผู้ที่ยังไม่ได้เข้าร่วมดำเนินการกับ พคท. หลงเชื่อและเข้าไปสนับสนุน พคท. และเพื่อให้แนวร่วมของ พคท. หยุดสนับสนุนและออกจากพคท. ถือเป็นแนวทางที่ไม่ให้จำนวนแนวร่วม พคท. ใหม่เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันก็ลดจำนวนแนวร่วมเดิมลงด้วย

๒. การดำเนินการตามคำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ เป็นหนทางหรือวิธีการปฏิบัติ (Ways) ของยุทธศาสตร์การยุติการปฏิวัติของคอมมิวนิสต์เป็นยุทธศาสตร์ชาติที่ดำเนินการอยู่ในช่วงของรัฐบาลที่มี พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี และเป็นการสานต่อนโยบายแก้ปัญหาเรื่องผู้ก่อการร้ายที่ดำเนินการค้างไว้ในสมัยรัฐบาล พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ โดยมุ่งเน้นที่จะยุติการปฏิวัติของคอมมิวนิสต์ที่เกิดขึ้นในไทยอย่างเด็ดขาด เน้นการดำเนินการอย่างสันติวิธี โดยใช้ทรัพยากรหรือเครื่องมือ (Means) ได้แก่ การทูต (Diplomatic) และการทหาร (Military) ประสานกับการข่าว (Information)

แนวทางหรือวิธีการปฏิบัติ คือ การดำเนินการด้านการข่าวและการทำลาย พคท. ทำให้รัฐบาลทราบถึงหนทางในการปฏิวัติของพื้นที่และเป้าหมายของทาง พคท. ส่วนการทำลาย พคท. ดำเนินการยุทธศาสตร์ ๔ ขั้นตอน ได้แก่ ปรับเขตป่าเขาให้เป็นฐานที่มั่นของการดำเนินการยุทธศาสตร์ การขยายการดำเนินงานในเขตเมือง การทำลายกองกำลังติดอาวุธของ พคท. และการทำลายขบวนการของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย โดยใช้กลอุบาย (Tricks) ดังนี้

๑. การข่าวกรองทำให้รัฐบาลทราบถึงหนทางในการปฏิวัติของ พคท. และสามารถย้อนรอยการดำเนินการของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้

๒. การปรับเขตป่าเขาให้เป็นฐานที่มั่นของการดำเนินการยุทธศาสตร์ เพื่อสร้างความกังวลและความหวาดระแวงให้กับ พคท. เป็นการทำลายขวัญและกำลังใจของกองกำลังติดอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยทั้งที่ไม่มีจริงเกิดขึ้น

๓. การรุกทางทหาร แต่ไม่ถึงขั้นการรุกใหญ่ทำให้กองกำลังติดอาวุธของ พคท. พ่ายแพ้ และผู้ที่ยอมมอบตัวหรือจับได้ถือเป็นเชลยศึกแต่เปลี่ยนวิธีเรียกไปเป็นคำว่า "ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย" แทนคำว่า "เชลยศึก" และให้เป็นผู้ปฏิบัติภารกิจปฏิวัติประชาธิปไตยแทน การรับผิดทางกฎหมาย ซึ่งเปลี่ยนวิธีการต่อสู้จากการใช้วิธีการทางกฎหมายและวิธีการปราบปรามแบบในอดีตมาที่ไม่สามารถทำลายขบวนการของ พคท. ได้ มาเป็นวิธีทางคุณธรรมและมาตรการทางการเมืองเพื่อสร้างประชาธิปไตยแทน

๔. การทำลายแนวร่วม พคท. โดยการให้คำสัญญาต่อแนวร่วมพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยว่าจะดำเนินการทางการเมืองให้เกิดเป็นรูปธรรมมากขึ้น ตามคำสั่งที่ ๖๕/๒๕๒๕ แม้การดำเนินการจริงจะต้องใช้เวลาดำเนินการนาน แต่ก็สร้างความมั่นใจให้กับแนวร่วมพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยว่าจะเกิดระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับความทรงจำเรื่อง ๖๖/๒๕๒๓ ของดร. วีรพงษ์ จากการบินทักโดย นิธินันท์ ยอแสงรัตน์ ว่า ".....นโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ในยุคคุณเปรม ที่ให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยออกจากป่ามาเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยนั้น อาจารย์เล่าว่าเกิดขึ้นในยุคที่ประเทศจีนโดยตั้ง เสี่ยว ผิง เปลี่ยนนโยบายเป็นการเมืองนำการทหาร รัฐบาลจีนยอมทำตามข้อเสนอของรัฐบาลไทยที่ขอให้ยุติการสนับสนุนวิทยุเสียงประชาชนแห่งประเทศไทย (สปท.) ของ พคท. ในคุณหมิง ขณะที่สถานการณ์ภายในของ พคท. กำลังระส่ำระสายเพราะมีความขัดแย้งภายในระหว่างกลุ่มนำสายจีน กับสายเวียดนาม-รัสเซีย ฝ่ายนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยคนหนึ่ง (สงวนนาม) จึงฝากจดหมายถึงคุณเปรม เล่าปัญหาที่เกิดขึ้นในพรรคโดยแสดงความกังวลว่าพรรคคงไปไม่รอด สมาชิกพรรคจะไม่มีทางไป โดยเฉพาะชาวบ้านซึ่งไม่มีที่ทำกินมาแต่เดิม และพวกนักศึกษาที่เข้าป่า ขอให้คุณเปรมช่วยหาทางออกให้ด้วย คุณเปรมจึงให้พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ และพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ทำนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ทางการเมืองและกระบวนการประชาธิปไตย และออกกฎหมายนิรโทษกรรมผู้เคยเข้าร่วมกับ พคท. โดยไม่ให้เรียกว่าผู้ก่อการร้าย แต่ให้เรียกว่าผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย หลังจากนั้นพลเอกชวลิตก็ไปจัดการเอาพื้นที่ป่าสงวนที่ไม่เป็นป่าสงวนแล้วมาจัดสรรให้ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย แต่อดีตสมาชิก พคท. บางคนก็ไม่ได้รับความช่วยเหลือนี้...”

2

² นิธินันท์ ยอแสงรัตน์. ดร. วีรพงษ์ รามางกูร : เรื่องยังไม่เคยเล่าจากบทสนทนา ๘๐ นาที กับ "อาจารย์ไกรง". ๑๒ มีนาคม ๒๐๒๒

บทที่ ๓

การรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงตามกรอบการศึกษา

การรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงตามกรอบการศึกษา ประกอบด้วย

๑. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการรวบรวมข้อมูล ๒ ส่วน คือ

๑.๑ การประชุมคณะอนุกรรมการการศึกษาการปฏิรูป ทบทวน และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ หน่วยงานเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรประชาชน และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ เนื่องจาก คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ นั้น ได้เกิดผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เพื่อปฏิบัติราชการตามนโยบายให้กับประเทศชาติ ทั้งนี้ รัฐบาลได้มอบหมายให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ เยียวยาด้านที่อยู่อาศัย แก้ไขปัญหาให้กับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย โดยที่ประชุมได้รับทราบ ข้อเท็จจริงว่ายังมีผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ยังไม่ได้รับสิทธิการช่วยเหลือเงินค่าประกอบอาชีพ และสิทธิเรื่องที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย ซึ่งคณะอนุกรรมการเห็นควรให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ได้ดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ยังไม่ได้รับสิทธิในการช่วยเหลือเยียวยา และพิจารณาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันต่อไป

๑.๒ การศึกษาดูงานของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร และการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัยของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในภูมิภาค ๗ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ บ้านเข็มน้อย ต.เข็มน้อย อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์

ครั้งที่ ๒ บ้านสันติสุข ต.ขุนควร อ.ปาง จ.พะเยา

ครั้งที่ ๓ บ้านพญาภิภักดิ์ ตำบล ยางหอม อำเภอ ขุนตาล จ. เชียงราย

ครั้งที่ ๔ พื้นที่ดอยยาว-ดอยผาหม่น และภูชี้ฟ้า ต.ต๋ำเต่า อ.เทิง จ.เชียงราย

ครั้งที่ ๕ บ้านปิยะมิตร ต.ตาดนาะแมเราะ อ.เบตง จ.ยะลา

ครั้งที่ ๖ เขตงานภูซาง ต.โนนทัน อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู

ครั้งที่ ๗ ต.ก้านเหลือง อ.นาแก จ.นครพนม

๒. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพด้านเอกสาร (Qualitative Research) โดยการศึกษาค้นคว้า รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ บทความ วิทยุ วมถึงนโยบาย ประกาศเกี่ยวข้องกับ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาดูงานของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ต่อปัญหาที่ดินของกลุ่มผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ดังนี้

สรุปปัญหาที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัยของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

๑. เมื่อกาลเวลาเปลี่ยน สถานการณ์การเมืองเปลี่ยน โครงสร้างระบบการบริหารราชการแผ่นดินเปลี่ยน เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดูแลรับผิดชอบอยู่ในเหตุการณ์เมื่อครั้งก่อนนั้นเปลี่ยน เกิดมีเจ้าหน้าที่รัฐรุ่นใหม่เข้ามาบริหาร ดูแลรับผิดชอบงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย แต่ขาดการศึกษา/เชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในภารกิจของชาติเมื่อครั้งในอดีต ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงคงอยู่ของชาติบ้านเมืองที่บรรพบุรุษรุ่นพ่อ ปู่ ย่า ตา ยาย ของเราได้รังสรรค์ไว้ ในขณะที่วิถีชีวิตของพี่น้องประชาชนยังคงดำเนินอยู่ต่อไปเช่นเดิม ควบคู่กับการขยายตัวของครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง ปัญหาต่างๆ จึงเกิดขึ้นทับถม ผ่านกาลเวลาที่ยาวนาน กลายเป็นปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่มีความสลับซับซ้อน ซึ่งต้องใช้ความพยายามและเวลาในการแก้ไข โดยต้องอาศัยกลไกทางการเมืองเป็นฟันเฟืองสำคัญในการคลี่คลายปัญหา หากปล่อยให้เป็นอย่างนี้ต่อไป สังคมไทยก็จะหวนกลับมาสู่ความวุ่นวายดังเช่นในอดีตที่ผ่านมา

๒. กรณีกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ภาคเหนือของไทย เช่น ตำบลเช็กน้อย จ.เพชรบูรณ์ พื้นที่ดอยยาว ดอยผาหม่น จ.เชียงราย และพื้นที่ดอยผาจิ จ.พะเยา เป็นตัวอย่างที่แสดงถึงการถูกลิดรอนสิทธิที่ดินทำกินที่อยู่อาศัย นำไปสู่ปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อน ซึ่งยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง เป็นปัญหาเรื้อรังที่มีมากกว่า ๔๐ ปี

๓. เหตุใดพี่น้องผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย/กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ซึ่งเป็นราษฎรในพื้นที่ทำกินและอยู่อาศัยมาก่อนนานหลายปี จึงไม่มีสิทธิใดๆ ในที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย อันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย และการดำเนินการใดๆ ของรัฐมีความชอบธรรมมากน้อยเพียงใด มีการเลือกปฏิบัติต่อราษฎรที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ รวมถึงผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย หรือไม่ ซึ่งประเด็นนี้ เกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศของสหประชาชาติ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย

๔. ในช่วงปี ๒๕๒๕ ที่กองทัพมีอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ เหตุใดจึงไม่ดำเนินการมอบที่ดินที่พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยอยู่อาศัยและทำกินมานานแล้วให้ชัดเจน และมีกรรมสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย ตามที่ได้ตกลงกันไว้ แต่กลับปล่อยให้ปัญหาคงค้างสะสมมาจนถึงปัจจุบัน

๕. รัฐบาลไทยจงใจให้พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์จำนวนหนึ่งเข้าร่วมกับฝ่ายกองทัพ สู้รบกับ พคท. ได้สำเร็จภายใต้คำมั่นสัญญาจากฝ่ายกองทัพว่าเมื่อใดที่การสู้รบจบลง จะได้ที่ดินทำกินเป็นกรรมสิทธิ์อยู่กินไปจนถึงรุ่นลูกหลาน นั่นคือความสำเร็จของนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ที่ทำให้ในที่สุดสงครามก็สงบลง แต่ปัจจุบันยังคงมีปัญหาเรื่องการมอบกรรมสิทธิ์ที่ดินและที่อยู่อาศัยในหลายกรณีและหลายพื้นที่

๖. รัฐควรเคารพสิทธิและการมีอยู่ของชาวม้งหรือกลุ่มชาติพันธุ์อื่นด้วยการรักษาหรือ และให้ราษฎรชาวม้งในพื้นที่ตัดสินใจร่วมในโครงการใดๆ ก็ตามที่จะดำเนินการในพื้นที่ซึ่งพวกเขาทำกินและอาศัยอยู่อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ตามสิทธิในหลักกฎหมายสากล ได้แก่ พันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ลงนามเป็นภาคี ๑๕ ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง (United Nation Declaration on the Rights of Indigenous Peoples) และกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

๗. หลักการโครงการ ๑ ล้านไร่ของกรมธนารักษ์ เป็นการนำพื้นที่ราชพัสดุที่ส่วนราชการครอบครองไว้เกินความจำเป็นและหรือที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์นำมาจัดให้เกษตรกรเช่า แต่จากการชี้แจงของหน่วยงานภาครัฐต่อที่ประชุมชาวบ้าน เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓ และวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย พบว่า

- ผู้แทนกองทัพภาคที่ ๓ ชี้แจงว่า กองทัพได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการส่งคืนที่ดินให้กรมธนารักษ์จะเป็นผลดีต่อราษฎรในพื้นที่มากกว่า

- ผู้ว่าราชการจังหวัดชี้แจงว่าเพื่อจะได้ลงโครงการพัฒนาต่างๆ จากรัฐได้

- ธนารักษ์จังหวัดเพชรบูรณ์ชี้แจงว่าเพื่อให้สิทธิที่ดีกว่าแก่ราษฎรผู้ที่จะเป็นผู้เช่าที่ดินจากกรมธนารักษ์ ท้องถิ่นจะมีรายได้ และชาวบ้านก็จะมีเอกสารสิทธิการเช่าที่จากกรมธนารักษ์สามารถนำไปใช้ประโยชน์แปลงเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจได้

คณะกรรมการธิการ เห็นว่า การส่งมอบคืนพื้นที่ ต.เข็กน้อย อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ ของกองทัพภาค ๓ ให้กรมธนารักษ์นั้น ไม่สอดคล้องกับหลักการของโครงการ ๑ ล้านไร่กรมธนารักษ์ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีราษฎรถือครองทำกินและอยู่อาศัยเต็มพื้นที่ ขณะเดียวกันก็ยังมีราษฎรอีกจำนวนมากที่ยังไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง จึงไม่สามารถตีความได้ว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่ส่วนราชการครอบครองไว้เกินความจำเป็นและหรือพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ นอกจากนี้เหตุใดหน่วยงานรัฐจึงเฉพาะเจาะจงที่จะดำเนินการสำรวจรังวัดพื้นที่ ๒๐,๐๐๐ ไร่ในเขตตำบลเข็กน้อยตามโครงการ ๑ ล้านไร่กรมธนารักษ์ ทั้งที่ราษฎรไม่ต้องการ และมีการคัดค้าน โดยรัฐจะยึดเอาแต่หลักกฎหมายที่ราชพัสดุ ไม่คำนึงถึงหลักอื่นๆ ประกอบในการพัฒนาและแก้ไข ปัญหาของราษฎรในพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน มีความสมานฉันท์ และความปรองดองแห่งชาติ จึงอาจถือได้ว่ารัฐสร้างปัญหาแก่ชุมชนในพื้นที่เช่นเดียวกับในอดีตที่ผ่านมา

บทที่ ๔ ผลการศึกษา

จากการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ ร่วมกับข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง คณะผู้ศึกษาเห็นว่า ตลอดระยะเวลากว่า ๔๐ ปีที่ผ่านมา ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยจากหลากหลายเชื้อชาติของประเทศ ได้มีการขยายวงกว้างกว่า เครือ พัฒนาเครือข่ายทางสังคม ผสมกลมกลืนไปกับสังคมไทยอย่างเป็นทางการ และเป็นหนึ่งเดียว และมีส่วนสำคัญในการรังสรรค์เศรษฐกิจและสังคมไทยไปสู่การเจริญเติบโตอย่างมั่นคงและปลอดภัย ดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในหลายพื้นที่ของประเทศยังคงเผชิญอยู่กับปัญหาสำคัญที่กำลังรอรับการแก้ไขจากรัฐบาล โดยเฉพาะปัญหาในเรื่องของที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย ซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญในอันดับต้น ตามมาด้วยปัญหาการได้รับเงินชดเชยจากรัฐบาลที่ยังไม่ทั่วถึงและเป็นธรรม โดยมีรายละเอียดสนับสนุนปัญหาในแต่ละข้อ ดังนี้

๔.๑ การดำเนินงานช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยตามคำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ ด้านที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย

ที่ดินมีความหมายที่สลับซับซ้อน เป็นปัจจัยในการผลิต เป็นทุนในการดำเนินชีวิต และเป็นประเด็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนและรัฐมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนบนพื้นที่สูง ความขัดแย้งนี้ยังไม่ได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจัง จึงทำให้ปัญหานี้ยืดเยื้อและมีความซับซ้อนมากขึ้น แม้ว่ารัฐบาลในทุกยุคสมัยต่างมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ดูเหมือนว่าปัญหาดังกล่าวก็ยังไม่สามารถที่จะคลี่คลายให้หมดสิ้นไปได้ ซึ่งในช่วงเวลา ๑ ปีที่ผ่านมาผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการการกฤษฎีกา สิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร เพื่อขอให้ช่วยแก้ไขปัญหา ประกอบด้วยพื้นที่ ๓ จังหวัด ซึ่งมีลักษณะปัญหาแตกต่างกัน ดังนี้

๔.๑.๑ พื้นที่ตำบลเข็กน้อย อ.เขาค้อ จ. เพชรบูรณ์

ความเป็นมา

ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้เข้ามาปลุกระดมมวลชนชักชวนคนมั่งให้ต่อสู้กับรัฐบาล จนกระทั่งเหตุการณ์เสียปืนแตกเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๑ ที่บ้านห้วยทรายเหนือ-ใต้ อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ ชาวมั่งจากหมู่บ้านต่างๆ ส่วนใหญ่ได้เข้าเป็นแนวร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย แต่ชาวมั่งบางส่วนในหมู่บ้านป่าหวาย หมู่บ้านเข็กน้อย หมู่บ้านเขาขาด หมู่บ้านป่ายาบ หมู่บ้านสนั่นจง หมู่บ้านห้วยทรายและหมู่บ้านเล่าลือได้เข้าร่วมกับรัฐบาลและกระจายกันอยู่ที่อำเภอนครไทย หมู่บ้านหนองแส อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ และหมู่บ้านหนองฝักกล้ำม อำเภอด่านช้าง จังหวัดเลย เมื่อเกิดการต่อสู้ระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับคอมมิวนิสต์ ชุมชนเข็กน้อยเก่าถูกเผาทำลายจากการโจมตีของคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ชาวมั่งจึงต้องกระจัดกระจายไปตามที่ต่างๆ บางกลุ่มได้เข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยและอาศัยอยู่ในป่า ขณะที่ชาวมั่งบางกลุ่มอพยพเข้าไปอยู่ในเมือง เช่น จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเลย จังหวัดเพชรบูรณ์ ทำให้ชาวมั่งซึ่งเคยอยู่รวมกัน เป็นพี่น้องกัน ต้องแยกย้ายกระจายตามที่ต่างๆ ยากต่อการ

ควบคุมดูแลของรัฐบาล เนื่องจากมีการแทรกซึมของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในหลายจุด โดยเฉพาะในกลุ่มของชาวเขา หมู่บ้านชาวเขาถูกทำลายจากการสู้รบ เป็นระยะเวลา ๒ ปี

“...ค่ายใหญ่นี้เป็นกองบัญชาการแห่งหนึ่งของพวกแม้วแดงที่หมู่บ้านที่ ๑๔ บ้านเข็กน้อย ตำบลน้ำซุน อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ บ้านเข็กน้อยอยู่ห่างจากถนนมิตรภาพสายพิษณุโลก-หล่มสัก ที่กิโลเมตร ๙๔ เพียง ๒ กิโลเมตร เป็นหมู่บ้านที่มั่งคั่งแห่งหนึ่งของชาวม้งในพื้นที่ ๓ จังหวัด มีโรงเรียนชาวเขาที่ทางราชการตั้งให้มีหน่วยสอนศาสนาคริสต์เตียน แต่เดิมมีคนอยู่ ๖๐๐ คน ภายหลังชาวม้งส่วนใหญ่กับมิชชันนารี อพยพเข้ามาอยู่กับฝ่ายไทย...” (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันศุกร์ที่ ๓ มกราคม ๒๕๑๒)

พ.ศ. ๒๕๑๓ ผู้นำราษฎรชาวม้ง ที่กระจายกันอยู่ได้หารือกันและเสนอขอพื้นที่ชุมชนเข็กน้อย ปัจจุบัน ให้ราษฎรชาวม้งมาอยู่รวมกัน เพราะความผูกพันและเพื่อให้มีพื้นที่ทำกิน ซึ่งวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๓ กองทัพอากาศที่ ๓ ได้เปิดพื้นที่บ้านเข็กน้อยเป็นค่ายทหารต่อสู้เพื่อแย่งชิงพื้นที่คืนจากคอมมิวนิสต์ และชักชวนให้ชาวม้งเข้าร่วมเป็นชาวเขาอาสาสมัครช่วยเหลือทางราชการในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ในพื้นที่เขตรอยต่อสามจังหวัด คือเพชรบูรณ์ พิษณุโลก และเลย โดยให้คำมั่นว่าหากการสู้รบสิ้นสุดลงเมื่อใดจะให้มีสิทธิอยู่อาศัยและทำกินในที่ดินในพื้นที่ตลอดไป

พ.ศ. ๒๕๑๔ ขนเผ่าม้งอพยพกลับมาอาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ชุมชนเข็กน้อยอีกครั้ง โดยกองทัพอากาศที่ ๓ ได้ระดมชายที่มีอายุระหว่าง ๑๘ - ๒๕ ปี ที่เป็นชาวม้ง และหลบหนีคอมมิวนิสต์ เพื่อเข้ารับและรับการฝึกอาวุธ โดยทหารเหล่านี้เรียกอย่างเป็นทางการว่า ทหารชาวเขาอาสาสมัครเขาค้อ จากคำสั่งที่ ๗๖/๒๕๑๔ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔ แสดงว่า ชาวเขามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือประเทศชาติในการต่อสู้รบกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในช่วงเวลาเหล่านั้น การได้มาเป็นทหารอาสาของชาวม้งทั้งโดยวิธีการสมัครใจ ด้วยคำสั่งของรัฐบาล และคัดเลือกจากทหาร ซึ่งจากการสอบถามกับผู้สูงอายุในหมู่บ้าน พบว่า

๑. เพื่อเป็นการแสดงว่าชาวม้งมีความจงรักภักดีต่อรัฐบาลไทยและมีความรักชาติไทย จึงสมัครเป็นทหารอาสาในกองทัพไทย อีกทั้งบริเวณพื้นที่ช่องสุ่มของพรรคคอมมิวนิสต์มีลักษณะเป็นป่าเขา เทว และถ้าซึ่งยากต่อการเข้าไปในพื้นที่ของทหารไทยที่ไม่คุ้นเคยกับลักษณะภูมิประเทศเช่นนี้ รัฐบาลจึงรับทหารอาสาชาวม้ง ซึ่งเป็นกลุ่มที่เคยอาศัยอยู่ในพื้นที่นี้มาก่อน เพื่อช่วยลาดตระเวนหาข่าวให้กับทหารไทย

๒. ชาวม้งที่อพยพลงมาอาศัยอยู่กับคนพื้นราบ ไม่คุ้นเคยกับสภาพอากาศร้อน ไม่มีที่ดินทำกิน ดังนั้นเพื่อให้ชาวม้งมีที่อยู่ถาวร และมีที่ดินทำกิน ทำอาชีพเกษตรกรรม จึงสมัครมาเป็นทหารอาสาช่วยรบในเวลานั้น

เมื่อสามารถสู้รบและแย่งพื้นที่ชุมชนเข็กน้อยเป็นผลสำเร็จแล้ว ทหารได้จัดตั้งค่ายพักทหารในบริเวณดังกล่าว มีชื่อเรียกว่า กองร้อย ชขส. ๓๑ เพื่อเป็นสถานที่จัดเตรียมด้านอาหาร ที่พัก และอนุญาตให้ชาวม้งรับครอบครัวมาอยู่ด้วยกันในพื้นที่ตั้งค่าย ซึ่งเดิมเป็นพื้นที่ทำไร่ของชาวม้ง อีกทั้งถนนเข้าออกหมู่บ้านมีถนนใหญ่ตัดผ่านคือเส้นทางหล่มสัก - พิษณุโลก ทำให้สะดวกและง่ายต่อการเข้ามาดูแลของรัฐบาลและทหาร ดังนั้นการตั้งค่ายพักทหาร จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการก่อสร้างชุมชนเข็กน้อย ภายใต้การดูแลของทหาร

นอกจากนี้ นโยบายของรัฐบาลต่อกรณีชาวเขาที่ไม่ประสงค์จะอยู่บนภูเขา หรือที่ต้องอพยพหลบหนี ก็ให้จัดตั้งศูนย์อพยพชาวเขาขึ้น เพื่อให้ชาวเขาอยู่รวมกันเป็นกลุ่มก้อน แล้วให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือตามความจำเป็นให้สามารถผสมผสานกับคนพื้นราบต่อไปได้ และเพื่อความปลอดภัยของชาติบ้านเมือง จึงเร่งสร้างความสัมพันธ์ทางจิตใจกับชาวเขาให้มีความรู้สึกนึกคิดเป็นพวกเดียวกับคนไทย และมีความจงรักภักดีต่อชาติ

ผลจากการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว ทำให้ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ชาวม้งจาก ๔ กลุ่มใหญ่ คือ จังหวัดเลย (๑ กลุ่ม) จังหวัดพิษณุโลก (๑ กลุ่ม) จังหวัดเพชรบูรณ์ (๒ กลุ่ม) นำโดยนายโก๊ะ แซ่หยาง อพยพมารวมกันในชุมชนเข็กน้อย โดยกองทัพได้ขอพื้นที่จำนวน ๔๕,๐๐๐ ไร่ จากกรมป่าไม้ และให้ราษฎรชาวม้งจำนวน ๑๐๕ ครอบครัว มาอยู่ โดยตั้งชื่อว่าชุมชนเข็กน้อย ตามชื่อของแม่น้ำเข็กที่ไหลผ่าน ขึ้นกับตำบลน้ำซุน อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เหตุผลที่รัฐบาลอนุญาตให้ตั้งหมู่บ้านชาวเขาในบริเวณนี้คือ

๑. เป็นพื้นที่ทำอาชีพเกษตรกรรมของชาวม้งเดิม ช่วงก่อนการก่อการร้ายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

๒. พื้นที่ติดกับถนนใหญ่ สายหล่มสัก- พิษณุโลก สะดวกต่อการเข้าออกของชาวม้งและทหาร

๓. เป็นพื้นที่กว้าง พื้นที่ราบ สวยงาม และมีแม่น้ำเข็กไหลผ่าน พื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเลี้ยงสัตว์

๔. เป็นนโยบายของรัฐ ในปีพ.ศ. ๒๕๑๒ ที่ต้องการรวมชาวเขาให้เป็นกลุ่ม ไม่กระเจาเกินไป เพื่อง่ายต่อการควบคุม ดูแล และให้ความช่วยเหลือ

๕. เป็นรางวัลให้กับชาวม้ง ที่ได้สมัครมาเป็นทหารชาวเขาอาสาสมัครที่ช่วยเหลือรัฐบาลไทยในการสู้รบกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

ประกาศของคณะปฏิวัติ ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ กองทัพภาคที่ ๓ ได้ขอพื้นที่จำนวน ๒๐,๐๐๐ ไร่ (พื้นที่ทำกินเดิมของชาวม้งตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐) เพื่อใช้ในกิจการความมั่นคงทางทหาร มีการตั้งกองร้อยปฏิบัติการและนำราษฎรชาวม้งที่อาสาสมัครช่วยรบ (ขชส.) มาอยู่อาศัยและทำกินตามยุทธศาสตร์ทางทหาร ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ มีพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ กำหนดให้ที่ดินในความครอบครองของหน่วยงานรัฐเป็นที่ราชพัสดุ และอยู่ในความรับผิดชอบของกรมธนารักษ์

พ.ศ. ๒๕๑๘ มีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านเป็นครั้งแรก นายประจวบ ฤทธิเนติกุล ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านของชุมชนเข็กน้อย หลังจากนั้นระหว่างปี ๒๕๒๔-๒๕๔๑ ชุมชนเข็กน้อยได้แยกตัวออกไปอีก ๑๒ หมู่บ้าน ปัจจุบันชุมชนเข็กน้อยได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ ขึ้นกับอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นหมู่บ้านม้งที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง

พ.ศ. ๒๕๒๒ ชาวม้งในป่าที่เป็นแนวร่วมคอมมิวนิสต์เริ่มออกมามอบตัวต่อทางการ โดยมาอาศัยอยู่ร่วมกันที่บ้านเข็กน้อย เพราะว่ายังมีการสู้รบกันอยู่ทุกคนจึงต้องอยู่รวมกันที่บ้านเข็กน้อยไปก่อน

พ.ศ. ๒๕๒๓ ชาวม้งในป่าที่เป็นแนวร่วมคอมมิวนิสต์ออกมามอบตัวต่อทางการทั้งหมดตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ จึงถือเป็นอันสิ้นสุดการต่อสู้ด้วยอาวุธระหว่างรัฐบาลและคอมมิวนิสต์ โดยชาวม้งบางส่วนถูกจัดให้อยู่ตามพื้นที่เดิม เช่น บ้านทับเบิก บ้านตูป็ค้อ บ้านน้ำคับ บ้านน้ำจวง บ้านห้วยทราย บ้านน้ำไข และบ้านเล้า ลือ แต่ส่วนใหญ่ที่ไม่มีที่ไปก็มารวมตัวกันอยู่ที่บ้านเข็กน้อย ทำให้บ้านเข็กน้อยในขณะนั้นมีจำนวนประชากรหนาแน่นมาก ทางราชการได้เข้ามาดูแลในช่วงแรกโดยการแจกข้าวสารและอาหารแห้ง และสร้างอาคารห้องแถวขนาดใหญ่เป็นที่พักพิงเป็นการชั่วคราว ซึ่งชาวม้งก็อาศัยอยู่ในสถานที่พักพิงนี้จนกว่าจะสามารถหาที่อยู่ใหม่เป็นของตนเองได้ สุดท้ายเมื่อมีการประกาศจัดตั้งสภาตำบลเข็กน้อยในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ สภาตำบลต้องการใช้พื้นที่บริเวณที่พักพิงเป็นสถานที่ก่อสร้างที่ทำการสภาตำบล จึงให้ราษฎรที่หลงเหลืออยู่ออกจากพื้นที่ไปจนหมดสิ้น

พ.ศ. ๒๕๒๕ กองทัพอากาศที่ ๓ ทำเรื่องขอส่งคืนพื้นที่ราชพัสดุ ในเขตตำบลเข็กน้อยจำนวน ๒๐,๐๐๐ ไร่ให้แก่กรมธนารักษ์ แต่กรมธนารักษ์ในขณะนั้นไม่พร้อมรับคืน เนื่องจากการสู้รบระหว่างรัฐบาลและคอมมิวนิสต์ยังไม่ยุติโดยเด็ดขาด และกองทัพอากาศที่ ๓ ได้ขอส่งคืนอีกหลายครั้งในปีต่อๆ มา โดยมีได้ปรึกษาหารือกับราษฎรในพื้นที่ โดยเฉพาะกับราษฎรชาวเขาอาสาสมัคร (ชชส.) หรือแจ้งให้ชาวบ้านได้รับทราบถึงเหตุผลความจำเป็นในการดำเนินการดังกล่าว รวมทั้งไม่ได้หาแนวทางแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้เกิดผลเป็นรูปธรรมตามที่เคยให้เป็นการมั่นอย่างแข็งขันแก่ผู้นำชาวม้งให้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยรบ และไม่ปฏิบัติตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ที่ทางกองทัพอากาศที่ ๓ เคยให้คำมั่นว่าเมื่อสิ้นสุดการสู้รบแล้วทุกคนจะได้สิทธิอยู่อาศัยและทำกินชั่วคราวชั่วคราว มีใช้การให้เช่าที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน

พ.ศ. ๒๕๓๘ การแพร่ระบาดของยาเสพติดจากฝิ่น มาเป็นยาบ้าในพื้นที่ที่มีความรุนแรงมากขึ้น และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐบาลประกาศนโยบายสงครามยาเสพติด ชาวม้งถูกเพ่งเล็งว่าเป็นขบวนการค้ายาเสพติด มีชาวม้งตำบลเข็กน้อยถูกวิสามัญฆาตกรรมและสูญหายเป็นจำนวนมากกว่า ๑๐๐ คน

พ.ศ. ๒๕๔๕ คณะรัฐมนตรีมีมติให้กรมประชาสัมพันธ์พื้นที่นิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดเพชรบูรณ์บางส่วนให้กรมป่าไม้รับไปดำเนินการ ภายหลังจากเกิดเหตุการณ์น้ำป่าถล่ม ณ บ้านน้ำก้อ เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๔

พ.ศ. ๒๕๔๗ มีชาวม้งจากประเทศลาวมากกว่า ๗,๐๐๐ คน หลบหนีเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลเข็กน้อย เพื่อต้องการเดินทางไปประเทศที่สาม รัฐจึงได้จัดพื้นที่ควบคุมชาวม้งลาวไว้บริเวณบ้านห้วยน้ำขาว และส่งกลับประเทศลาวได้ทั้งหมดในต้นปี พ.ศ. ๒๕๕๓

พ.ศ. ๒๕๔๙ ชาวม้งที่เป็น ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ร้องเรียนให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาคารกลับเข้าพื้นที่เดิมตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓

พ.ศ. ๒๕๕๓ สำนักงานธนารักษ์พื้นที่เพชรบูรณ์ ขอดำเนินการสำรวจพื้นที่ราชพัสดุในเขตพื้นที่ตำบลเข็กน้อยตามโครงการ ๑ ล้านไร่กรมธนารักษ์ แต่ราษฎรไม่ยินยอม จึงได้ออกมาคัดค้านการที่กองทัพอากาศ ๓ นำที่ดินขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุและส่งคืนให้แก่กรมธนารักษ์และโครงการ ๑ ล้านไร่กรมธนารักษ์

ปัญหาการขอเอกสารสิทธิ์ที่ดินในตำบลเข็กน้อย

๑. กรณีปัญหาที่ดินราชพัสดุ ซึ่งราษฎรชาวตำบลเข็กน้อยได้ทำการคัดค้านว่าอยู่มาก่อนเป็นที่ราชพัสดุมีสัญญาสุภาพบุรุษจากกองทัพอากาศที่ ๓ และนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ จึงได้ร้องเรียนขอความเป็นธรรมให้มีการเพิกถอนพื้นที่ดังกล่าวจากการเป็นที่ราชพัสดุและออกเอกสารสิทธิ์ในที่ดินให้แก่ราษฎรชาวเข็กน้อยซึ่งอำเภอเขาค้อ และองค์การบริหารส่วนตำบลได้ทำการสำรวจและจัดทำข้อมูลแสดงการถือครองที่ดินตำบลเข็กน้อยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งนำเข้าสู่การพิจารณารับรองของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อยสมัยสามัญ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ โดยมีมติเป็นเอกฉันท์รับรองการถือครองที่ดินที่ทำกินและที่อยู่อาศัยของราษฎรชาวตำบลเข็กน้อย

ปัญหาเกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ อันเนื่องมาจากกองทัพได้โอนที่ดินที่กองทัพอากาศที่ ๓ ถือกรรมสิทธิ์อยู่จำนวนกว่า ๒๐,๐๐๐ ไร่ เพื่อภารกิจด้านความมั่นคงในการปราบปราม พคท. ให้กรมธนารักษ์ และยังให้กองทัพใช้ประโยชน์จากที่ดินเหล่านั้นอยู่ ทำให้ปัจจุบันประชากรชาวม้งกว่า ๑๗,๐๐๐ คน ที่อาศัยอยู่ใน ๑๒ หมู่บ้านของ ต.เข็กน้อย ซึ่งพื้นที่มากกว่า ๕๑,๐๐๐ ไร่ ประกอบด้วยที่ดินของกรมธนารักษ์ ๒๐,๐๐๐ ไร่ พื้นที่

นิคมชาวเขา ๒๕,๐๐๐ ไร่ และพื้นที่อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง ๖,๖๐๐ ไร่ แสดงว่าที่ดินเกือบจะทั้งหมดของ ต.เข็กน้อย ไม่มีที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของชาวบ้านเลย

จากการประชุมหารือร่วมกับชาวม้งตำบลเข็กน้อย ผู้ศึกษาสรุปปัญหาและความต้องการของราษฎรที่สำคัญ ดังนี้

๑) ที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยไม่มีเอกสารสิทธิ์ ทำให้ชาวบ้านขาดความมั่นคงในสิทธิการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่

๒) ที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรปัจจุบัน และสภาพที่ดินเป็นที่ลาดชันหน้าดินเสื่อมเร็ว ต้องใช้เวลาในการพักหน้าดินหลายปี

๓) ปัญหาทางสังคม ได้แก่ หนี้สินและความยากจน ยาเสพติด

๔) คนม้งส่วนใหญ่ขาดโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (ปริญญาตรี)

๕) ต้องการกลับไปทำกินในที่ดินเดิมของตนเองตามนโยบาย ๖๖/๒๓

๖) เกิดความรู้สึกว่าถูกเลือกปฏิบัติจากรัฐเพราะเหตุว่าเป็นชาวม้ง (ความแตกต่างทางชาติพันธุ์)

๒. กรณีกลุ่มนายยุชัว แซ่วือ อดีตผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เดิมทำอาชีพในพื้นที่คลองห้วยทราย หมู่บ้านเล่าณะและหมู่บ้านเสานั่ง ตำบลหนองแม่เฒ่า อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ แต่ถูกเจ้าหน้าที่ผลักดันให้ออกจากพื้นที่ตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ และนโยบาย ๖๖/๒๕๕๗ ซึ่งได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยมาตลอด ไม่เคยได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินหรือไม่เคยได้รับการเยียวยาดูแลจากภาครัฐเลย นายยุชัวเคยยื่นหนังสือต่อนายสุภรณ์ อัตถาวงศ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓ เพื่อเรียกร้องขอที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย แต่ยังไม่ได้รับการแก้ไข้ปัญหา

๓. กรณีกลุ่มนายกำตัว แซ่สง อดีตผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เดิมพักอาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ ๑๘๗ หมู่ ๖ ต.เข็กน้อย อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ ซึ่งเคยมีภูมิลำเนาเดิมที่ชัดเจน เช่น บ้านเขาค้อ บ้านเขาย่า และที่ทำกินเดิม (นาหลักชัย นาแสงทอง ๑,๒ และนาภูซัย) ต้องหลบหนีเข้าป่า สูดท้ายตกเป็นเครื่องมือและอยู่ภายใต้อิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ในยุคของสงครามเย็น ซึ่งสาเหตุความขัดแย้งส่วนใหญ่มาจากการถูกกดขี่ข่มเหงเอาเปรียบจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และอุดมการณ์ทางการเมืองที่ไม่ตรงกัน ไม่ใช่การกบฏต่อประเทศไทย แต่เป็นภาวะจำยอมที่เลือกไม่ได้ หลังจากที่ทางกลุ่มได้มอบตัวตามนโยบายที่ ๖๖/๒๕๒๓ และเข้ารับการอบรมตามโครงการการบูรณเขต เพื่อรอการกลับคืนสู่ภูมิลำเนา แต่ระหว่างนั้นรัฐบาลกลับประกาศให้ภูมิลำเนาเดิมและที่ทำกินของพวกเขาเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติทั้งหมด และภูมิลำเนาเดิมบางส่วนก็ถูกทางกองทัพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสรรให้กับราษฎรอาสาจนหมด ต่อมาถูกกรมอุทยานฯ ประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับพื้นที่ทำกินเดิมทั้งหมด ทำให้ได้รับความทุกข์ทรมานในการดำรงชีพจากความผิดพลาดในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลเป็นเวลากว่า ๓๕ ปี ปัจจุบันต้องอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง ที่ตำบลเข็กน้อยและเขาที่ดินทำกินของผู้อื่น

กลุ่มนายกำตัวได้นำเรื่องราวและปัญหาดังกล่าวร้องเรียนต่อกองทัพภาคที่ ๓ ตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๕๑ สมัยพล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นต้นมาอย่างต่อเนื่องจนถึงสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกหลายหน่วยงาน แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้เห็นได้ว่ากลุ่มนายกำตัวถูกเลือกปฏิบัติจากรัฐอย่างไม่เป็นธรรม ไม่ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของประกาศ

นโยบายที่ ๖๖/๒๕๒๓ และสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๓๐ ตลอดจนกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง

นอกจากนี้ ในสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้มีคำสั่งที่ ๑๙๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๒ และ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย แต่ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆยังไม่มีความคืบหน้า จึงเสนอคณะกรรมการสิทธิการเพื่อให้ความช่วยเหลือตามนโยบายมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เรื่องพื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) เพื่อให้กลุ่มของตนได้กลับเข้าไปอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่เดิมดังกล่าวข้างต้น โดยกลุ่มของตนทุกคนยินดีปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ระเบียบที่ราชการกำหนดอย่างเคร่งครัด

๔. กรณีกลุ่มนายหน่อใจ แซ่หลอ ตัวแทนกลุ่มภูชี้แก้ว จ.เลย ขอกลับภูมิลำเนาเดิมตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ซึ่งเดิมอาศัยและทำกินในพื้นที่บ้านภูชี้แก้ว ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย ตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้งตามแผนผังการจัดตั้งหมู่บ้านในเวลานั้น และปรากฏหลักฐานในเวลาต่อมาได้แก่ ภาพถ่ายราษฎรชาวเขาเผ่าม้งในพื้นที่ ณ ศาลาว่าการจังหวัดเลย ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ภาพถ่ายชาวเขาเผ่าม้งในพื้นที่บ้านภูชี้แก้ว และภาพถ่ายตอม่อคอนกรีตโรงสีข้าวที่สร้างขึ้นในเวลานั้น นอกจากนี้ยังปรากฏหลักฐานตามสำเนาบัตรประชาชนที่ออกในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ระบุที่อยู่ หมู่ที่ ๖ ต.กกสะทอน อ.ด่านซ้าย จ.เลย

ช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๑ - ๒๕๒๖ เกิดการต่อสู้กันระหว่างรัฐบาลและพรรคคอมมิวนิสต์อย่างหนักในพื้นที่ กลุ่มนายหน่อใจได้เข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยและยึดฐานที่มั่นอยู่ในพื้นที่ จนกระทั่งรัฐบาลได้ออกนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ จึงออกจากบ้านภูชี้แก้วหมู่ที่ ๖ ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มามอบตัวที่ศูนย์เร่งรัดผู้กลับใจของกองทัพภาคที่ ๓ บ้านเข็กน้อย อำเภอกาญจนบุรี และเข้ารับการอบรมตามโครงการการุณยเทพ ทำให้กลายเป็นคนไทยไร้ที่ดินทำกินและรอการกลับคืนสู่ภูมิลำเนา แต่ระหว่างนั้นรัฐบาลกลับประกาศให้พื้นที่ของกลุ่มนายหน่อใจเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า และไม่อนุญาตให้ผู้ใดกลับเข้าไป ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ กลุ่มได้เริ่มเรียกร้องเพื่อขอกลับภูมิลำเนาอย่างต่อเนื่อง โดยร้องไปตามหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับจังหวัด กองทัพ สำนักนายกรัฐมนตรี กรมกระทรวง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และองค์การสหประชาชาติ แต่ก็ยังไม่ได้รับคำตอบแต่ประการใด ดังนั้น จึงยื่นหนังสือเพื่อขอความช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เรื่องพื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) เพื่อให้ได้กลับเข้าไปอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่เดิมดังกล่าว

จากการศึกษาผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินให้กลุ่มนายกาตัว และกลุ่มนายหน่อใจของรัฐบาลในระยะที่ผ่านมา คณะทำงาน พบว่า

๑. รัฐบาลโดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี มีคำสั่งที่ ๕๖/๒๕๕๘ และคำสั่งที่ ๒๑๘/๒๕๕๘ ลงนามโดย นายวิเชียร ชวลิต ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ประธานองคมนตรี มีหนังสือสั่งการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์หาที่ดินให้นายหน่อใจร่วมตัดสินใจ

๒. คณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยมี พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน เห็นว่ากลุ่มนายหน่อ

ใจ แซ่หลอ (จำนวน ๒๒ ครอบครัว) และกลุ่มนายกำตัว แซ่สง (จำนวน ๒๗ ครอบครัว) เป็นราษฎรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้านความมั่นคงของชาติ ที่ขอรับการช่วยเหลือเป็นที่ดินทำกินโดยมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จึงเสนอเรื่องให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือในการจัดหาที่ดินทำกินตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งการประชุม คทช. จังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมเห็นควรให้ความช่วยเหลือกลุ่มผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยดังกล่าว แต่จากการดำเนินการจัดหาที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลตามแปลงเป้าหมาย พ.ศ.๒๕๕๙ ป่าห้วยหินและป่าคลองตึบ ในเบื้องต้นพบว่า พื้นที่ป่าได้มีผู้ครอบครองรายเดิมอยู่แล้ว ซึ่งมีราษฎรยื่นความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ เป็นจำนวนมาก น่าจะมีพื้นที่ไม่เพียงพอ จึงได้หารือหน่วยงานผู้ดูแลรับผิดชอบที่ดินของรัฐประเภทต่างๆ เช่น ที่ดิน ป่าไม้ ที่สาธารณประโยชน์ ที่ราชพัสดุ ที่ดินป่าไม้ที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการใช้ประโยชน์ปรากฏว่า ไม่มีพื้นที่ที่จะนำมาเข้าโครงการจัดที่ดินทำกินให้กลุ่มนายหน่อใจ แซ่หลอ และกลุ่มนายกำตัว แซ่สงได้ จึงเห็นควรแจ้งให้คณะกรรมการจัดหาที่ดินทำการจัดหาที่ดินทำกินในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

๓. เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ กลุ่มนายหน่อใจ แซ่หลอ และกลุ่มนายกำตัว แซ่สง ได้เสนอโครงการจัดตั้งหมู่บ้านอนุรักษ์พื้นฟูระบบนิเวศและท่องเที่ยวเพื่อความมั่นคงบ้านชี้เกล้า ลงนามโดย พลโทปริชา จันทร์โอชา โดยการประชุมเจรจาพร้อม ๔ ฝ่าย คือ ฝ่ายความมั่นคง ฝ่ายปกครอง ฝ่ายอุทยานป่าไม้สำนัก ๔ และฝ่ายร้องเรียน ซึ่งฝ่ายรัฐได้เสนอพื้นที่ดอยตัวเพ่งหมู่ ๑ บ้านห้วยน้ำขาว ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จากนั้นมีคำสั่งที่ ๔๒๒ ลงนามโดย นายสืบศักดิ์ เอี่ยมวิจารณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ ขณะนั้น แต่การประชุมในครั้งที่ผ่านมาไม่มีการชี้แจงที่ดอยตัวเพ่งว่าอยู่ตำแหน่งไหน คณะกรรมการจึงไม่สามารถกำหนดพื้นที่ได้ กลุ่มยังรออยู่ในพื้นที่อย่างมีความหวัง

๔. นายวรารุช ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ชี้แจงแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเรื่องที่ดินของกลุ่มนายหน่อใจ แซ่หลอ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ว่า “...รัฐบาลได้ประกาศให้ภูมิลำเนาเดิมของผู้ร้องและพวกเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ทำให้ไม่สามารถกลับไปอยู่อาศัย/ทำกินในพื้นที่ภูมิลำเนาเดิมได้ และได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากไม่มีที่ดินทำกิน กลุ่มผู้ร้องจึงขอให้ช่วยเหลือตามแนวทางนัยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เรื่อง พื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) โดยกลุ่มผู้ร้องยินดีปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และระเบียบที่ทางราชการกำหนดอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เห็นชอบพื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ทุกประเภท ตามที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รับผิดชอบกลุ่มเป้าหมายที่ ๔ ราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ก่อนและหลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ตามแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินของราษฎรในเขตป่าอนุรักษ์ เพื่อให้มีการสำรวจเตรียมความพร้อมของชุมชน ก่อนที่จะมีการดำเนินการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ได้ตามกฎหมาย ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับ โดยแนวทางการแก้ไขที่ดินของราษฎรในเขตป่าอนุรักษ์ หลักการจัดการพื้นที่ชุมชนที่จะได้รับการพิจารณาต้องเป็นชุมชนที่อยู่อาศัยเดิม ไม่มีการจัดที่ดินให้แก่บุคคลภายนอกพื้นที่ ต้องมีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ทำกินที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน และเป็นการให้สิทธิทำกิน มิให้เอกสารสิทธิ์ในการดำเนินการจัดการพื้นที่เพื่อให้ได้ข้อตกลง “แนวเขตบริหารเพื่อ

การอนุรักษ์” เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ในรูปแบบการประชาคมของชุมชนโดยมีคณะทำงาน/คณะกรรมการดำเนินการ ๒ ระดับ ที่แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด คือ คณะทำงานสำรวจการครอบครองที่ดิน ระดับพื้นที่ และคณะกรรมการพิจารณาผลการสำรวจการครอบครองที่ดิน สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์หรือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา นับว่าเป็นการปฏิรูปในการแก้ไขปัญหาและการจัดการพื้นที่การครอบครองของราษฎรในเขตป่าอนุรักษ์ ที่มีการกำหนดมาตรการแนวทางและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้สามารถอนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยและใช้ประโยชน์อย่างเกื้อกูลธรรมชาติ...” (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๕๕ ง ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ หน้า ๕๗)

๔.๑.๒ พื้นที่ภูชี้ฟ้า ดอยยาว - ผาหม่น - ผาจี

ปัญหาที่ดินทำกินของพื้นที่ภูชี้ฟ้า ต.ตบเต่า อ.เทิง จ. เชียงราย คือ คำมั่นตามคำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ ภาครัฐจะมอบที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย แต่ถึงปัจจุบันชาวบ้านก็ยังไม่มียกเอกสารสิทธิ์ในการครอบครองที่ดินดังกล่าว ทำให้ไม่สามารถดำเนินการใดๆกับที่ดินดังกล่าวได้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเพิ่มจากการประกาศยกฐานะจากวนอุทยานภูชี้ฟ้าขึ้นเป็นอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า ซึ่งชาวบ้านมองว่ามีพื้นที่อุทยานทับซ้อนกับพื้นที่ทำกิน ทำให้ชาวบ้านเสียประโยชน์ ประกอบกับทางอุทยานแห่งชาติภูซาง ประกาศขยายอาณาเขต ทำให้มีพื้นที่ครอบคลุมมาถึง ต.ตบเต่า อ.เทิง อีกหลายหมู่บ้าน ปัญหาในพื้นที่ที่ยืดเยื้อยาวนานจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากทางรัฐบาลยังไม่มีการดำเนินการใดๆ ตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ขณะที่พื้นที่บางส่วนถูกบุกรุกเพิ่มขึ้นเพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าว ข้าวโพด หอมหัวใหญ่ กระท้อน ฝักไม้ผลเมืองหนาว และปลูกยางพารา

จากการสัมภาษณ์ นายทูลสวัสดิ์ ยอดมณีบรรพต แกนนำชาวบ้าน พบว่า พื้นที่ภูชี้ฟ้ามีชาวเขาอาศัยอยู่มาก่อนที่จะมีการประกาศเป็นพื้นที่วนอุทยานมานานมาก อย่างน้อยไม่ต่ำกว่า ๕ ชั่วคน ในอดีตพื้นที่นี้มีปัญหาการเก็บภาษีของเจ้าหน้าที่รัฐที่ไม่เป็นธรรมหลายครั้งต่อปี จนเป็นชนวนเหตุแห่งความขัดแย้ง จนนำไปสู่การต่อสู้ระหว่างชาวบ้านและทหาร ต่อมาชาวบ้านได้ล่าถอยเข้าป่าและร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์ที่เคยเคลื่อนไหวในฝั่งลาว และมาก่อตั้งเป็นพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๐ ต่อสู้กับทหารมานานถึง ๑๕ ปี จนเมื่อปี.ศ. ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เสด็จเยือนและประทับรอยพระบาทที่ดอยพญาพิภักดิ์^๑ พรรคคอมมิวนิสต์ได้ประกาศวางอาวุธ^๒ เป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย) โดยมีข้อตกลงสงบศึกระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ๗ ข้อ คือ

^๑ เมื่อวันที่ ๒๗ ก.พ. ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช องค์จอมทัพไทย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาธินัดดามาตุ ได้เสด็จฯ เยี่ยมเยือนทหารหาญและราษฎร ณ ฐานปฏิบัติการ ดอยพญาพิภักดิ์ บนดอยยาว เขต อ.เทิง จ. เชียงราย (ปัจจุบันเป็น อ.ขุนตาล) และในวโรกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานประทับรอยพระบาทของพระองค์ลงบนแผ่นปูนปลาสเตอร์ที่จัดเตรียมไว้ เพื่อเป็นมิ่งขวัญแก่ทหารกล้าทั้งปวง ประดิษฐานไว้บนดอยพญาพิภักดิ์ ต่อมา รอยพระบาทได้ถูกอัญเชิญมาประดิษฐานอยู่ ณ ศาลารอยพระบาท บริเวณด้านหน้ากองพันทหารราบที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๑๗ ในพระองค์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อเป็นที่เคารพสักการะของทหาร คู่กับอนุสาวรีย์ผู้เสียสละ และให้สาธารณชน เยาวชนคนรุ่นปัจจุบัน รวมถึงนักท่องเที่ยว ได้เข้ามาเยี่ยมชม

^๒ เหตุการณ์บนดอยพญาพิภักดิ์ บนพื้นที่ดอยยาว-ดอยผาหม่น อ.เทิง จ. เชียงราย ขณะนั้นเป็นพื้นที่สีแดง มีการสู้รบระหว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายพรรคคอมมิวนิสต์ รัฐบาลส่งกองกำลังไปปราบปรามตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๒๔ พ.ท.วิโรจน์ ทองมิตร

๑. รัฐบาลต้องให้สัญชาติและทำบัตรประชาชนให้กับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยทุกคนที่ออกมามอบตัว
๒. รัฐบาลต้องจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย คนละ ๑๕ ไร่ พร้อมออกเอกสารสิทธิ์และบ้าน ๑ หลัง
๓. สร้างสิ่งอุปโภคบริโภคให้กับ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย อาทิ เช่น ถนน หนทาง ไฟฟ้า น้ำประปา โรงเรียน สถานือนามัยหมู่บ้านเข้าสู่ชุมชน ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย
๔. ให้รัฐบาลหาพืชผลทางการเกษตรให้ประชาชนเพาะปลูกเพื่อยังชีพ และเป็นรายได้ให้กับครอบครัว เลี้ยงลูกเลี้ยงเมีย
๕. รัฐบาลและเจ้าหน้าที่รัฐต้องรับรองความปลอดภัยของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ทั้งชีวิตและทรัพย์สินทุกคน
๖. รัฐบาลต้องให้สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค มาตรฐาน ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ ทัดเทียมกับปวงชนชาวไทยทั้งหลาย
๗. ความเชื่อทางลัทธิ และอุดมการณ์ที่ไปสู่การต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธ รัฐบาลอย่าถือว่า ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เป็นผู้ขบฏต่อแผ่นดิน

นอกจากนี้ยังมีพันธสัญญาจากนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ที่รัฐบาลสมัยนั้นรับปากว่าจะมอบที่ดินให้กับชาวบ้านเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยครัวเรือนละ ๑ ไร่ และที่ทำกินอีกครัวเรือนละ ๑๕ ไร่ ตลอดจนจะดูแลเรื่องสัญชาติให้กับชาวไทยภูเขาในพื้นที่ แต่เมื่อเวลาล่วงเลยมาชาวบ้านกลับไม่ได้รับการแก้ปัญหาตามที่รัฐบาลได้เคยรับปากไว้ ทั้งปัญหาเอกสารสิทธิ์ที่ดิน ปัญหาบุคคลไร้สัญชาติ และล่าสุดยังพบปัญหาเพิ่ม คือ กรมป่าไม้ยังพยายามจะยกฐานะวนอุทยานภูชี้ฟ้าขึ้นเป็นอุทยานแห่งชาติ ชาวบ้านจึงหวาดวิตกเกี่ยวกับพื้นที่อุทยานจะไปทับซ้อนกับที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน และที่สำคัญคือ พื้นที่ส่วนยอดภูชี้ฟ้าเป็นพื้นที่ชายแดนไทย-ลาว มีอาณาเขตชายแดนใกล้สุดไม่ถึง ๒๐๐ เมตร ใกล้สุดไม่เกิน ๒ กม. เป็นพื้นที่ความมั่นคง จึงไม่เห็นด้วยที่จะประกาศเป็นเขตอุทยาน ด้วยเกรงจะเป็นชนวนเหตุแห่งความขัดแย้งระดับประเทศในอนาคต ซึ่งเราเคยเสียดินแดนมาแล้ว แต่ทางการกลับปิดเงียบ

นายชัยยุทธ อนุสรณ์ศิลป์ ผู้ใหญ่บ้านพญาพิภักดิ์ หมู่ที่ ๑๓ ต.ยางหอม อ.ขุนตาล จ.เชียงราย ประธานเครือข่ายรักษ่าป่าและสิ่งแวดล้อม ดอยยาว ดอยผาหม่น และคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ชี้แจงว่า กรมอุทยานดำเนินการยกฐานะโดยไม่ชอบ เพราะไม่ผ่านการทำประชาคมรับฟังความคิดเห็นของชาวบ้าน ราษฎรจึงพยายามยื่นหนังสือคัดค้านไปยังหลายๆหน่วยงาน ทั้งระดับอำเภอ และระดับจังหวัด แต่ก็ไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควร ชาวบ้านที่ไม่เห็นด้วยกับการยกฐานะอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า พร้อมทั้งมีข้อเรียกร้อง คือ ก่อนการประกาศอุทยานจะต้องมีความชัดเจนในเรื่องแนวเขต ไม่ทับซ้อนกับพื้นที่ของชาวบ้านที่มีมาแต่เดิม ต้องการให้ทางรัฐบาลกันพื้นที่ป่าเพื่อทำเป็นป่าชุมชน ส่วนพื้นที่นอกเขตชุมชนและป่าชุมชนก็ให้ทางกรมป่าไม้ประกาศเป็นพื้นที่ของอุทยานต่อไป

“...ตอนนี้ชาวบ้านมีความเดือดร้อนในเรื่องการประกาศพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า ที่มีการพูดคุยกันมานานแล้ว แต่ยังไม่มีการสรุป และทางอุทยานแห่งชาติภูซาง ก็มีการขยายอาณาเขตมาทับกับพื้นที่ทำกินของพี่น้อง ต.ดับเต่า อ.เทิง ทำให้มีชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนหลายหมู่บ้าน...”

ผ.ร. ๑๗ พัน ๓ (ยศในขณะนั้น) ได้นำกำลัง (พัน ร.๔๗๓) เข้าปฏิบัติการในพื้นที่ดอยยาว-ดอยผาหม่น ตามแผนการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ จนเกิดเป็นยุทธการยึดเนิน ๑๑๘๘ บนดอยพญาพิภักดิ์ ขึ้น และสามารถปราบปรามคอมมิวนิสต์ในพื้นที่นั้นได้สำเร็จ (พล.ต.บัญชา ดุริยพันธ์ : ๑๖ ต.ค. ๕๙)

ปัญหาการใช้ที่ดินภูชี้ฟ้าเริ่มปรากฏอย่างเด่นชัดมากขึ้น เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ กรณีป่าไม้เข้าตรวจสอบรีสอร์ทบนภูชี้ฟ้า ๔๕ ราย ต.ปอ อ.เวียงแก่น ๒๔ แห่ง บุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ แต่ถูกชาวบ้านต่อต้าน อ้างว่าได้รับจัดสรรตามคำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ สมัยเข้าร่วมพัฒนาชาติไทย ซึ่งผู้ประกอบการรีสอร์ทต้องการให้ภาครัฐและชุมชนร่วมกันสำรวจแนวเขตหมู่บ้านที่อยู่อาศัย และพื้นที่เกษตรให้ชัดเจน และขออนุโลมไม่ดำเนินคดีกับเจ้าของสิ่งปลูกสร้างแล้ว ขอให้ร่วมกำหนดกฎระเบียบสิ่งปลูกสร้างต่างๆ บนพื้นที่ดอยยาว-ดอยผาหม่น-ดอยจี้ ให้ชัดเจน และต้องการให้รัฐบาลออกเอกสารสิทธิพื้นที่อยู่อาศัย และที่ทำกินเพื่อไม่ให้เป็นปัญหาในอนาคต ซึ่งป่าไม้ จ.เชียงราย ชี้แจงว่า การสำรวจครั้งนี้ปฏิบัติตามคำสั่ง คสช.ที่ ๖๖/๒๕๕๗ โดยแบ่งพื้นที่การสำรวจเป็น ๓ ประเภท คือ ๑) กลุ่มมีเอกสารสิทธิ ๒) กลุ่มที่ทำกินมาก่อนปี ๒๕๔๑ และ ๓) กลุ่มไม่มีเอกสารสิทธิ ซึ่งกลุ่ม ๑-๒ ได้รับการอนุโลมให้อยู่ได้ การตรวจสอบมุ่งเน้นดำเนินคดีผู้ที่ไม่ใช่เอกสารสิทธิ หลังการสำรวจปี ๒๕๕๕ ดังนั้น ผู้ที่อยู่อาศัยและทำกินอยู่ก่อนไม่ต้องเป็นกังวล ไม่มีผลกระทบต่อชาวบ้านผู้ยากไร้ รายได้น้อย และผู้ไร้ที่ดินทำกินอยู่ก่อน ไม่มีการถล่มถ้างชาวบ้าน การตรวจวัดหลังสุดป่าไม้ได้เพิ่มพื้นที่ให้ชาวบ้านจาก ๕๐๐ ไร่ เป็น ๑,๒๐๐ ไร่ ส่วนที่ดำเนินคดีกับรีสอร์ท เพราะรุกป่าสงวนเพิ่มเติม ๑ ไร่ ๓ งาน ต้องดำเนินการสอบสวนผู้บุกรุกใหม่และพิสูจน์ทราบ เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมต่อไป

ขณะที่กรมอุทยานแห่งชาติอยากให้ชาวบ้านเข้าใจว่าการจะประกาศยกฐานะเป็นอุทยานจะต้องผ่านความเห็นชอบจากชาวบ้าน ตามมาตรา ๘ ใน พรบ.อุทยานฯ หากมีชาวบ้านไม่เห็นด้วยก็ประกาศไม่ได้ แต่เดิมทางอุทยานมีพื้นที่ที่เตรียมประกาศเป็นอุทยานทั้งหมด ๒๘๖,๘๖๙.๕๔ ไร่ หลังจากมีการทักท้วงคัดค้านทางอุทยานจึงตัดพื้นที่ทำกิน ที่อยู่อาศัย ของราษฎรออกไปทั้งหมดจนเหลือเพียง ๕๘,๐๖๙.๒๔ ไร่ หากราษฎรยังไม่สบายใจก็สามารถเดินสำรวจร่วมกันใหม่อีกครั้งได้ ซึ่งอุทยานและชาวบ้านตกลงที่จะเดินสำรวจแนวเขตร่วมกันเพื่อหาทางออกในเรื่องการยกฐานะอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า

เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ นายชัยยุทธ อนุสรณ์ศิลป์ ประธานเครือข่ายอนุรักษ์ป่าและสิ่งแวดล้อมดอยยาว-ดอยผาหม่น-ภูชี้ฟ้า จ.เชียงราย และคณะจำนวน ๒๐๐ คน ยื่นหนังสือร้องทุกข์ต่อนายประจัญ ประชัญสกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย เพื่อคัดค้านการประกาศเขตพื้นที่ดอยยาว ดอยผาหม่น และภูชี้ฟ้า เป็นอุทยานแห่งชาติดอยยาว-ดอยผาหม่น-ภูชี้ฟ้า และเรียกร้องให้จังหวัดแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัยของชาวบ้านที่อาศัยอยู่บนเทือกเขาดังกล่าว โดยให้เหตุผลว่า ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวประกอบด้วย ๓๓ หมู่บ้าน ๔ อำเภอ คือ อ.เทิง อ.ขุนตาล อ.เชียงของ และ อ.เวียงแก่น หากมีการประกาศเกิดขึ้นอาจสร้างความเดือดร้อนให้ชาวบ้านทั้งด้านที่อยู่อาศัยและที่ทำกินได้ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวอยู่ภายใต้คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ เรื่องนโยบายต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ มีผลทำให้กองกำลังคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเขตงานที่ ๘ บนพื้นที่ดังกล่าวยุติการสู้รบด้วยอาวุธและหันมาร่วมพัฒนาชาติไทย ภายใต้คำมั่น ๖ ข้อคือ

๑. รัฐต้องรับรองความปลอดภัยผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยทุกคน
๒. รัฐต้องพิจารณาให้สัญชาติไทยแก่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยทุกคน
๓. รัฐต้องพัฒนาเส้นทางคมนาคมเข้าทุกหมู่บ้าน ที่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยอาศัยอยู่
๔. รัฐต้องจัดสรรที่ดินทำกินให้กับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ออกเอกสารสิทธิที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน และห้ามมิให้ใช้กฎหมายอย่างเดิมมาจัดการซ้ำรอยอีก

๕. รัฐต้องส่งเสริมคันการศึกษา เช่น สร้างโรงเรียนให้ทุกหมู่บ้าน ให้บุตรหลานเข้าโรงเรียนและศึกษาต่อในเมืองได้

๖. รัฐต้องจัดตั้งสถานอนามัย และสร้างกองทุนยาให้แก่หมู่บ้านของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

ซึ่งในระยะที่ผ่านมา รัฐบาลโดยกองทัพภาคที่ ๓ ดำเนินการตามข้อตกลงดังกล่าวแล้วเป็นส่วนใหญ่ ยังคงเหลือเรื่องการจัดสรรที่ดินทำกินที่ยังไม่แล้วเสร็จ โดยที่ผ่านมาได้มีการจัดสรรที่ดินทำกินในเขตป่าสงวนแห่งชาติประมาณ ๑๑๔,๐๐๐ ไร่ แบ่งให้ชาวบ้านเพื่ออยู่อาศัยและทำกินแล้วส่วนหนึ่ง แต่ก็ยังพบว่าตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ เป็นต้นมาเจ้าหน้าที่ได้เข้าดำเนินคดีกับชาวบ้านหลายรายที่อาศัยอยู่บนพื้นที่ดังกล่าว ทำให้ชาวบ้านได้รวมตัวกันตั้งเป็นสภาองค์กรชุมชนและผลักดันให้ จ. เชียงราย ตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหา แต่ปัจจุบันยังไม่คืบหน้า ขณะที่จังหวัดเชียงรายกลับดำเนินการเพื่อเตรียมนำพื้นที่ยกเป็นเขตอุทยานแห่งชาติดอยยาว-ดอยผาหม่น-ภูชี้ฟ้า ซึ่งกลุ่มชาวบ้านเกรงว่าหากประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติจะสร้างความเดือดร้อนหนักกว่าเดิม เพราะกฎหมายเกี่ยวกับการเป็นอุทยานแห่งชาติมีการบังคับใช้อย่างเข้มงวดและมีอัตราโทษสูงต่อผู้เข้าไปภายในเขตดังกล่าว

จึงยื่นหนังสือเรียกร้องให้ชะลอการประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ พร้อมทั้งเร่งคืนผืนป่า ที่ทำกินเขตดอยยาว-ดอยผาหม่น-ภูชี้ฟ้าแก่ราษฎรดังเดิม เพื่อให้ชาวบ้านได้ทำกินและอยู่อาศัย และขอให้เร่งรัดจัดสรรปฏิรูปที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินโดยออกเอกสารรับรองสิทธิให้ทุกแปลง ภายใต้ระบบป้องกันการเปลี่ยนแปลงผู้มีสิทธิครอบครองอย่างเหมาะสม รวมทั้งขอให้ชะลอการบังคับใช้หรือแก้ไขกฎหมาย ๒ ฉบับ คือ พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒ และ พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ ด้วย

เมื่อวันที่ ๓๐ ก.ย.๒๕๖๓ ชาวบ้าน ๑๙ หมู่บ้านในพื้นที่ดอยยาว-ดอยผาหม่น ในพื้นที่ ๔ อำเภอ ของ จ. เชียงราย รวมตัวกันคัดค้าน และออกแถลงการณ์ เรียกร้องไปยังรัฐบาลให้เข้ามาแก้ปัญหาจากการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า โดยระบุว่า ประชาชนไม่เห็นด้วยให้มีการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้าใน ๒ ตำบล และ ๑ หมู่บ้าน ได้แก่ ต.ปอ อ.เวียงแก่น ต.ตับเต่า อ.เทิง และหมู่บ้านพญาพิภักดิ์ ต.ยางฮ่อม อ.ขุนตาล จ. เชียงราย เนื่องจากชาวบ้านไม่รู้แนวเขตที่จะประกาศอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า เกรงว่าจะทับซ้อนพื้นที่ทำกินของชาวบ้าน อีกทั้งไม่มีการเข้ามาชี้แจงและทำประชาคม กับชาวบ้านจึงวิตกกังวลว่า อาจได้รับความเดือดร้อน ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ดอยยาว-ดอยผาหม่น จึงประชุมกันเพื่อคัดค้าน หรือให้มีการทบทวน และชะลอการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า ไว้ก่อน พร้อมกับเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการ ดังนี้

๑. ออกเอกสารสิทธิรับรองสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้ถูกต้องตามกฎหมาย

๒. ให้สิทธิชาวบ้านทุกชุมชนได้ขึ้นทะเบียนป่าชุมชนให้ครบทุกชุมชนในพื้นที่ดอยยาว-ดอยผาหม่น ตาม พ.ร.บ.ป่าชุมชนปี ๒๕๖๒

๓. ให้นำหน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการปกครอง กรมอุทยานฯ กรมป่าไม้ กรมส่งเสริมการเกษตร และกองทัพ ชี้แจงแผนการส่งเสริมและแก้ปัญหาที่ดินทำกินในพื้นที่ดอยยาว-ดอยผาหม่น และทำประชาคมร่วมกันกับประชาชน

ปัจจุบันด้วยความเข้มแข็งของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง จึงมีการรวมตัวขององค์กรชุมชนในนามเครือข่ายชมรมม้ง ๕ จังหวัดภาคเหนือตอนบน และจัดตั้งเครือข่ายในระดับพื้นที่ คือ เครือข่ายเกษตรกรดอยยาว-ดอยผาหม่น มีพื้นที่ครอบคลุม ๓ ตำบล ๓ อำเภอ คือ ต.ปอ อ.เวียงแก่น ต.ตับเต่า อ.เทิง และ ต.ยางฮ่อม อ.ขุนตาล

เพื่อขับเคลื่อนแผนงานยุทธศาสตร์ ๗ เรื่อง โดยเน้น ประเด็นการแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย เป็นหลัก ส่วนประเด็นอื่น ๆ ก็มีการทำงานแบบควบคู่กันไป คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑	การแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินตามนโยบาย ๖๖/๒๓ และ ๖๕/๒๕ รวมถึงสัญญา “ลูกผู้ชาย” ระหว่างรัฐบาลกับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยและการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินในรูปแบบ โดย “โฉนดชุมชน”
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	ผลักดันการมีสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน
ยุทธศาสตร์ที่ ๓	รณรงค์ฟื้นฟู อนุรักษ์พื้นที่ป่าชุมชนโดยองค์กรชุมชน โดยมีคณะทำงานชุมชน
ยุทธศาสตร์ที่ ๔	ขับเคลื่อนและพัฒนาเศรษฐกิจพึ่งตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ยุทธศาสตร์ที่ ๕	ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์การต่อสู้ของประชาชนไทยดอย ยาว-ดอยผาหม่น
ยุทธศาสตร์ที่ ๖	ฟื้นฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรมชนเผ่าม้ง
ยุทธศาสตร์ที่ ๗	พัฒนาองค์กรเครือข่ายเกษตรกรดอยยาว-ผาหม่นให้เข้มแข็งก้าวหน้าและยั่งยืน

การจัดตั้งอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า

การจัดตั้งอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า เริ่มจากนโยบายทวงคืนผืนป่าของรัฐบาลปัจจุบัน โดยจังหวัด เชียงรายมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเดินตรวจสอบแนวเขตป่าพื้นที่ดอยยาว ดอยผาหม่น และคณะทำงาน สำรวจ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และมีลำดับการทำงานดังนี้

๑๖ มิ.ย.๒๕๖๐ คำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช มอบหมายให้ นายสนธิ หอมมาน ทำหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ (เตรียมการ)

๒๒ ส.ค.๒๕๖๑ มติที่ประชุมคณะป้องกันและปราบปรามตัดไม้ทำลายป่าจังหวัดเชียงราย แต่งตั้ง คณะตรวจสอบและติดตามดำเนินงานสำรวจพื้นที่ป่าเพื่อเตรียมการประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า

๒๑ ก.ย.๒๕๖๑ และ ๒๘ ก.พ.๒๕๖๒ จ.เชียงรายตั้งคณะตรวจสอบและติดตามการดำเนินงาน สำรวจพื้นที่ป่าเพื่อเตรียมประกาศเป็นอุทยานภูชี้ฟ้า

๑๐ ก.ค.๒๕๖๒ จ.เชียงราย ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และติดตามการสำรวจพื้นที่ป่าเพื่อเตรียม ประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า (ระดับอำเภอ) ซึ่งปรับปรุงคำสั่งถอนชื่อ นายทรงเดช ยอดมณีบรรพต ออกจากคณะทำงานฯ

ปี ๒๕๖๒ มติที่ประชุม อบต และเทศบาลตำบลใน ๔ อำเภอ เห็นชอบให้กำหนดพื้นที่ป่า เพื่อเตรียมประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า ดังนี้

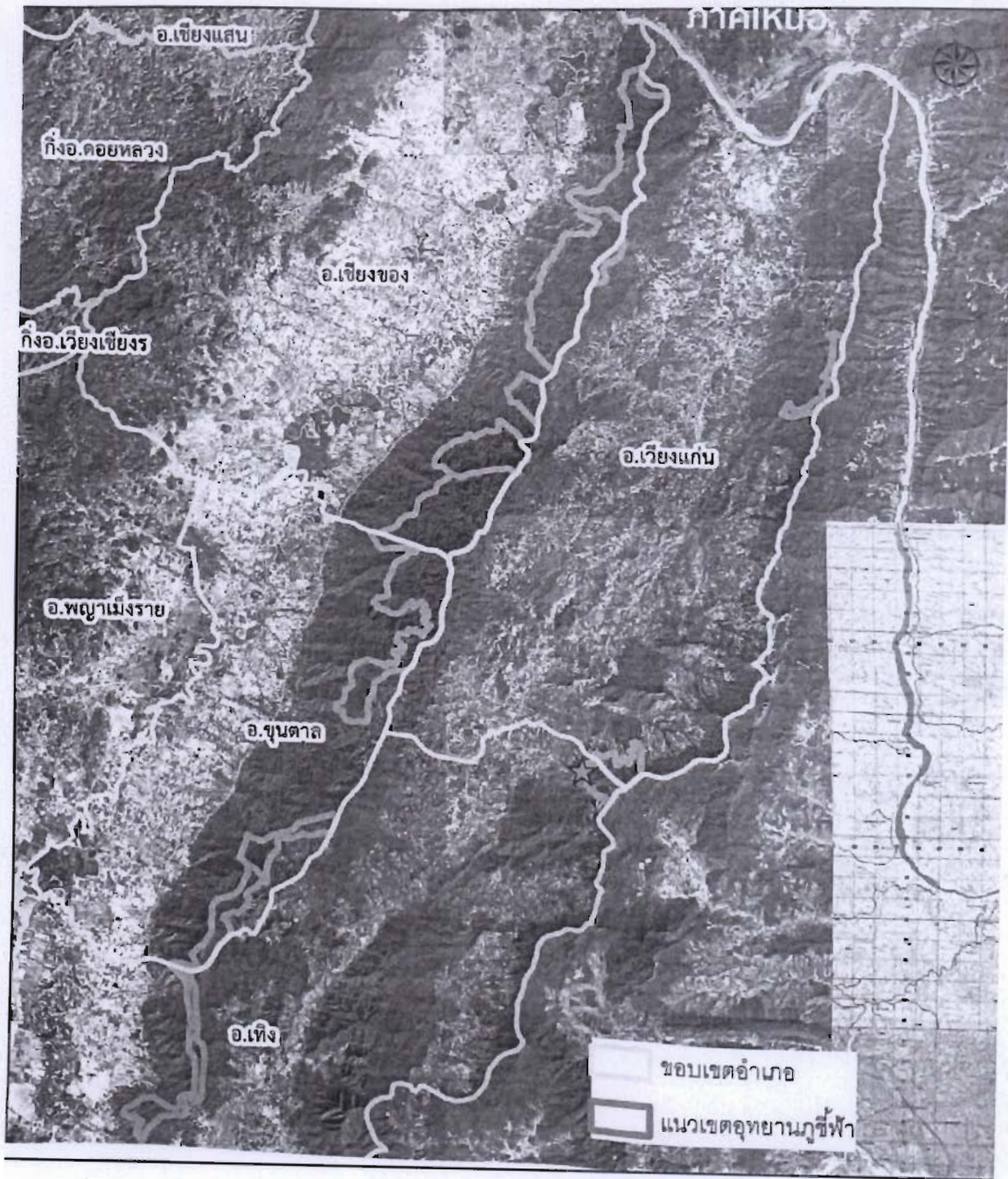
วันที่	พื้นที่	เนื้อที่ (ไร่)
๓ พ.ค.๒๕๖๒	อบต.ด้า อ.ขุนต้า	๓,๑๐๗
๗ พ.ค.๒๕๖๒	เทศบาลตำบลยางฮอม อ.ขุนต้า	๑๐,๖๘๖
๒๙ พ.ค.๒๕๖๒	เทศบาลตำบลบุญเรือง อ.เชียงของ	๙,๕๖๔
๕ ส.ค.๒๕๖๒	เทศบาลตำบลศรีดอนชัย อ.เชียงของ	๖,๕๙๘
๑๓ ส.ค.๒๕๖๒	เทศบาลตำบลท่าข้าม อ.เวียงแก่น	๑,๔๒๐
๑๓ ส.ค.๒๕๖๒	เทศบาลตำบลหล้ายาว อ.เวียงแก่น	๖๔๓
๑๕ ส.ค.๒๕๖๒	อบต.เวียง อ.เทิง	๓,๔๑๐
๒๙ ส.ค.๒๕๖๒	เทศบาลตำบลศรี อ.เชียงของ	๑๗,๒๓๕
๒๐ ก.ย.๒๕๖๒	เทศบาลตำบลป่าตาล อ.ขุนตาล	๒,๕๕๘
รวมพื้นที่ (ไร่)		๕๕,๒๒๑

วันที่ ๒๐ ส.ค.๒๕๖๓ จังหวัดเชียงรายสรุปพื้นที่เป้าหมายที่มีความเหมาะสมเพื่อเตรียมประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า ครอบคลุมพื้นที่ ๕๘,๐๖๙ ไร่ ประกอบด้วย พื้นที่ ๑๑ ตำบล / ๔ อำเภอ ใน จ.เชียงราย ได้แก่ อ.เชียงของ เวียงแก่น ขุนตาล และเทิง

- ต.ท่าข้าม อ.เวียงแก่น ในเขตพื้นที่ ดอยยาว - ดอยผาหม่น
- ต.ตับเต่า และ ต.ปอ รอยต่อ ๒ หมู่บ้าน คือ บ้านร่มฟ้าไทย และบ้านร่มโพธิ์ทอง และบริเวณที่ตั้งที่ทำการอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า (เตรียมการ) หรือพื้นที่ตั้งวนอุทยานภูชี้ฟ้าเดิม ๒,๕๐๐ ไร่
- พื้นที่ดอยยาว-ดอยผาหม่น ประกอบด้วย ๓ อำเภอ คือ ต.ศรีดอนชัย ต.ศรี อ.บุญเรือง อ.เชียงของ ต.ยางฮอม ต.ป่าตาล ต.ด้า อ.ขุนตาล และ ต.เวียง ต.ท่าข้าม และ ต.หล้ายาว อ.เทิง อยู่ในพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยอุทยานฯ ได้รับฟังความคิดเห็นประชาชน และเห็นชอบให้จัดตั้งอุทยานฯ แล้วรอประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติต่อไป

แผนที่แสดงแนวเขตอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า(เตรียมการ)

NEWS

๔.๑.๓ พื้นที่บ้านปิยะมิตร อ.เบตง จ.ยะลา

ความเป็นมาของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เบตง จ.ยะลา

โจรจีนคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) เป็นชื่อเรียกกองกำลังติดอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์ มลายา หรือ พคม. (The Communist Party of Malaya-CPM) ที่หลบหนีการปราบปรามอย่างหนักของรัฐบาลมาเลเซีย ในช่วงการประกาศภาวะฉุกเฉิน พ.ศ.๒๔๙๑-๒๕๐๓ ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์มลายาเป็นฝ่ายเสียเปรียบ หลบหนีเข้ามาตั้งฐานปฏิบัติการและเคลื่อนไหวตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย ในเขตพื้นที่ อ.เบตง จ.ยะลา และ อ.สะเดา จ.สงขลา เมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๒ สมาชิกส่วนใหญ่ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์จีน-มาเลเซีย

โจรจีนคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) เกิดขึ้นในช่วงระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพา (พ.ศ. ๒๔๘๔-๒๔๘๘) เมื่อทหารญี่ปุ่นบุกกลางทางได้ผ่านประเทศไทยเพื่อยึดครองประเทศมลายา (ประเทศมาเลเซียในปัจจุบัน) ขับไล่คนอังกฤษซึ่งปกครองประเทศอยู่เดิม คนจีนที่อพยพมาอาศัยอยู่ในประเทศมลายาในขณะนั้น แบ่งเป็น ๒ ฝ่าย คือ พวกนิยมพรรคก๊กมินตั๋ง (เจียงไคเช็ค) ใช้เครื่องหมาย “ดาวสีขาว” และ พวกนิยมพรรคคอมมิวนิสต์ (เมาเซตุง/เหมาเจ๋อตุง) ใช้เครื่องหมาย “ดาวสีแดง” คนจีนทั้งสองฝ่ายนี้เมื่อถูกทหารญี่ปุ่นเข้ามายึดครองประเทศได้ร่วมมือกันจัดตั้งเป็นกองกำลังฝักอาวุธขึ้นในป่าทำการต่อสู้เพื่อขับไล่ทหารญี่ปุ่น โดยได้รับการสนับสนุนด้านอาวุธยุทธโธปกรณ์ต่างๆ และครูฝึกจากรัฐบาลอังกฤษที่ปกครองอินเดียและพม่าอยู่ในเวลานั้น

เมื่อสงครามยุติลงในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ ทหารญี่ปุ่นยอมแพ้อย่างไม่มีเงื่อนไข อังกฤษได้กลับมาปกครองประเทศมลายาอีกครั้ง จึงประกาศให้กองกำลังทั้งสองฝ่าย (พวกดาวขาวและดาวแดง) ที่ยังคงตั้งมั่นอยู่ในป่า (ซึ่งทางการอังกฤษถือว่าเป็นทหารที่มีเกียรติ เพราะมีส่วนช่วยให้กองทัพญี่ปุ่นยอมแพ้สงคราม) นำอาวุธไปมอบคืนต่อรัฐบาลอังกฤษเพื่อกลับไปใช้ชีวิตในเมืองตามเดิม พวกดาวขาวยอมมอบอาวุธคืนพร้อมกับได้รับเงินชดเชยจำนวนหนึ่งแล้วกลับเข้าไปอยู่ในเมือง แต่พวกดาวแดง ซึ่งนำโดยนายหวางเหวิน ฮว่า หรือ จินเป็ง หรือ ฉินผิง ผู้นำของพรรคคอมมิวนิสต์มลายายังไม่ยอมวางอาวุธ อ้างว่าประเทศมลายายังไม่ได้รับเอกราชจากรัฐบาลอังกฤษ และประกาศยืนยันว่าจะต่อสู้กับอังกฤษต่อไปเพื่อปลดปล่อยประเทศมลายาให้เป็นเอกราช จัดตั้งกองกำลังอยู่ในป่าระหว่างชายแดนไทย-มลายา และได้รับการสนับสนุนลับ ๆ จากคอมมิวนิสต์จีนแผ่นดินใหญ่ จึงถูกเรียกนามว่า “โจรจีนคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.)”

กองกำลังของจินเป็งใช้วิธีการรบแบบกองโจร ต่อกองกำลังทหารอังกฤษ ซึ่งเมื่อถูกอังกฤษปราบปรามหนักเข้า ก็หลบหนีถอยร่นเข้ามาอยู่ในป่าเขตประเทศไทย ด้านจังหวัดสงขลา และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นการละเมิดอธิปไตยของไทย ฝ่ายไทยจึงจำเป็นต้องส่งกำลังเข้ากวาดล้างจับกุม เมื่อ จคม. สู้ไม่ได้ก็ถอยร่นกลับเข้าไปในเขตประเทศมาเลเซียอีก รัฐบาลไทยและมาเลเซียจึงลงนามทำสัญญาร่วมกัน ให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารการเคลื่อนไหวของ จคม. และจัดตั้งกองกำลังปราบปรามร่วมกัน

ในปี พ.ศ.๒๕๐๐ รัฐบาลอังกฤษยินยอมให้ประเทศมลายาประกาศเอกราชเพื่อปกครองตนเองตามมติของสหประชาชาติ และเปลี่ยนชื่อเป็นประเทศมาเลเซียมีเอกราชโดยสมบูรณ์ แต่พวกดาวแดง (จคม.) ก็ยังไม่ยอมวางอาวุธเข้ามอบตัว จากบันทึกของนายลีออน คอมเบอร์ ในหนังสือเรื่อง Malaya's Secret Police ๑๙๔๕-๑๙๖๐ : the Role of the Special Branch in the Malayan Emergency มาเลเซียกวาดล้าง จคม. บนภาคพื้นดินซึ่งการสู้รบเป็นไปอย่างยืดเยื้อจนถึง พ.ศ.๒๕๐๓ จินเป็งและ พคม. จึงใช้วิธีเดินทัพทางไกล (Long March) หนีมาสู่ดินแดนไทยบริเวณ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยที่ติดกับประเทศมาเลเซียซึ่งมีภูมิ

ประเทศเป็นป่าดงดิบภูเขาสูงในพื้นที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา และอำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส โดยจัดตั้งเป็น กองกำลังรวม ๓ กรม คือ

- กรมที่ ๘ ปฏิบัติการในพื้นที่ อ.สะเดา อ.นาทวี อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา
- กรมที่ ๑๐ ปฏิบัติการในพื้นที่ อ.แว้ง อ.สุคีริน อ.รือเสาะ อ.ระแงะ จ.นราธิวาส และ อ.บันนังสตา จ.ยะลา
- กรมที่ ๑๒ ปฏิบัติการในพื้นที่ อ.เบตง อ.ยะหา จ.ยะลา

กองกำลัง จคม. ดังกล่าว เป็นคนสัญชาติมาเลเซียที่หลบหนีการปราบปรามของทางการประเทศ มาเลเซียเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ในระยะเริ่มแรกที่เข้าหลบซ่อนและฝังตัวอยู่บริเวณแนวพรมแดนไทย - มาเลเซีย ใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยนั้น ต้องการเพียงการสะสมเสบียงอาหารและฟื้นฟูกำลังให้เข้มแข็ง แต่ระยะต่อมาโจรคอมมิวนิสต์มลายา ได้ดำเนินการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ออกไปอย่างกว้างขวาง การปฏิบัติของ โจรคอมมิวนิสต์มลายาดังกล่าว เป็นการคุกคามต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศ ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ทั้งด้านการเมือง การปกครอง และความมั่นคงของชาติ และถือว่ากระทำผิดกฎหมายของไทยหลายประการ เช่น สะสมอาวุธสงครามร้ายแรง ช่มชู้เรียกค่าคุ้มครองจากชาวสวนยางพาราและพ่อค้าประชาชนในเมือง หลบหนีเข้าเมือง ตั้งเป็นช่องโจร ฯลฯ นอกจากนี้จากการสอบสวนผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ที่เข้ามาอบตัวจากจังหวัดพัทลุง พบว่า จคม. ในค่ายอำเภอสะเดาเป็นผู้ฝึกสอนการใช้อาวุธและการต่อสู้แบบกองโจร จึงเป็นหน้าที่โดยชอบธรรมที่รัฐบาลไทยจะต้องดำเนินการจับกุมปราบปราม แต่เหตุผลสำคัญที่สุดก็คือ ความมั่นคงของประเทศ กล่าวคือ นับตั้งแต่ทหารญี่ปุ่นยอมแพ้สงครามเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๘ จนถึงปี ๒๕๒๐ รวม ๒๒ ปี กองกำลัง จคม. รุ่นเก่าสัญชาติมาเลเซียซึ่งเสียชีวิตไปมากแล้ว ทั้งจากการสู้รบ โรคภัยไข้เจ็บ หรือวัยชรา จึงต้องเกณฑ์คนรุ่นใหม่ที่มีส่วนใหญ่อำเภอเบตง และมีสัญชาติไทย ไปฝึกอาวุธสมทบเป็นกองกำลังทดแทน แต่ก็ยังคงอ้างอุดมการณ์เดิมอยู่เสมอว่า ต้องการจะไปปลดปล่อยมลายา ซึ่งเป็นเหตุผลที่ฟังไม่ขึ้น เพราะประเทศมาเลเซียได้ประกาศเอกราชตั้งแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๐๐ แล้ว นอกจากนี้ การที่จะให้คนสัญชาติไทยไปปลดปล่อยประเทศอื่นก็เป็นข้ออ้างที่ไม่ถูกต้อง หากปล่อยไว้ต่อไปข้างหน้าเกรงว่า จคม. เหล่านี้ คงจะเข้ายึดครองพื้นที่ของประเทศไทยอย่างแน่นอน ทางของไทยจึงจำเป็นต้องหาทางแก้ไขให้ จคม. รุ่นใหม่ๆ (ที่มีสัญชาติไทย) เหล่านี้ให้กลับเข้ามาอบตัว เพื่อให้เข้าร่วมเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยต่อไป จึงเป็นเหตุโดยชอบธรรมที่ต้องกำหนดยุทธการยึดค่าย จคม. ที่มีอยู่ในเขตประเทศไทย

ดังนั้น รัฐบาลไทยจึงดำเนินงานตามแผนยุทธการ “ซาฮายา-เบน่า CAHAYA-BENA” ในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๒๐ ตรงกับวันประสูติของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ซึ่งถือเป็นวันฤกษ์ดี เป้าหมาย คือ การเข้ากวาดล้างกองกำลังและยึดทำลายค่าย จคม. ในป่าตามแนวชายแดนของทั้งสองประเทศ โดยกำหนดแนวปฏิบัติไว้ทั้งทางด้านการใช้กองกำลัง และการปฏิบัติการทางจิตวิทยามวลชนควบคู่กัน คือ

๑) การปฏิบัติโดยใช้กองกำลังนั้น จะไม่เข้าตีค่าย จคม. โดยตรง เพื่อป้องกันการสูญเสีย เพราะลักษณะค่าย จคม. นอกจากจะขุดอุโมงค์ใต้ดินเป็นที่หลบซ่อนแล้ว ยังมีการสร้างหลุมขบถและกับระเบิดวางดักไว้ตามช่องทางต่างๆ โดยรอบค่ายอีกด้วย ทำให้ฝ่ายทหารไทยเสียเปรียบและสูญเสียมาก ฝ่ายไทยจึงกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่โดยใช้วิธีการปิดล้อมค่าย ด้วยการสกัดกั้นการส่งเสบียงอาหารจากในเมืองไปยังค่าย จคม. ประกอบกับการยิงปืนใหญ่เข้าทำลายค่ายโดยตรง เพื่อให้ จคม. อ่อนกำลังและเกิดการระส่ำระสายเสีย

ขวัญก่อน แล้วจึงส่งกองกำลังตามเข้าไปยึดพื้นที่คืนในเวลาต่อมา นับเป็นปฏิบัติการที่ลดการสูญเสียของฝ่ายไทยได้มาก และได้ผลดีกว่ายุทธการครั้งก่อนๆ ผลทำให้สามารถยึดค่าย จคม. เฉพาะที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยได้ คือ ที่ อำเภอเบตง ๘ ค่าย และที่อำเภอแว้ง ๑๑ ค่าย รวม ๑๙ ค่าย ในระยะเวลาอันสั้น

๒) มาตรการทางจิตวิทยามวลชนที่ดำเนินการควบคู่กันไปในคราวเดียวกันด้วย เช่น การประกาศควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภค การประกาศห้ามประชาชนแต่งกายคล้ายทหาร การทิ้งใบปลิว และการกระจายเสียงให้ จคม. และผู้สนับสนุนออกมามอบตัว การประกาศกำหนดเวลาห้ามออกนอกบ้าน การตั้งจุดตรวจสกัดตามเส้นทางที่คาดว่าจะมีการส่งเสบียงอาหารให้แก่ จคม. การควบคุมประชาชนให้ปฏิบัติตามประกาศต่างๆ โดยเคร่งครัด การดำเนินงานด้านมวลชนเสริม ด้วยการฝึกราษฎรอาสาสมัครป้องกันตนเองในหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกล เพื่อให้สามารถป้องกันคุ้มครองตนเองได้ ทั้งยังเป็นการฝึกสอนให้เกิดความสามัคคีกลมเกลียว และมีความรู้ ความสามารถในการใช้อาวุธและยุทธวิธีป้องกันชุมชนหรือหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกลจากการดูแลของฝ่ายบ้านเมือง และตำรวจ ทหาร

ในปี พ.ศ.๒๕๒๓-๒๕๒๕ สมัย พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี รัฐบาลไทยประกาศใช้นโยบายที่ ๖๖/๒๕๒๓ เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์และ ๖๖/๒๕๒๕ ใช้การเมืองนำการทหาร ใช้ทั้งการเจรจาและการกดดันทางทหาร การปรับนโยบายการต่างประเทศ ต่อประเทศคอมมิวนิสต์ ทำให้การสนับสนุน ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ซึ่งรวมถึงโจรคอมมิวนิสต์มาลายาด้วย) จากต่างประเทศลดลง ประชาชนที่หลงผิด มีความเข้าใจรัฐบาลมากขึ้น ผกค.เริ่มอ่อนกำลังลง รัฐบาลเริ่มประสบความสำเร็จ นอกจากนี้รัฐบาลได้ตั้งศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ (พตท. ๔๓) ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายทุกรูปแบบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงการปราบปรามโจรเงินคอมมิวนิสต์ รวมถึงการใช้นโยบายได้ร่มเย็น เข้ายึดกองกำลังของโจรเงินคอมมิวนิสต์มาลายาได้หลายพื้นที่ และเจรจาลงนามยุติปัญหาให้เป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในที่สุด

นโยบายของรัฐบาลไทยที่มีต่อโจรเงินคอมมิวนิสต์มาลายาที่มอบตัวเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม และวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ.๒๕๓๐ เสนอทางเลือก ๒ แนวทาง คือ

๑. ส่งกลับมาเลเซีย หรือ
๒. เข้าร่วมเป็นผู้พัฒนาชาติไทย โดยให้ที่ดินทำกินครอบครัวละ ๑๕ ไร่ และให้สัญชาติไทยเมื่ออยู่ครบ ๕ ปี

นอกจากนี้ การลงนามความตกลงยุติการต่อสู้ด้วยอาวุธ ระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์มาลายา (พคม.) กับรัฐบาลมาเลเซีย ที่ห้องสันติภาพ โรงแรมลีการ์เดนส์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๓๒ เรียกว่า "วันสันติภาพหาดใหญ่" นับเป็นวันประวัติศาสตร์ของไทยและมาเลเซีย เนื่องจากการต่อสู้ด้วยอาวุธที่ยืดเยื้อมากกว่า ๓๐ ปีได้ยุติลง ซึ่งข้อตกลงกับรัฐบาลไทยที่มีผลตามมา คือ สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มาลายาได้รับสถานภาพเป็น "ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย" ได้สัญชาติไทยและรัฐได้ตั้งหมู่บ้านใหม่ขึ้นภายใต้การดูแลของกองทัพภาคที่ ๔ จำนวน ๙ หมู่บ้านคือ หมู่บ้านปิยะมิตรและหมู่บ้านจุฬารณย์พัฒนา (ซึ่งมีหมายเลขหมู่บ้านแตกต่างกัน) ในพื้นที่ ๖ อำเภอ ๓ จังหวัด คือ อ.นาทวี จ.สงขลา อ.สุคีริน จ.นราธิวาส และ อ.ธารโต อ.เบตง อ.บันนังสตา อ.กาบัง จ.ยะลา

การดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวเพื่อต้องการให้กองกำลัง จคม. กลับใจยอมวางอาวุธแล้วเข้าร่วมตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ เป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยตามแผนการอุณหเทพได้ดำเนินการโดยต่อเนื่อง จนเมื่อเดือน

เมษายน พ.ศ.๒๕๓๐ จคม. ที่อยู่ในพื้นที่ประเทศไทยทั้งหมดประมาณ ๓,๐๐๐ คนได้พร้อมใจกันออกจากป่า มามอบตัวพร้อมอาวุธปืนประจำตัว ที่บ้านบ่อนำร้อน ตำบลตาดเนาะแมเราะ อำเภอเบตง ร่วมกันปฏิญาณตน โดยมีข้อตกลงในการเจรจา คือ

- การขอพื้นที่ทำกิน
- การสนับสนุนปลูกบ้านพักอาศัย
- ขอสนับสนุนค่าดำรงชีพ ๑ ปี
- การขอสัญชาติและใบต่างด้าว (ให้สัญชาติ ระดับผู้นำจำนวน ๑๐ คน ทันที ส่วนที่เหลือให้ใบต่างด้าวและใน ๑ ปี จะขอสัญชาติให้)
- ไม่ส่งตัวกลับประเทศมาเลเซีย
- ไม่เอาความผิดในเรื่องต่าง ๆ ที่ผ่านมา

ต่อมารัฐบาลไทยได้จัดสรรที่ดินทำกิน เพื่อเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย นับว่า จคม. สิ้นสุดตั้งแต่นั้นมา และเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๓๓ คณะรัฐมนตรีมีมติกำหนดสถานะให้กับผู้ที่หลบหนีเข้าเมือง (มิได้เกิดในประเทศไทย) เป็นผู้เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย และให้สัญชาติไทยแก่บุตรที่เกิดในประเทศไทย ซึ่งกรมการปกครองได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวให้ครั้งแรก ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๒-๒๕๓๓ จำนวน ๘๕๑ คน

ปี พ.ศ.๒๕๓๐ โจรคอมมิวนิสต์มาลายา ซึ่งถือเป็นกลุ่มใหม่ (Communist Party of Malaysia) มอบตัวต่อรัฐบาลไทย ออกมาเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ซึ่งรัฐบาลไทยจัดที่อยู่อาศัยและที่ทำกินให้ในหมู่บ้านปิยะมิตร (Friendship Village) ๑-๕ ในพื้นที่ จ.ยะลา และ จ.สงขลา ดังนี้

ที่ตั้งหมู่บ้านผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

ที่มา คู่มือกองเลขาณการสำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย ,๒๕๕๘ : ๒๒

กองทัพภาคที่ ๔ ได้จัดให้ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยทั้งเขต ๒ และ กรม ๘ เป็น ๕ หมู่บ้าน คือ

๑. หมู่บ้านปิยะมิตร ๑ ที่ตั้ง หมู่ ๒ ตำบลตาดานะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา จัดตั้งขึ้นเป็นหมู่บ้านยุทธศาสตร์แนวชายแดนไทย-มาเลเซีย โดยได้รับอนุมัติจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๑ ด้วยความร่วมมือของกองทัพภาคที่ ๔ และกรมป่าไม้ ให้เข้าใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเบตง ตำบลตาดานะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีพื้นที่ทั้งหมด ๓,๒๕๐ ไร่ โดยจัดสรรที่อยู่อาศัยให้ครอบครัวละ ๑ ไร่ และที่ทำกินครอบครัวละ ๑๕ ไร่ จำนวนรวม ๑๗๓ ครอบครัว ส่วนที่เหลือไว้เป็นที่ป่าชุมชนส่วนรวมของหมู่บ้าน/ ที่สาธารณะประโยชน์ ๕๒๗.๖๕ ไร่ โดยมีระยะเวลาสัญญา ๓๐ ปี โดยมีนายหทัยเจียน แซ่กาว (จางจุ่มหึง) เป็นหัวหน้าหมู่บ้าน

ปัจจุบันหมู่บ้านปิยะมิตร ๑ ได้เปิดเป็นหมู่บ้านการท่องเที่ยว โดยจัดตั้งกลุ่มการท่องเที่ยวรองรับนักท่องเที่ยว มีร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหารไว้บริการ ห้องพักรองรับนักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อของหมู่บ้านปิยะมิตร ๑ คือ อุโมงค์ปิยะมิตร ซึ่งมีประวัติในการต่อสู้ที่ยาวนาน

๒. หมู่บ้านปิยะมิตร ๒ ที่ตั้ง หมู่ ๒ ตำบลตาดานะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา จัดตั้งเมื่อ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๐ สมาชิกรวม ๙๑ คน /๖๔ ครอบครัว ชาย ๕๐ คน หญิง ๔๑ คน พื้นที่ทั้งหมด ๑,๑๗๑.๒ ไร่ ประกอบด้วย ที่ทำกิน ๙๖๐ ไร่ ที่สร้างบ้าน ๑๖ ไร่ ที่สาธารณะประโยชน์ ๑๙๕.๒ ไร่ โดยมีนายหัวซาง แซ่เหยียน เป็นหัวหน้าหมู่บ้าน

๓. หมู่บ้านปิยะมิตร ๓ ที่ตั้ง บ้านเหมือง ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ โดยกองทัพภาคที่ ๔ ได้รับอนุมัติให้เข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อจัดตั้งเป็นหมู่บ้านยุทธศาสตร์ชายแดนไทย - มาเลเซีย โดยมีข้อตกลงในการร่วมกันป้องกันชายแดน และดูแลรักษาป่าต้นน้ำ พื้นที่ทั้งหมด ๑,๐๐๖.๕ ไร่ ประกอบด้วย ที่ทำกิน ๘๖๒ ไร่ ที่สร้างบ้าน ๑๓.๗๕ ไร่ และที่สาธารณะประโยชน์ ๑๖๗.๗๕ ไร่ โดยมีนายชิงฉวน แซ่แยะ เป็นหัวหน้าหมู่บ้าน

เดิมประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปลูกยางพารา แต่เนื่องจากเกิดปัญหาราคาน้ำยางตกต่ำ หลังจากนั้นจึงหันมาปลูกผลไม้ต่างๆ เช่น ทูเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง สับปะรด มะละกอแขกดำ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการปลูกพืชผักปลอดสารพิษหมุนเวียนตามฤดูกาล และพัฒนาการดำเนินงานเป็นรูปแบบหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีการทำเกษตรแบบผสมผสาน เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้การเกษตรแบบพึ่งตนเอง และยังเป็นแหล่งผลิตของดีเมืองเบตง ทั้ง ผักน้ำ มะระหวาน ปลาจิ้น และไก่เบตงอันเลื่องชื่อ มีจุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจคือ น้ำตกสอยดาว (ฝายบ้านปิยะมิตร ๓) ที่มีความสวยงามและอุดมสมบูรณ์ทั้งป่าไม้ต้นน้ำลำธาร

บ้านปิยะมิตร ๓ มีสภาพพื้นที่เป็นภูเขา มีน้ำอุดมสมบูรณ์ ฝนตกชุก ชาวบ้านจึงประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก ในระยะแรกชาวบ้านยังต้องหามาใช้ด้วยตนเอง ส่วนในพื้นที่สูงจะใช้เครื่องสูบน้ำ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ กรมชลประทาน และ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ร่วมดำเนินงานจัดทำโครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำให้แก่ชุมชน โดยการสร้างฝายบ้านปิยะมิตร ๓ และระบบท่อส่งน้ำ ชุมชนจึงได้อาศัยน้ำจากฝายบ้านปิยะมิตร ๓ ในการทำเกษตรได้สะดวกยิ่งขึ้น แต่เมื่อใช้งานมาระยะหนึ่ง ประสบปัญหาท่อส่งน้ำชำรุดเนื่องจากแรงดันในพื้นที่สูง นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการได้น้ำไม่เท่าเทียมกัน เนื่องจากชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สูงจะได้รับน้ำน้อยกว่า

ชุมชนบ้านปิยะมิตร ๓ เป็นชุมชนที่มีความสมัครสมานสามัคคีและมีระเบียบวินัยสูง คนในชุมชนจึงพร้อมใจที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหาโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ เมื่อมีปัญหาที่คนในชุมชนได้รับน้ำไม่

เท่าเทียมกันเนื่องจากพื้นที่เป็นภูเขา ระดับน้ำไม่เท่ากัน ทำให้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่ำได้รับน้ำมากกว่าคนอยู่ในพื้นที่สูง จึงมีการตั้งกฎเกณฑ์ร่วมกันว่า ให้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สูงได้ใช้น้ำก่อน และคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่ำกว่า เมื่อใช้น้ำเสร็จแล้วจะต้องปิด เพื่อให้ น้ำขึ้นไปในที่สูงได้ คนในชุมชนจะได้ใช้น้ำกันอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

ส่วนปัญหาท่อส่งน้ำแตก หรือมีสภาพชำรุด ในระยะแรกชาวบ้านก็ได้ช่วยกันซ่อมแซมและบำรุงรักษาด้วยตนเอง แต่เมื่อมีการใช้งานนานยิ่งขึ้น เกิดการชำรุดถี่ขึ้น ชุมชนจึงคิดว่าจะต้องมีการเก็บค่าน้ำเพื่อนำมาใช้เป็นค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา คร่าว ๆ เดือนละ ๕๐ บาท ต่อเดือน ซึ่งทุกคนในชุมชนก็ยินดีให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการจ่ายค่าบำรุง

ด้านการดูแลรักษาป่าต้นน้ำ มีการจัดกลุ่มลาดตระเวนตามแนวป่าทุกเดือน เพื่อดูแลป้องกันการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า และในการออกลาดตระเวนป่าแต่ละครั้ง กลุ่มลาดตระเวนยังได้ร่วมกันปลูกต้นไม้ตามแนวพระราชดำริ ปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ ประการด้วยทุกครั้ง

ด้านการประกอบอาชีพ การเกษตรเป็นอาชีพหลักของชุมชน มีการทำแผนการเกษตร ๓ ระยะ คือ ระยะยาว ได้แก่ สวนยางพารา จะปลูกในที่ห่างไกลแหล่งน้ำ เพราะใช้เฉพาะน้ำฝน ระยะกลาง (๓-๕ ปี) ได้แก่ ผลไม้ยืนต้นต่างๆ เช่น ส้ม ลองกอง ทูเรียน และ ระยะสั้น (๓๐ วัน-๑ ปี) ได้แก่ ผักต่างๆ เช่น มะละกอ กัญชง ผักน้ำ ผักบุง ทำให้ชุมชนบ้านปิยะมิตร ๓ มีผลผลิตทางการเกษตรตลอดทั้งปี และเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพ ขายได้ราคาดี มีการรวมกลุ่มอาชีพต่างๆ เช่น กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ กลุ่มปศุสัตว์ปิยะมิตร ๓ เลี้ยงไก่เบงตง เลี้ยงปลาจีน รวมทั้งทำเกษตรชีวภาพ ผลิตปุ๋ยชีวภาพเองจากเศษผักและหัวปลา

นอกจากนี้ ชุมชนบ้านปิยะมิตร ๓ มีเครือข่ายชุมชนกับหมู่บ้านต่างๆ คือ กลุ่มปิยะมิตรไทย ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ประกอบด้วย บ้านปิยะมิตร ๑ - ๕ และ ชุมชนบ้านดอน ที่ร่วมใช้น้ำจากฝายบ้านปิยะมิตร ๓ (คนในชุมชนบ้านดอน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ทำให้ชุมชนบ้านปิยะมิตร ๓ ตัดสินใจเลิกเลี้ยงหมู เพื่อไม่ให้ชุมชนบ้านดอนเกิดปัญหา และอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ) ชุมชนเครือข่ายใกล้เคียง รวม ๔ หมู่บ้าน ได้แก่ ชุมชนบ้านปิยะมิตร ๓ ชุมชนบ้านดอน ชุมชนบ้านเหมือง และชุมชนบ้านศรีนครชัย มีการประชุมร่วมกันทุกวันที่ ๘ ของเดือน เพื่อหารือเกี่ยวกับ การจัดการน้ำ การทำเกษตร และกองทุนต่างๆ ร่วมกัน

๔. หมู่บ้านปิยะมิตร ๔ ที่ตั้ง บ้านเหมือง ตำบลถ้ำทะเล อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา จัดตั้งเมื่อ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๐ สมาชิกรวม ๑๑๒ คน /๙๑ ครอบครัว ชาย ๖๒ คน หญิง ๕๙ คน เด็ก ๑ คน พื้นที่ทั้งหมด ๑,๖๖๔.๓ ไร่ ประกอบด้วย ที่ทำกิน ๑,๓๖๕ ไร่ ที่สร้างบ้าน ๒๒.๗๕ ไร่ และที่สาธารณะประโยชน์ ๒๗๗.๕๕ ไร่ โดยมีนายเต๊ะเหอ แต้โหว เป็นหัวหน้าหมู่บ้าน

๕. หมู่บ้านปิยะมิตร ๕ ตั้งอยู่ในบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง บ้านนาปรัง ตำบลคลองขวาง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา จัดตั้งเมื่อ ๘ พฤษภาคม ๒๕๓๐ สมาชิกรวม ๑๒๒ คน /๔๑ ครอบครัว พื้นที่เดิมทั้งหมด ๗๔๘ ไร่ ประกอบด้วย ที่ทำกิน ๖๑๕ ไร่ ที่สร้างบ้าน ๑๐ ไร่ ที่สาธารณะประโยชน์ ๑๒๓ ไร่ ปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ ๑,๒๕๐ ไร่ มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ จดป่าสงวนแห่งชาติ และบ้านใหม่ บ้านปลายคลอง ตำบลคลองทราย บ้านนาปรัง บ้านช้างให้ ตำบลคลองขวาง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ทิศใต้ จดป่าสงวนแห่งชาติ และแนวพรมแดนประเทศสนพันธรัฐมาเลเซีย

ทิศตะวันออก จดป่าสงวนแห่งชาติ และบ้านนาปรัง ตำบลคลองขวาง บ้านโคกเอะ บ้านลุ่ม บ้านเกาะจง ตำบลทับช้าง บ้านวัด บ้านใหม่ บ้านเกาะไม้ใหญ่ ตำบลประกอบ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ทิศตะวันตก จดป่าสงวนแห่งชาติ และบ้านบางแห่ง บ้านยางเกาะ ตำบลปรึก และบ้านควนตานี บ้านห้วยคู บ้านห้วยควน (คลองย่น) ตำบลสำนักแก้ว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

อาชีพของประชากรหมู่บ้านปิยะมิตร ๕ คือ อาชีพเกษตรกรรม ที่สำคัญคือ การทำสวนยาง และทำสวนผลไม้ มีการเลี้ยงสัตว์บ้างแต่ไม่มากนัก เช่น เลี้ยงไก่ เลี้ยงวัว เป็นต้น และเนื่องจากสภาพพื้นที่ของหมู่บ้านนี้เป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านส่วนหนึ่งจึงมีอาชีพหาของป่าและเก็บยาสมุนไพรมาขาย นอกจากนี้ชุมชนส่วนหนึ่งประกอบอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น จัดตั้งบริษัทนำเที่ยว เป็นมัคคุเทศก์ จัดบริการที่พักและอาหารแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น เนื่องจากบ้านปิยะมิตร ๕ มีประวัติศาสตร์และสภาพที่เอื้อต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดี จึงมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก

ปัญหาหมู่บ้านปิยะมิตร ๕

เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ นายยี่ซิง แซ่เหลียง ตัวแทนหมู่บ้านปิยะมิตร ๕ ได้ยื่นหนังสือต่อคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนถึงความเดือดร้อนจากปัญหาที่ดินทำกินของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในพื้นที่หมู่บ้านปิยะมิตร ๕ อันเนื่องมาจากสัญญาสิทธิการใช้ที่ดินหมดอายุลงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ทำให้ชาวบ้านต้องเผชิญกับความยากลำบากในการดำรงชีวิต ดังนี้

๑. หมู่บ้านปิยะมิตร ๕ เป็นหมู่บ้านยุทธศาสตร์ สัญญาขอใช้พื้นที่ดิน ๑,๒๕๐ ไร่ ตามเอกสาร ปส.๒๓ ฉบับที่ ๑ เล่มที่ ๑๔๗ ระยะเวลา ๓๐ ปีตั้งแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๑ - ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ปัจจุบันสัญญาสิทธิการใช้ที่ดินได้หมดอายุลง

๒. นอกจากนี้ยังมีที่ดินชาวบ้านปลูกยางพารา ๑๐ แปลงจำนวน ๒๐๓ ไร่ ซึ่งอยู่ในอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง เนื่องด้วยการวัดที่ดินในสมัยนั้นไม่ทันสมัย โดยใช้เชือก ตลับเมตร เข็มทิศในการวัด ยังมีระเบิดที่ยังกู่ไม่หมด ดังนั้น ที่ดินบ้านปิยะมิตร ๕ อยู่ในเขตพื้นที่อุทยานตามสัญญา ๑,๒๕๐ ไร่ และพื้นที่ปลูกยางพาราในเขตอุทยาน ๒๐๓ ไร่ รวมพื้นที่ดินเพื่อการประกอบอาชีพของหมู่บ้านปิยะมิตร ๑,๔๕๓ ไร่

๓. ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ กองทัพอากาศที่ ๔ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อบต. และชาวบ้านในหมู่บ้านปิยะมิตร เริ่มร่วมกันประสานงานสำรวจวัดพื้นที่และประชุมปรึกษาหารือเพื่อดำเนินการต่อสัญญา เสนอต่อกองทัพอากาศ ๔ แต่ปัจจุบันการต่อสัญญายังไม่แล้วเสร็จ

๔. การที่สัญญาการใช้ที่ดินของหมู่บ้านปิยะมิตรหมดอายุลง ไม่มีเอกสารสิทธิตามกฎหมายที่ถูกต้อง ทำให้ไม่สามารถโค่นต้นยางพาราที่มีอายุมากกว่า ๓๐ ปี เพื่อปลูกใหม่ได้ และการยางแห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้ขอรุณได้ ชาวบ้านต้องเผชิญกับความยากลำบากในการดำรงชีวิต

จากการศึกษา พบว่า หมู่บ้านปิยะมิตร ๕ ตั้งขึ้นตามนโยบายการจัดตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์แนวชายแดนไทย - มาเลเซีย ตำบลคลองขวาง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐที่สนับสนุนให้ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้มีที่อยู่อาศัยและที่ทำกินเป็นหลักแหล่งที่มั่นคงถาวร เพื่อรัฐจะได้ควบคุมดูแลช่วยเหลือได้อย่างสะดวกและทั่วถึง เพื่อขจัดอิทธิพลของโจรจีนคอมมิวนิสต์ในพื้นที่ตำบลคลองขวางอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ให้หมดไป โดยจัดสรรพื้นที่ที่เคยตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของโจรจีนคอมมิวนิสต์ให้เป็นที่อยู่อาศัยและที่ทำกินแก่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย มีระบบการรวมกลุ่มพัฒนาคุณภาพชีวิต ระบบบริการสาธารณสุขโรค และ ระบบป้องกันตนเอง รักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านอย่างสมบูรณ์ เพื่อให้เป็นชุมชนที่มีระเบียบขั้น รองรับเส้นทางเพื่อความมั่นคงสายบ้านทุ่งใหญ่ อำเภอสะเคาะบ้านประกอบ ผ่านเทือกเขาน้ำค้าง - บ้านนาปรัง . อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา มิให้มีการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติในเขตทางสายนี้

การปรับแต่งพื้นที่ตำบลคลองขวางอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ซึ่งเคยตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของโจรจีนคอมมิวนิสต์ให้เป็นที่อยู่อาศัยและที่ทำกินแก่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย พร้อมทั้งให้การสนับสนุนในด้านเศรษฐกิจสังคมอย่างครบวงจร จัดตั้งเป็นหมู่บ้านยุทธศาสตร์แนวชายแดนไทย - มาเลเซียที่มีระบบรวมกลุ่มพัฒนาคุณภาพชีวิต ระบบบริการสาธารณสุขโรค และระบบป้องกันตนเอง รักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านอย่างสมบูรณ์ โดยกองทัพภาคที่ ๔ เป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการ และประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้แก่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ (กอ.รมน.ภาค ๔) ศอ.บต. สำนักงานพัฒนาภาค ๕ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดสงขลา พตท. ๔๓ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต ๓ ภาค ๔ นพค. ๔๓. รพช. จังหวัดสงขลา ฉก.ปชค. ๙๕ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสงขลา สำนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา ประชาสงเคราะห์จังหวัดสงขลา สำนักงานป่าไม้จังหวัดสงขลา สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดสงขลา สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัดสงขลา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสงขลา อำเภอนาทวี และจังหวัดสงขลา

ความเห็นของ พ.อ.พีระพล พิษิตอริพาย หัวหน้ากลุ่มงานมวลชน กอ.รมน.จังหวัดสงขลาต่อการที่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้ตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยและที่ทำกินเป็นหลักแหล่งมั่นคงและถาวร ส่งผลให้บ้านปิยะมิตร ๕ พัฒนาได้รวดเร็วเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ สมภพ สุขวงศ์ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง เห็นว่า การพัฒนาของชุมชนบ้านปิยะมิตร ๕ มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและเป็นลำดับ ตั้งแต่เริ่มเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยทุกคนต่างตั้งใจ และช่วยกันปรับแต่งพื้นที่เพื่อสร้างบ้าน และพื้นที่ทำกินโดยได้รับคำปรึกษาและช่วยเหลือจากชุดประสานเฉพาะกิจ ส่งผลให้สมาชิกผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้มีที่อยู่อาศัย และที่ทำกินเป็นหลักแหล่ง มีอาชีพที่มั่นคงถาวรมีรายได้ สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ รวมถึงการช่วยให้บ้านปิยะมิตร ๕ มีความเจริญกว่าหมู่บ้านที่ใกล้เคียง เนื่องจากมีระบบบริการสาธารณสุขที่ค่อนข้างสมบูรณ์

จากการสัมภาษณ์ นายโตทอง แซ่หลี หรืออาจัน อดีตแกนนำโจรจีนคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) ซึ่งเคยอยู่ในป่าสู้รบเพื่อประชาธิปไตยของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา ถือเป็นทหารปลดปล่อยประชาชนมาเลเซียหรือสหาย ปัจจุบันเป็นประธานชมรมปิยะมิตรไทย และประธานโครงการไม้ดอกเมืองหนาว ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.เบตง จ.ยะลา พบว่า สหาย จคม. จำนวน ๕๔๒ คน พร้อมใจกันเดินออกจากป่ามามอบตัวกับทางเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๐ และต่อมาได้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านปิยะมิตรทั้ง ๕ แห่ง

“...ผมอาศัยอยู่ในป่านาน ๑๓ ปี ทุกอย่างแสนลำบากเหน็ดเหนื่อยมาก ไม่สบายอย่างที่คิด ต้องคอยอยู่อย่างหลบซ่อนตลอดเวลา ระวังการเข้ามาของทหารไทย แต่การได้อยู่ในป่าอย่างนั้นก็สอนให้เรียนรู้การใช้ชีวิตได้อย่างมากมาย จนสามารถนำความรู้ความอดทนมาช่วยบริหารการเป็นอยู่หลังได้รับเสรีภาพ”

ภายใต้นโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ เราไม่เคยคิดว่าฝ่ายใดแพ้หรือชนะ รู้กันเพียงว่าเราจะยุติการสู้รบแล้วเปลี่ยนมาเป็นการร่วมพัฒนาสังคมที่เรียกว่าโครงการพัฒนาชาติไทย ผ่านมากี่กว่า ๓๐ ปีแล้ว รัฐบาลไทยยังคงดูแลช่วยเหลือทุกด้านตั้งแต่การมอบที่ทำกินให้ครอบครัวละ ๑๕ ไร่ ยังช่วยสร้างบ้านที่อยู่อาศัยให้ได้อยู่อย่างมีความสุข เราทุกคนต่างก็อดทนใช้ความพยายามต่อสู้ชีวิต ต่อสู้กับงานเพื่อให้อนาคตของครอบครัวได้มีฐานะมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความมั่นคง รวมถึงการช่วยเหลือผลักดันทำให้หมู่บ้านพัฒนาด้านเอกลักษณ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน คือ อุโมงค์ปิยะมิตรได้ภูเขาที่เคยใช้เป็นแหล่งหลบซ่อนหลบภัยจากการโจมตี

นอกจากนี้ ด้วยสภาพพื้นที่เขาสูงเหนือระดับน้ำทะเลกว่า ๘๐๐ เมตร มีความหนาวมากจนพื้นที่ไม่เหมาะกับการปลูกยางพารา ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ เกิดเป็นโครงการพระราชดำริไม้ดอกเมืองหนาว แต่จะแค่ปลูกดอกไม้เพียงอย่างเดียวก็คงไม่พอ และจากการช่วยเหลือของพระองค์ท่าน จนพัฒนามาเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญให้กับหมู่บ้านปิยะมิตร อ.เบตง จ.ยะลา ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ

สิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้นมาได้ทุกอย่างนั้น สำคัญคือ ต้องร่วมกันสร้างสิ่งแวดล้อมที่เรียกว่าสันติภาพให้เกิดขึ้นก่อน มีการร่วมกันพัฒนาหมู่บ้านให้มีความเจริญก้าวหน้าทำให้ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ เมื่อเกิดการกระตุ้นพื้นที่แล้วชาวบ้านในชุมชนหรือท้องถิ่นมีงาน มีรายได้ตามมา

ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยปัจจุบันต่างมีความสุขกับชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นใจ การที่พวกเราได้อยู่อย่างสุขสบายได้ในวันนี้ สิ่งสำคัญคือความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณขององค์รัชกาลที่ ๙ พระองค์ไม่เคยทอดทิ้งเรา ทุกวันนี้ทั้งรัฐบาล ฝ่ายทหาร จังหวัด และอำเภอ ยังคงเข้ามาคอยแนะนำส่งเสริมช่วยเหลือด้านต่างๆ อยู่ต่อเนื่อง ทั้งยังมีความทรงจำอันน่าภาคภูมิใจอีกประการ คือ คำว่า ปิยะมิตร นั้นแสนยิ่งใหญ่ เพราะใช้ว่าตั้งกันขึ้นมาเอง แต่เป็นชื่อในหลวงรัชกาลที่ ๙ พระราชทานเป็นชื่อหมู่บ้านแล้วให้พวกเราทุกคนได้มาอยู่อาศัยอยู่ในผืนแผ่นดินไทย รวมถึงเรื่องการให้สัญชาติไทยกับทุกคน มีหัวใจเป็นคนไทย ลูกหลานเราทุกคนได้รับโอกาสเล่าเรียนหนังสือ ทุกคนเรียนเก่งและมีงานทำทุกคน พวกเราต่างก็มีความรู้สึกสุขสบายใจ และเห็นด้วยอย่างยิ่งที่รัฐบาลมีแนวทางส่งเสริมให้กลุ่มผู้เห็นต่างในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีโอกาสได้ร่วมเป็นผู้พัฒนาชาติไทย ดีใจที่หมู่บ้านปิยะมิตรของเรามีส่วนช่วยเหลือเป็นแหล่งอบรมเรียนรู้ สร้างความเข้าใจว่า ทำไมผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์มลายาเลือกที่จะเดินออกมาเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย สังคมโลกทุกวันนี้ต่างต้องการเห็นสันติภาพ เมื่อรู้ว่าการสู้รบกับเจ้าหน้าที่ไม่ทำให้สังคมเกิดความเจริญก้าวหน้า ไม่ใช่เป้าหมายหรืออุดมการณ์ของกลุ่มอยากฝากถึงทุกกลุ่มที่ยังมีแนวคิดการสู้รบอยู่ได้มองเห็นและออกมาร่วมพัฒนาชาติไทยเหมือนที่อดีตกองกำลังพรรคคอมมิวนิสต์มลายาเป็นอยู่ ผมสู้รบอยู่ในป่ามา ๑๓ ปี แต่พรรคคอมมิวนิสต์มลายาสู้รบมาก่อนแล้วกว่า ๕๐ ปี สุดท้ายแล้วไม่ได้อะไร ปัจจุบันสังคมมีความสงบและเราก็มีความสุขอยู่แล้ว อยากให้หันหน้าคุยกัน อยากให้ยุติการสู้รบ...”

นับเป็นบรรยากาศหนึ่งของหมู่บ้านปิยะมิตร ที่วันนี้ไม่เหลือคราบเงาของอดีตคอมมิวนิสต์มลายา ทิ้งไว้แต่พื้นที่แห่งความทรงจำ คณะทำงาน เห็นว่าชุมชนบ้านปิยะมิตรจะเป็นตัวอย่างให้กลุ่มที่เห็นต่างในปัจจุบันเห็นได้ว่าการลอบฆ่า ลอบวางระเบิด ทั้งชีวิตผู้คนและทรัพย์สิน ไม่ใช่หนทางสู่สันติสุขใดๆ ทั้งสิ้น

การติดตามแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินพื้นที่บ้านปิยะมิตรของหน่วยงานต่าง ๆ

๑. คณะกรรมการเพื่อพิจารณารายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกรมป่าไม้ ได้พิจารณาในการประชุมฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๙ ก.พ. ๒๕๖๔ กรณีกองทัพภาค ๔ ขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ท้องที่ จ.ยะลา จำนวน ๕ คำขอ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบและให้นำผลการพิจารณาไปประกอบการพิจารณากรณีการผ่อนผันการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ เอ ของ กรม. โดยขอให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่กำหนดในรายงานฯ อย่างเคร่งครัด และปฏิบัติตามกฎหมาย และมติ กรม. ที่เกี่ยวข้อง

๒. สำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยะลา แจ้งต่อกองทัพภาค ๔ ว่า ต้องจัดส่งผลการพิจารณาจาก กรม. ให้มีมติผ่อนผันการใช้ประโยชน์พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ เอ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ทั้ง ๕ แห่ง ดังนี้

๑.๑ บ้านปิยะมิตร ๑ (พื้นที่ ๑ และ พื้นที่ ๒ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเบตง ที่ตั้ง ม.๒ ต.ตาดานะแมเราะ อ.เบตง จว.ย.ล. มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓,๒๕ ไร่ หมดอายุการขอใช้พื้นที่ เมื่อ ๑ พ.ค. ๖๑

๑.๒ บ้านปิยะมิตร ๒ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเบตง ที่ตั้ง ม.๒ ต.ตาดานะแมเราะ อ.เบตง จว.ย.ล. มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑,๓๗๕ ไร่ หมดอายุการขอใช้พื้นที่ เมื่อ ๑ พ.ค. ๖๑

๑.๓ บ้านปิยะมิตร ๓ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเบตง ที่ตั้ง ม.๗ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง จว.ย.ล. มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑,๐๐๙ ไร่ หมดอายุการขอใช้พื้นที่ เมื่อ ๑ พ.ค. ๖๑

๑.๔ บ้านปิยะมิตร ๔ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าลาบู และ ป่าถ้ำทะเล ที่ตั้ง ม.๓ ต.ถ้ำทะเล อ.บันนังสตา จว.ย.ล. มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑,๘๕๕ ไร่ หมดอายุการขอใช้พื้นที่ เมื่อ ๑ พ.ค. ๖๑

๑.๕ บ้านปิยะมิตร ๕ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาแดน ป่าเขาน้ำค้าง ป่าควนทางสยา ป่าควนเขาไหม้ และ ป่าควนสิเหร่ ที่ตั้ง ม.๑ ต.คลองขวาง อ.นาทวี จว.ส.ช. มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑,๒๕๐ ไร่ หมดอายุการขอใช้พื้นที่ เมื่อ ๙ พ.ค. ๖๑

นอกจากนี้ ในการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อจัดตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์ตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย (บ้านปิยะมิตร ๑-๕) เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากโครงการเดิม จึงมีความเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามการขอเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ นั้น มีค่าใช้จ่ายตามมติ กรม. ซึ่งผู้ขอเข้าทำประโยชน์ต้องรับผิดชอบ โดยเป็นค่าปลูกป่าและบำรุงรักษาป่าจนครบ ๑๐ ปีและค่าแผ้วถางป่า ตามมาตรา ๕๔ เฉพาะกรณีที่ไม่ใช่เพื่อทำเหมืองแร่หรือระเบิดย่อยหิน โดยพื้นที่ที่ขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ มีจำนวน ๘,๗๕๙ ไร่ ซึ่งสำนักงบประมาณ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดค่าใช้จ่ายไว้ เป็นอัตราค่าปลูกป่าและบำรุงรักษาป่าจนครบ ๑๐ ปี เป็นเงินอัตราไร่ละ ๑๑,๓๖๐ บาทและค่าแผ้วถางป่า ไร่ละ ๕๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๑,๔๑๐- บาท/ไร่ ดังนั้น การที่กองทัพภาค ๔ ขอดำเนินการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อจัดตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์ตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย (บ้านปิยะมิตร ๑-๕) จึงมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเป็นเงิน ๙๙,๙๔๐,๑๙๐ บาท (เก้าสิบล้านเก้าแสนสี่หมื่นหนึ่งร้อยเก้าสิบบาทถ้วน)

๓. กองทัพภาค ๔ ได้ขอความอนุเคราะห์กองทัพบกในการจัดทำหนังสือผ่อนผันการใช้ประโยชน์พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ เอ เพื่อขอดำเนินการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (บ้านปิยะมิตร ๑ - ๕) ไปยังกระทรวงกลาโหม เพื่อนำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้มีมติผ่อนผันการใช้ประโยชน์พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ เอ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

๒. กรมยุทธการทหารบก เห็นว่า การจัดตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์ตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซียในพื้นที่ อ.เบตง จ.ยะลา (บ้านปิยะมิตร ๑ - ๕) ดำเนินมากกว่า ๓๐ ปี และได้รับการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องจนเป็นหมู่บ้านที่มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งการขยายเวลาการดำเนินโครงการฯ จะเกิดผลดีต่อประชาชนในหมู่บ้านที่จะได้รับการสนับสนุนสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ประชาชนในหมู่บ้านเกิดทัศนคติที่ดีกับส่วนราชการในการให้ความร่วมมือด้านต่างๆ โดยเฉพาะการรักษาความมั่นคงภายใน อย่างไรก็ตาม การดำเนินโครงการหมู่บ้านยุทธศาสตร์ฯ ในลักษณะนี้ ยังมีอีกหลายแห่ง ควรจัดระเบียบให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยยึดถือหลักการในการพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านที่ประชาชนยังคงสามารถอยู่ร่วมกันกับระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืนโดยอาจพิจารณารูปแบบการดำเนินโครงการพัฒนาเฉพาะพื้นที่ อ.พบพระ และโครงการจัดที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกินราษฎร อ.พบพระ จ. ตาก ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ กองทัพบก ๒/ก.อ.ร.ม.น.ภาค ๓ มาเป็นแนวทางดำเนินการ สำหรับการดำเนินการโครงการฯ ในระยะยาวเห็นสมควรขับเคลื่อนให้อยู่ภายใต้มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ซึ่งมีหน้าที่ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. กองทัพบกเห็นว่า กรณีหากกองทัพบก ๔ ยังคงมีความจำเป็นในการใช้พื้นที่เพื่อดำเนินโครงการดังกล่าวนอกเหนือจากการขอผ่อนผันการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ เอ แล้ว ขอให้นำผลการพิจารณาของกรมป่าไม้ และการขอยกเว้นค่าใช้จ่ายฯ เสนอถึงกระทรวงกลาโหม เพื่อให้ ครม. ได้พิจารณาความเห็นชอบ และยกเว้นค่าใช้จ่ายในคราวเดียวกัน

๕. พล.ท. นรินทร์ ศรีรักษา เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารบก พิจารณาแล้วเห็นว่า การขอผ่อนผันการใช้ประโยชน์พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ เอ เพื่อขอต่ออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (บ้านปิยะมิตร ๑-๕) ของกองทัพบก ๔ นั้น เป็นการดำเนินการที่ต่อเนื่องมาโดยตลอดระยะเวลา ๓๐ ปี โดยคำนึงถึงหลักทางสังคมจิตวิทยาของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อส่วนราชการ และการให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องของการรักษาความมั่นคงภายใน ทั้งนี้ กร.ทบ. ได้ประสาน กรม ฝสธ.ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมพิจารณาแนวทางในการขอผ่อนผันการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวแล้ว ซึ่งมีข้อเสนอในเรื่องของการดำเนินโครงการหมู่บ้านยุทธศาสตร์ฯ ควรจัดระเบียบให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยยึดหลักการในการพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านที่ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันกับระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืนภายใต้การปฏิบัติตามมาตรการป้องกัน การแก้ไข และการตรวจสอบผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด รวมถึง การขอยกเว้นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการฯ ดังนั้น เพื่อให้การจัดตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์ตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย ในพื้นที่ อ.เบตง จ.ยะลา (บ้านปิยะมิตร ๑-๕) ดำเนินการต่อไปได้ จึงเห็นควรที่กองทัพบกจะให้การสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว โดยเสนอเรื่องถึงกระทรวงกลาโหมเพื่อนำเสนอเรื่องต่อ ครม. ให้มีมติผ่อนผันการใช้ประโยชน์พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ เอ เพื่อขอต่ออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (บ้านปิยะมิตร ๑-๕) และขอยกเว้นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการในพื้นที่ดังกล่าว

๖. พลเอก ณรงค์พันธ์ จิตต์แก้วแท้ ผู้บัญชาการทหารบก มีหนังสือที่ กท ๐๔๐๕/๑๓๒๒ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๕ ถึงกระทรวงกลาโหม เพื่อนำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ให้มีมติผ่อนผันการการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ เอ เพื่อขอต่ออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ (บ้านปิยะมิตร ๑-๕) และขอยกเว้นการปฏิบัติตามมติ ครม. ในการปลูกป่าทดแทน เพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ รวมถึงขอยกเว้นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว

๗. ในช่วงเวลาเดียวกันกรมป่าไม้ มีหนังสือด่วนที่สุดที่ ทส ๑๖๐๒.๔๕ ลว ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๕ ถึง จ.ยะลา แจ้งว่า การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ เพื่อจัดตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์ ตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย (บ้านปิยะมิตร ๑ - ๔) ของกองทัพภาค ๔ มีข้อมูลและเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาไม่ครบถ้วน ถูกต้อง ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผลบังคับใช้แล้ว จึงขอให้จังหวัดยะลาพิจารณามอบหมายเจ้าหน้าที่ประสานสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๓ สาขาราวีวาส และผู้ขออนุญาตเพื่อดำเนินการ รวม ๑๕ ข้อ

๘. รองผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา มีหนังสือที่ ยล ๐๐๑๔.๓/๔๓๗๐ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕ แจ้งตอบกรมป่าไม้ ดังนี้

๘.๑ กองทัพภาคที่ ๔ ได้ส่งเอกสารประกอบการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ เพื่อจัดตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์ ตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย (บ้านปิยะมิตร ๑-๔) เพิ่มเติมให้ จ.ยะลาแล้ว

๘.๒ จังหวัดยะลา ได้มอบหมายเจ้าหน้าที่ประสานสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๓ สาขาราวีวาส และผู้ขออนุญาตลงตรวจสอบพื้นที่ขออนุญาตฯ เพื่อดำเนินการ รวม ๑๕ ข้อ ตามนัยหนังสือของกรมป่าไม้ ซึ่งได้จัดทำบันทึกการตรวจสอบเพิ่มเติม พร้อมทั้งจัดทำรายงานตรวจสอบสภาพป่าเพิ่มเติม ทั้ง ๕ พื้นที่ ประกอบด้วย

- บ้านปิยะมิตร ๑ พื้นที่ ๑ เนื้อที่ ๒,๐๐๐ ไร่
- บ้านปิยะมิตร ๑ พื้นที่ ๒ เนื้อที่เดิม ๑,๒๕๐ ไร่ เนื้อที่ใหม่ ๖๗๓ ไร่
- บ้านปิยะมิตร ๒ เนื้อที่ ๑,๓๗๕ ไร่
- บ้านปิยะมิตร ๓ เนื้อที่ ๑,๐๐๔ - ๓ - ๕๐ ไร่
- บ้านปิยะมิตร ๔เนื้อที่ ๑,๘๗๕ ไร่

เนื่องจากทางกองทัพภาคที่ ๔ ได้แจ้งขอเข้าทำประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเบตง เพื่อจัดตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์ ตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย บ้านปิยะมิตร ๑ พื้นที่ ๒ จำนวนเนื้อที่ลดลง (จำนวนเนื้อที่ใช้จริง) จากเดิมจำนวนเนื้อที่ ๑,๒๕๐ ไร่ เป็นจำนวนเนื้อที่ ๖๗๓ ไร่

จังหวัดยะลา พิจารณาแล้วเห็นว่า พื้นที่ที่ขออนุญาต กองทัพบก โดยแม่ทัพภาคที่ ๔ ขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓ เพื่อจัดตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์ ตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย (บ้านปิยะมิตร ๓ ๔) อยู่ในหลักเกณฑ์ เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันพุธที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องแถลงข่าว ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา นายชวลิต วิชยสุทธิ์ รองประธานคณะกรรมการการกฤษฎีกา การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน คนที่หนึ่งได้ แถลงข่าวความคืบหน้าการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา และหมู่บ้านปิยะมิตร อ.เบตง จ.ยะลา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ได้เข้ามาร่วมพัฒนาชาติไทย ตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ ซึ่งมีเงื่อนไข คือ การมีที่ดินทำกินและอยู่อาศัย และเมื่อเวลาผ่านไปถึง ๓๐ ปีความมั่นคงในความเป็นอยู่ของประชาชนในเรื่องที่ดินอยู่อาศัยยังคงต้องมีการต่ออายุสัญญาเช่ากับกรมป่าไม้ต่อไป ขณะนี้ระยะเวลาผ่านไปถึง

๓๐ ปี แต่ยังคงมีปัญหาติดขัดคือ อยู่ระหว่างการเชื่อมต่อกัน การเดินเส้นทางของเอกสารและการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้พี่น้องประชาชนเสียโอกาสในการทำภารกิจต่างๆในการประกอบอาชีพของตน และอีกประเด็นที่สำคัญคือ จากการรับฟังข้อมูลของนายอำเภอเบตงซึ่งยืนยันว่าหมู่บ้านปิยะมิตรและหมู่บ้านจุฬารัตน์พัฒนานั้น เป็นหมู่บ้านที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับอ.เบตง จ.ยะลาเป็นอย่างสูงจากธุรกิจการท่องเที่ยว แต่การติดขัดปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการที่พี่น้องจะมีความมั่นใจและมีความมั่นคงในอนาคตของตนเอง การที่หมู่บ้านปิยะมิตร และหมู่บ้านจุฬารัตน์พัฒนาสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้สูง กระทั่งก่อให้เกิดการเปิดสนามบินที่ อ.เบตง จ.ยะลา อย่างไรก็ตาม หากการแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยยังไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกันไว้ในการเจรจาสันติภาพเมื่อปี ๒๕๒๓ ปัญหาอุปสรรคเหล่านี้จะก่อให้เกิดปัญหาในพื้นที่เป็นอย่างมากทั้งในการสร้างความมั่นคงในครอบครัวและความเจริญของ อ.เบตง จึงขอฝากเรื่องนี้ไปยังรัฐบาลว่า นโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ สมัย พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้สร้างความสงบร่มเย็นแก่บ้านเมืองเรื่อยมา จึงขอให้รัฐบาลมีความกระตือรือร้นและให้ความสำคัญมากกว่านี้ ซึ่งคณะกรรมการจะติดตามเรื่องนี้อย่างใกล้ชิดว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/ ๒๕๒๓ ที่พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ได้วางนโยบายไว้หรือไม่ ตลอดจนควรสานต่อเรื่องนี้ไม่ให้มีปัญหาอุปสรรคใดๆ มาเป็นข้อขัดขวาง

๔.๒ การดำเนินงานด้านการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยตามคำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓

หลังจากที่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้เข้าสู่กระบวนการของรัฐแล้ว ก็ได้เริ่มมีการเรียกร้องขอรับการช่วยเหลือจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ มาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มากกว่า ๑๘,๐๐๐ คน คิดเป็นเงินงบประมาณเกือบ ๖,๐๐๐ ล้านบาท โดยมีจุดกำเนิดการช่วยเหลือมาจากหมู่บ้านน้อมเกล้า อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร ซึ่งเป็นหมู่บ้านผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยกลุ่มแรกที่รัฐบาลได้ทำตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ภายหลังจากการวางอาวุธเข้ามอบตัวอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๒๕ ผ่านการเจรจากับ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ผบ.ทบ. และความเห็นชอบของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ซึ่งในเวลาต่อมา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ สมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ก็ได้มี ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือยื่นหนังสือทวงถามสัญญากับทางรัฐบาลเพื่อขอให้ช่วยเหลือตามที่ได้เคยให้สัญญาไว้ และได้มีการเคลื่อนไหวเพื่อขอความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง จนเข้าสู่ในยุคสมัยของรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร จึงได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๐/๒๕๔๕ แต่งตั้ง ผบ.ทบ. เป็นประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในรูปของ “เงินสด” เนื่องจากรัฐบาลมีปัญหาเรื่องการจัดหาที่ดิน โดยประเมินค่าที่ดิน ๕ ไร่ๆ ละ ๑๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๗๕,๐๐๐ บาท และเงินลงทุนประกอบอาชีพ (เทียบเท่าวัว ๕ ตัว) เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๒๕,๐๐๐ บาท แต่การช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยครั้งนั้น ติดขัดปัญหางบประมาณ ที่ไม่มีระเบียบการช่วยเหลือทำนองนี้ได้เนื่องจาก พ.ร.บ.คอมมิวนิสต์ฯ ยกเลิกไปแล้ว และ คำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ ย่อมไม่มีผลใดๆ ในการปฏิบัติ เมื่อ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี จึงได้นำเอาเรื่องช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ของรัฐบาลทักษิณ มาพิจารณา และอนุมัติเงินช่วยเหลือไปทันที ถือเป็นการช่วยเหลือครั้งที่ ๒ จำนวน ๒,๖๐๙ คน และจ่ายเป็นเงินสด รายละเอียด ๑๒๕,๐๐๐ บาท พร้อมทั้งประกาศว่า เป็นการช่วยเหลือครั้งสุดท้าย หากมีกลุ่มใดมาร้องขอให้ช่วยเหลือก็มอบให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการช่วยเหลือเป็นกลุ่ม ไม่ “จ่ายเงินรายหัว” อีก

สมัยรัฐบาล อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มี ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยภาคอีสานหลายกลุ่ม เดินทางเข้ามา “ทวงสัญญา ๖๖/๒๕๒๓” บอกว่า เป็นกลุ่ม “สหายนตกล่น” นายกรัฐมนตรีจึงมีคำสั่งที่ ๑๙๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๒ แต่งตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย มีนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ซึ่งคณะกรรมการเสนอให้ประเมินราคาที่ดินใหม่ ทำให้วงเงินช่วยเหลือเพิ่มจาก ๑๒๕,๐๐๐ บาท เป็น ๒๒๕,๐๐๐ บาท และประกาศให้ช่วยเหลืออดีตสหายนตกล่นทั่วประเทศ ไม่จำกัดเฉพาะภาคอีสานเหมือนสมัยรัฐบาลพล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ นับเป็นการช่วยเหลือครั้งที่ ๓ โดยจ่ายเงินช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย รายละ ๒๒๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๙,๑๘๑ ราย

สมัยรัฐบาล ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ขบวนการเรียกร้อง จาก ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ก็ยังเกิดขึ้นอีก โดยใช้ชื่ออ้างเช่นเดิม คือ “ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ตกล่น” ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้ง พล.ต.อ. ประชา พรหมนอก รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย และได้มีการคัดกรองรายชื่ออย่างเข้มงวด ทำให้ในปี ๒๕๕๖ กอ.รมน. ได้แจ้งยอดรายชื่อ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ตัวจริงจากทั่วประเทศ จำนวน ๔,๔๓๐ ราย จากเดิมที่เคยเสนอไว้ถึง ๑๓๐,๐๐๐ ราย และรวมกลุ่มที่ตกค้างมาจากรัฐบาลนายอภิสิทธิ์อีก ๑,๑๗๕ ราย แต่ยังไม่ทันที่รัฐบาล น.ส.ยิ่งลักษณ์จะจ่ายเงิน ก็ถูกรัฐประหารในปี ๒๕๕๗ จนมาถึงยุครัฐบาลปัจจุบัน ได้มีการจ่ายเงินให้กับ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ไปแล้วจำนวน ๖,๑๘๓ ราย โดยได้รับเงินรายละ ๒๒๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินที่จ่ายทั้งสิ้น ๑,๓๙๑ ล้านบาท

การช่วยเหลือ/แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในการประกอบอาชีพ จำแนกผลการดำเนินงานได้เป็น ๔ ช่วงเวลา ดังนี้

ครั้งที่ ๑ ผลการดำเนินงานระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๘ และก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๕

ดำเนินการภายใต้คำสั่ง ๖๖/๒๓ เริ่มช่วยเหลือตั้งแต่ปี ๒๕๒๕-๒๕๒๘ สมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์เป็นนายกรัฐมนตรี โดยดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้ความช่วยเหลือสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) และกองกำลังกองทัพลด แยกประชาชนแห่งประเทศไทย (ทปท.) ในพื้นที่ ๓ จังหวัด ซึ่งเข้ามาบดตัวเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย) ด้วยการจัดสรรที่ดินให้เป็นที่อยู่อาศัย ครอบครัพละ ๒ งาน และที่ทำกิน ครอบครัพละ ๘ - ๑๕ ไร่ รวม ๔๐๓ ครอบครัพละ ๘๖๖ คน จำนวน ๔ หมู่บ้าน คือ

- บ้านภูผาหอม ตำบลนาสะเม็ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร
- บ้านชาติพัฒนาชาติไทย ตำบลอุ้มหมำ อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม
- บ้านสันติสุข ตำบลน้ำก่ำ อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม
- บ้านน้อมเกล้า ตำบลบึงคล้า อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ทั้งนี้ กอ.รมน.ภาค ๒ รับผิดชอบการขอใช้พื้นที่เพื่อจัดตั้งหมู่บ้านและจัดสรรที่ดินให้ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย และโครงการนี้ได้สิ้นสุดลงเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๘

๒. พื้นที่ภาคเหนือ ดำเนินการช่วยเหลือโดยได้จัดที่อยู่อาศัยและที่ทำกินให้กับกลุ่ม ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ใหม่ ในพื้นที่หลายจังหวัด เช่น จังหวัดพิษณุโลก ๕ หมู่บ้าน จังหวัดพะเยา ๒ หมู่บ้าน และจังหวัดตาก ๘ หมู่บ้าน (โดยอยู่ร่วมกับราษฎรประเภทอื่นด้วย) ซึ่งหมู่บ้าน ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ส่วนใหญ่มีโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่รองรับ และดูแลการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น โครงการพัฒนาพื้นที่ดอยยาว - ดอยผาหม่น โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำน่าน โครงการพัฒนาพื้นที่ภูซัด เป็นต้น ขณะที่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

ส่วนใหญ่เดินทางกลับภูมิลำเนาที่อยู่เดิมก่อนเข้าป่า บางส่วนอพยพกระจายไปอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ กับญาติพี่น้อง แต่ปัญหาความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ยังคงมีอยู่ในบางพื้นที่ เช่น เส้นทางคมนาคม ยากลำบาก ขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร สภาพที่ดินทำกินเสื่อมโทรม และผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย บางกลุ่มยังไม่ได้รับที่ดินทำกิน

๓. พื้นที่ภาคใต้ กอ.รมน.ภาค ๔ ได้ให้ความช่วยเหลือขั้นต้นด้วยการจ่ายค่าตอบแทนอาวุธและกระสุนที่นำมามอบให้แก่ทางราชการ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๓๐ จัดโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในพื้นที่ที่ยึดได้บริเวณบ้านช่องช้าง บ้านเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และยุติการต่อสู้ด้วยอาวุธ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยผู้ที่ออกมามอบตัวที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๒๕๑ คน ได้รับค่าดำรงชีพเป็นรายบุคคล วันละ ๑๘ บาท ระยะเวลา ๓ ปี พร้อมค่ารักษาพยาบาล เงินลงทุนประกอบอาชีพขั้นต้น ครอบคลุมไว้ละ ๕๐,๐๐๐ บาท

ครั้งที่ ๒ ผลการดำเนินงานระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๐

(ดำเนินการสมัย นรม. พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร แล้วเสร็จสมัย นรม. สุรยุทธ์ จุลานนท์)

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ อนุมัติให้กองทัพบก และ กองทัพอากาศที่ ๒ รับผิดชอบการดำเนินการแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย และนายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร) ได้ลงนามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๐/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แต่งตั้งผู้บัญชาการทหารบก เป็นประธานกรรมการ และ แม่ทัพภาคที่ ๒ เป็นเลขาธิการคณะกรรมการแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยให้ได้ข้อยุติและแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนภายในกำหนดเวลา ๓ เดือน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

- ๑.๑ ต้องมีฐานะยากจน
- ๑.๒ ต้องเป็นผู้ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีแต่ไม่เกิน ๕ ไร่
- ๑.๓ ต้องเป็น ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ผ่านการอบรมตามโครงการการบูรณาการ ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของหน่วยงานฝ่ายทหารที่รับผิดชอบ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการระดับจังหวัดนั้น ๆ

๑.๔ ต้องเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตจังหวัด ๑๑ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ฉะเชิงเทรา บุรีรัมย์ นครพนม นครราชสีมา มหาสารคาม ยโสธร สกลนคร สุรินทร์ สระแก้ว และจังหวัดอุบลราชธานี

๒. คุณสมบัติของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย และลักษณะการให้ความช่วยเหลือ

๒.๑ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย) ให้หมายถึง อดีตกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) และอดีตกองกำลังติดอาวุธที่เข้ามอบตัวต่อทางราชการเท่านั้น ส่วนสมาชิกแนวร่วมหรือผู้ให้การสนับสนุนอดีตกรรมการ พคท. และอดีตกองกำลังติดอาวุธที่ถูกจับกุม ไม่ถือว่าเป็น ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จะไม่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือ

๒.๒ การให้ความช่วยเหลือ ให้ช่วยเหลือเป็นรายครอบครัว หากเป็นสามีภรรยา ให้พิจารณาช่วยเหลือเพียงรายเดียว และต้องเป็นผู้ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือด้านการจัดที่ดินจากทางราชการมาก่อน

๒.๓ ให้ช่วยเหลือเฉพาะตัว ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เท่านั้น หาก ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ผู้นั้นเสียชีวิตไปแล้ว ให้งดการให้ความช่วยเหลือ ไม่มีการช่วยเหลือ ต่อทายาท หากกลุ่ม ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

แต่ละกลุ่มจะให้ความช่วยเหลือแก่ทายาทของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ด้วยความเต็มใจ ก็จะเป็นภาระของแต่ละกลุ่ม ที่จะพิจารณาจากรายได้รวมของกลุ่มแบ่งไปให้ความช่วยเหลือ และกรณี ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติแล้ว หากเสียชีวิต ให้ประโยชน์ตกทอดไปยังทายาทโดยธรรม

๒.๔ เนื่องจากสถานการณ์ได้ยุติตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๕ ซึ่งเป็นระยะเวลา ๒๐ ปีมาแล้ว ดังนั้น ณ ปี พ.ศ.๒๕๔๕ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ควรจะมีอายุเกินกว่า ๓๖ ปีขึ้นไปแล้ว หากมีการเสนอรายชื่อผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๓๖ ปี น่าจะพิจารณาได้ว่า มิใช่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ควรงดการให้ความช่วยเหลือ

๒.๕ เงื่อนไขอื่น ๆ

๒.๕.๑ ได้รับการเสนอรายชื่อจากแกนนำว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนในการเป็น ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

๒.๕.๒ เป็นผู้มีคุณสมบัติดี

๒.๕.๓ เป็นผู้ยากจน มีรายได้ต่ำกว่าปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้าน, ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายอำเภอ รับรอง

๒.๕.๔ ผู้มีรายได้ประจำ (เงินเดือน) สูงกว่าปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท เช่น ข้าราชการ, พนักงานรัฐวิสาหกิจ ฯลฯ ไม่มีสิทธิ์เสนอรายชื่อขอรับการช่วยเหลือ

๓. แนวทางการให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย)

๓.๑ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ยากจน ยังไม่มีที่ดินอยู่ก่อน ให้ได้รับความช่วยเหลือเป็นค่าที่ดิน ๕ ไร่ ๆ ละ ๑๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๗๕,๐๐๐ บาท และเงินลงทุนประกอบอาชีพ (เทียบเท่าวัว ๕ ตัว) เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท รวมเงิน ๑๒๕,๐๐๐ บาท

๓.๒ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ยากจน มีที่ดินอยู่แล้วแต่มีไม่ถึง ๕ ไร่ ให้ได้รับความช่วยเหลือเป็นค่าที่ดินในส่วนที่ขาดจาก ๕ ไร่ คิดเป็นตารางวาละ ๓๗.๕๐ บาท (สามสิบเจ็ดบาทห้าสิบบatang) และค่าลงทุนประกอบอาชีพ (เทียบเท่าวัว ๕ ตัว) เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๓.๓ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ยากจน แต่มีที่ดินอยู่แล้วตั้งแต่ ๕ ไร่ ขึ้นไป ให้ได้รับความช่วยเหลือเฉพาะค่าลงทุนประกอบอาชีพ (เทียบเท่าวัว ๕ ตัว) เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๓.๔ ผู้มีฐานะดี เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท ห้างร้าน ที่มีเงินเดือนประจำ ให้งดการให้ความช่วยเหลือ

๓.๕ การตรวจสอบการถือครองที่ดิน ให้ตรวจสอบจากหลักฐานของ ๓ ส่วนราชการ คือ กรมที่ดิน สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.) กรมป่าไม้ (สทก.) โดยตรวจสอบทั้งสามมีและภรรยา

๔. การจ่ายเงินช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เป็นรายบุคคล

๔.๑ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ผู้มีฐานะยากจน ได้รับความช่วยเหลือเป็นรายบุคคล รายละ ๕๐,๐๐๐ - ๑๒๕,๐๐๐ บาท ใน ๙ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดกาฬสินธุ์, บุรีรัมย์, นครพนม, นครราชสีมา, มหาสารคาม, ยโสธร, สกลนคร, สุรินทร์, อุบลราชธานี จำนวนรวม ๒,๔๔๙ ราย

๔.๒ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ผู้มีฐานะยากจน ได้รับความช่วยเหลือเป็นรายบุคคล รายละ ๕๐,๐๐๐ - ๑๒๕,๐๐๐ บาท ใน ๒ จังหวัดภาคกลาง คือ ฉะเชิงเทรา และจังหวัดสระแก้ว จำนวนรวม ๑๖๐ ราย รวม ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ได้รับความช่วยเหลือ จำนวน ๒,๖๐๙ ราย เป็นเงิน ๒๖๓,๑๒๐,๔๖๐.๕๐ บาท (สองร้อยหกสิบล้านหนึ่งแสนสองหมื่นสี่ร้อยหกสิบบาทห้าสิบบatang) ซึ่งพิธีมอบเงินช่วยเหลือ

ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย กระทำเป็นรายจังหวัด ตั้งแต่ ๒๓ ม.ค.๕๐ ถึง ๘ มี.ค.๕๐ โดยนายกรัฐมนตรี (พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์) เป็นประธานพิธีมอบเงินช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยจังหวัดสกลนครเป็นจังหวัดสุดท้าย

อนึ่ง ภายหลังจากเสร็จสิ้นการมอบเงินช่วยเหลือให้แก่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่จังหวัดสกลนคร รัฐบาลได้พิจารณาปรับเปลี่ยนวิธีการให้ความช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จากการจ่ายเงินช่วยเหลือเป็นรายบุคคล มาเป็นการช่วยเหลือในรูปโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๐ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานการประชุมสรุปการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ได้ยืนยันให้ยุติการช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยเป็นรายบุคคล พร้อมกับสั่งการให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกันรับผิดชอบในการช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ภายใต้ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข ต่อไป

ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรี (สมัยนายสมัคร สุนทรเวช) ได้มีมติให้ยุติการดำเนินการโครงการยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข ทำให้โครงการส่วนใหญ่ของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ในหลายจังหวัด ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการแล้ว แต่ยังมีได้เบิกจ่ายงบประมาณ หรือจังหวัดเบิกจ่ายงบประมาณได้ไม่ทันเวลา ได้แก้ไขปัญหาโดยใช้งบประมาณพิเศษของจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คงมีจังหวัดสุรินทร์เพียงจังหวัดเดียวที่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้

ครั้งที่ ๓ ผลการดำเนินงานระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔

การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.๒๕๕๒ – พ.ศ.๒๕๕๔ เกิดขึ้นเนื่องจากการเคลื่อนไหวเรียกร้อง ของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อเดือน กพ มี.ค. พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้รัฐบาลช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย โดยมีข้อเรียกร้อง ดังนี้

- ขอให้ช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จาก ๑๕ จังหวัด จำนวน ๓,๘๑๗ ราย ๆ ละ ๖๕๐,๐๐๐ บาท (หกแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) รวมเป็นเงิน ๒,๔๘๑,๐๕๐,๐๐๐ บาท (สองพันสี่ร้อยแปดสิบเอ็ดล้านห้าหมื่นบาทถ้วน) โดยให้มีผลถึงทายาทของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่เสียชีวิตแล้วด้วย

- ขอให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ทั้งในระดับส่วนกลางและระดับพื้นที่ โดยให้มีตัวแทนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ร่วมในคณะกรรมการด้วย

- ขอรับความช่วยเหลือเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล รายละ ๑๒๕,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นห้าพันบาทถ้วน) สำหรับสมาชิกกลุ่ม ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จำนวน ๑,๐๘๑ ราย จาก ๓ จังหวัด (จังหวัดกาฬสินธุ์, สกลนคร และจังหวัดนครพนม)

การดำเนินงานตามข้อเรียกร้องดังกล่าว นายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ได้ลงนามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๙๗/๒๕๕๒ แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๒ โดยมีแกนนำ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ร่วมในคณะกรรมการ ได้แก่ นายไสว แสงชาติ (เสียชีวิตแล้ว) นายรีน แหวดกระโทก นางจันทร์แดง ปิตตาระพา และนายสว่าง วงศ์กระโซ่

ต่อมา นายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ได้ลงนามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๙๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๒ ให้ยกเลิกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๙๗/๒๕๕๒ และแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ชุดใหม่ เพื่อพิจารณาหาข้อยุติเป็นแนว

ทางการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจนในภาพรวมของประเทศ โดยมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) เป็นประธานกรรมการ และเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยไม่มีแกนนำ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ร่วมในคณะกรรมการ

การประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๖ ก.ย.๕๒ ที่ประชุมมีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ในระดับพื้นที่ภาค ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลและจัดทำทะเบียน ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เพื่อให้ได้รายละเอียดของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ควรได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ ซึ่งประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในระดับพื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ โดยมี ผอ.รมน.ภาค ๑ - ๔ เป็นประธานกรรมการแต่ละภาค ตามลำดับ และมีแกนนำ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ร่วมในคณะกรรมการของแต่ละระดับพื้นที่ภาคด้วย

การประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องคุณสมบัติของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่สมควรได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ รวมทั้งหลักเกณฑ์การกำหนดราคาค่าที่ดิน และค่าหัว เพื่อคิดเป็นจำนวนเงิน โดยใช้หลักการเดิม ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๐/๒๕๔๕ และปรับปรุงแนวทางการให้ความช่วยเหลือแก่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ให้เหมาะสมกับกาลเวลา ดังนี้

๑. ให้ความช่วยเหลือแก่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่มีปัญหาความเดือดร้อนเป็นรายบุคคล ด้วยการจ่ายเป็นเงินจำนวนเทียบเท่าราคาที่ดิน ๕ ไร่ และหัว ๕ ตัว โดยกำหนดเป็นราคาเดียวกับทุกภาค

๒. กำหนดราคาค่าที่ดินและค่าหัวที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือ ดังนี้

- ที่ดิน ราคาไร่ละ ๓๕,๐๐๐ บาท
- หัว ราคาหัวละ ๑๐,๐๐๐ บาท
- รวมวงเงินช่วยเหลือค่าประกอบอาชีพ รายละเอียด ๒๒๕,๐๐๐ บาท

๓. เงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือ

๓.๑ ให้ความช่วยเหลือเป็นรายครอบครัว หากเป็นสามีภรรยา กัน ให้พิจารณาช่วยเหลือเพียงรายเดียว

๓.๒ กรณีที่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ได้ผ่านการตรวจสอบ และพิจารณาแล้วว่าเป็นผู้ที่สมควรได้รับความช่วยเหลือ หาก ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์นั้นเสียชีวิต ก็ให้ประโยชน์นั้นตกทอดไปยังทายาทโดยธรรม

๓.๓ ผู้มีฐานะดี ผู้ที่เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทห้างร้าน หรือผู้ที่มีเงินเดือนประจำ ให้งดการให้ความช่วยเหลือ

๔. คุณสมบัติของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่สมควรได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ

๔.๑ ต้องเป็นบุคคลที่เกิดในปี พ.ศ.๒๕๐๙ หรือก่อนนั้น (อายุ ๔๓ ปี ขึ้นไป)

๔.๒ ต้องเป็นผู้ที่ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการในฐานะ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย และไม่เคยได้รับความช่วยเหลือด้านการจัดที่ดินจากทางราชการมาก่อน

๔.๓ ต้องเป็นผู้ที่มีฐานะยากจน และคณะกรรมการได้สอบสวนแล้วว่า เป็นผู้มียาได้ไม่เกินปีละ ๖๐,๐๐๐ บาท (หกหมื่นบาทถ้วน)

- ๔.๔ ต้องเป็นผู้มีความประพฤติดี โดยผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายอำเภอท้องที่รับรอง
 ๕. องค์ประกอบอื่น ๆ

๕.๑ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ผ่านการอบรมโครงการการุณยเทพ ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของหน่วยงาน ฝ่ายทหารที่รับผิดชอบ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ให้อยู่ในเกณฑ์สมควรได้รับความช่วยเหลือ

๕.๒ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ไม่ผ่านการอบรมโครงการการุณยเทพ ต้องกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อพิจารณาคัดกรองอย่างชัดเจนและเป็นธรรม โดยผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ได้รับการพิจารณา ต้องเป็นอดีตกรรมการ พคท. หรืออดีตกองกำลังติดอาวุธที่เข้ามาบดตัวต่อทางราชการและมีหลักฐานการบดตัวต่อทางราชการ

๕.๓ ผู้ที่เคยเป็นสมาชิก แนวร่วมหรือผู้ให้การสนับสนุน พคท. และอดีตกองกำลังติดอาวุธ ที่ถูกจับกุม ไม่ถือว่าเป็น ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย และไม่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ

ผลจากการดำเนินงานของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย คณะรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี) มีมติเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๓ และวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ อนุมัติให้มอบความช่วยเหลือเป็นเงินค่าประกอบอาชีพแก่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จำนวน ๙,๑๘๑ ราย ๆ ละ ๒๒๕,๐๐๐ บาท วงเงิน ๒,๐๖๕,๗๒๕,๐๐๐ บาท (สองพันหกสิบล้านห้าแสนสองหมื่นห้าพันบาทถ้วน) โดยมอบให้ กอ.รมน. ดำเนินการเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือค่าประกอบอาชีพ

กอ.รมน. โดย กอ.รมน.ภาค ๑ - ๔ ได้ตรวจพบผู้ที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน จึงตัดจำนวนผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยออกไปส่วนหนึ่ง คงเหลือเพียง ๘,๗๘๓ ราย รวมเป็นเงิน ๑,๙๗๖,๑๗๕,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันเก้าร้อยเจ็ดสิบล้านหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) ดำเนินการจ่าย ๔ ครั้ง ตั้งแต่ ๑๐ ม.ค.๕๔ - ๓๐ ก.ค.๕๔ โดย ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้รับเงินค่าประกอบอาชีพรายละ ๒๒๕,๐๐๐ บาท (สองแสนสองหมื่นห้าพันบาทถ้วน) เป็นสมุดคู่ฝากบัญชีออมทรัพย์ ธนาคารกรุงไทย และเข้ารับการอบรมจาก กอ.รมน.จังหวัดก่อนรับมอบด้วย

กอ.รมน.ภาค	จำนวนจังหวัด	จำนวน ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ราย)	จำนวนเงินที่จ่าย (ล้านบาท)
๑	๒๐	๓๔๒	๗๖.๙๕๐
๒	๒๐	๕,๕๘๕	๑,๒๓๓.๙๐
๓	๑๗	๑,๕๔๖	๓๒๕.๓๕๐
๔	๑๒	๑,๕๘๑	๓๓๙.๙๗๕
รวม	๖๙	๘,๗๘๓	๑,๙๗๖.๑๗๕

ที่มา : กอ.รมน.

อนึ่ง ยังมี ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จำนวน ๘๖๒ ราย ที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้มีคำวินิจฉัยว่าเป็นผู้สมควรได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ แต่คณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้สิ้นสุดสถานะลงพร้อมกับรัฐบาล ทำให้ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยกลุ่มดังกล่าว ยังมิได้รับการอนุมัติบัญชีรายชื่อจากคณะกรรมการ และค้างรับเงินช่วยเหลือค่าประกอบอาชีพ รายละ ๒๒๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๙๓,๙๕๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งร้อยเก้าสิบสามล้านเก้าแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

กอ.รมน.ภาค	จำนวน ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ราย)	จำนวนเงินที่รอจ่าย (ล้านบาท)
๑	๑๔	๓.๑๕
๒	๕๐๖	๑๑๓.๘๕
๓	-	-
๔	๓๔๒	๗๖.๙๕
รวม	๘๖๒	๑๙๓.๙๕

ที่มา : กอ.รมน.

ครั้งที่ ๔ ผลการดำเนินงานระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๐

นายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ลงนามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๑ กค. ๒๕๕๕ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย โดย พล.อ.ยุทธศักดิ์ ศศิประภา รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ เจตนารมณ์เพื่อช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ในส่วนที่ตกค้างสมัยนายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ให้มีประสิทธิภาพทั่วถึงทุกกลุ่ม ด้วยความถูกต้องเป็นธรรม นำไปสู่การยุติปัญหา ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย อย่างสิ้นเชิง โดยให้ช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ตกหล่นตามพันธสัญญาของรัฐบาลก่อน

๑. ในการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๖ ก.ย.๕๕ มติที่ประชุมกำหนดคุณสมบัติของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่เข้าข่ายสมควรได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ ดังนี้

- (๑) ต้องเป็นบุคคลที่เกิดในปี พ.ศ.๒๕๐๙ หรือก่อนนั้น
- (๒) ต้องเป็นผู้ที่ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการในฐานะผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย และ/หรือ ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือด้านการจัดที่ดินจากทางราชการมาก่อน
- (๓) ต้องเป็นผู้ที่มีฐานะยากจน โดยคณะกรรมการของทางราชการได้สอบสวนแล้วว่าเป็นผู้มีรายได้น้อยไม่เกินปีละ ๖๐,๐๐๐ บาท (หกหมื่นบาทถ้วน)
- (๔) ต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี โดยผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายอำเภอท้องที่ รับรอง
- (๕) ไม่เคยต้องโทษคดีอาญา คดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรืออยู่ระหว่างการถูกดำเนินคดีดังกล่าว
- (๖) เป็นผู้ที่ผ่านมาการอบรมในโครงการการรณยเทพ ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของหน่วยงานฝ่ายทหารที่รับผิดชอบ ให้ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยนั้นอยู่ในเกณฑ์ ที่สมควรได้รับความช่วยเหลือ
- (๗) ในกรณีเป็นผู้ไม่ผ่านการอบรมในโครงการการรณยเทพ ต้องกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อพิจารณาคัดกรองอย่างชัดเจนและเป็นธรรม โดยผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ได้รับการพิจารณา ต้องเป็นอดีตกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) หรืออดีตกองกำลังติดอาวุธที่เข้ามามอบตัวต่อทางราชการและมีหลักฐานการมอบตัวต่อทางราชการ
- (๘) ผู้ที่เคยเป็นสมาชิก แนวร่วม หรือ ผู้ให้การสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) และอดีตกองกำลังติดอาวุธที่ถูกจับกุม ไม่ถือว่าเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย และไม่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ

๒. เงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือ

- ๒.๑ ให้ความช่วยเหลือเป็นรายครอบครัว หากเป็นสามีภรรยา กัน ให้พิจารณาช่วยเหลือเพียงรายเดียว
- ๒.๒ กรณีที่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยผู้นั้น ได้ผ่านการตรวจสอบและพิจารณาแล้วว่าเป็นผู้ที่สมควรได้รับความช่วยเหลือ หากผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยผู้มีสิทธิ์ได้รับประโยชน์นั้นเสียชีวิต ก็ให้ประโยชน์นั้นตกทอดไปยังทายาทโดยธรรม
- ๒.๓ ผู้มีฐานะดี ผู้ที่เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทห้างร้าน หรือผู้มีเงินเดือนประจำ ให้งดการให้ความช่วยเหลือ
๓. คณะกรรมการได้ช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยตามลำดับความเร่งด่วน โดยจำแนกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่คือ

กลุ่มที่ ๑ คือ กลุ่มที่ผ่านการอุทธรณ์มาแล้วจากรัฐบาลชุดก่อนว่าเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่สมควรได้รับการช่วยเหลือแต่ยังตกค้างอยู่ จำนวน ๑,๐๘๖ คน โดยใช้หลักเกณฑ์เดิมทั้งคุณสมบัติและแนวทางช่วยเหลือเป็นเงิน ๒๒๕,๐๐๐ บาทต่อคน

กลุ่มที่ ๒ คือ กลุ่มผู้เรียกร้องที่เกิดขึ้นใหม่ทั้งหมด ซึ่งคณะกรรมการได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ในพื้นที่ กอ.รมน.ภาค ๑-๔ และคณะอนุกรรมการจังหวัดในแต่พื้นที่ของ กอ.รมน.ภาค ๑-๔ (เฉพาะจังหวัดที่มี ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยมีภูมิลำเนาอยู่จำนวนมาก จำนวน ๔๔ จังหวัด) และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการจังหวัดและภาค รวบรวมจำนวนพร้อมเหตุผล เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางช่วยเหลือ และนำเข้าคณะรัฐมนตรีต่อไป ซึ่งกลุ่มนี้สามารถตั้งผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เป็นกรรมการที่ปรึกษาของอนุกรรมการระดับจังหวัดและภาคได้

ต่อมานายกรัฐมนตรีมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๒๖/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ ธค. ๒๕๕๕ เรื่องแต่งตั้งประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย โดยแต่งตั้ง รตอ.เฉลิม อยู่บำรุง รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานแทนพล.อ.ยุทธศักดิ์ ศศิประภา รองนายกรัฐมนตรี ที่พ้นวาระการดำรงตำแหน่ง ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ในการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ วันพุธที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ประชุมมีมติดังนี้

๑.๑ เห็นชอบการช่วยเหลือกลุ่มผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย กลุ่มที่ ๑ คือกลุ่มที่ผ่านการพิจารณาอุทธรณ์จากคณะกรรมการชุดที่แล้ว จำนวน ๑,๐๘๗ คน โดยให้ กอ.รมน.ภาค ๑, ๒, ๔ ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันและเห็นชอบในหลักการที่จะดำเนินการช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย กลุ่มที่ ๒ คือกลุ่มที่มีคุณสมบัติครบถ้วนแต่ตรวจสอบ เนื่องจากไม่ได้รับข่าวสารหรือตกค้างจากสาเหตุต่าง ๆ โดยให้ กอ.รมน.ภาค ๑-๔ ดำเนินการตรวจสอบคัดกรองให้ถูกต้อง

๑.๒ กำหนดแนวทางการดำเนินการต่อปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย กลุ่มที่ ๓-๔ โดยให้ความช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยเพิ่มเติมแก่กลุ่มที่ ๓ โดยใช้คุณสมบัติและเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือเช่นเดียวกับ กลุ่ม ๑ และกลุ่ม ๒ และให้คณะอนุกรรมการจังหวัดและคณะอนุกรรมการ กอ.รมน.ภาค พิจารณาคูณสมบัติและแนวทางการให้ความช่วยเหลือแก่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยกลุ่ม ๓ และ กลุ่ม ๔ ที่ไม่ยอมรับคุณสมบัติและแนวทางการให้ความช่วยเหลือตามมติการประชุมของคณะกรรมการ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาต่อไป โดยมีเงื่อนไขดังนี้

- เป็นการช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยตัวจริง ไม่ใช่ผู้แอบอ้าง
- แนวทางการช่วยเหลือต้องไม่เกิดข้อแตกต่างเป็นสองมาตรฐานจนเกิดเป็นเงื่อนไขใหม่ที่ไม่รู้จบ
- คำนึงถึงความคุ้มค่า ความถูกต้อง และเกิดผลสูงสุดต่อการใช้ภาษีอากรของประชาชน

๒. การประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ วันจันทร์ที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ สรุปผลการประชุมดังนี้

๒.๑ อนุมัติให้การช่วยเหลือเงินค่าประกอบอาชีพให้กับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย กลุ่มที่ ๑ ที่ผ่านการพิจารณาอุทธรณ์ คัดกรองและตรวจสอบความถูกต้องจากคณะอนุกรรมการ กอ.รมน.ภาค และคณะอนุกรรมการจังหวัด จำนวน ๑,๑๗๕ ราย ให้การช่วยเหลือรายละ ๒๒๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินงบประมาณในการช่วยเหลือทั้งสิ้น ๒๖๔,๓๗๕,๐๐๐ บาท โดยสำนักงบประมาณแจ้งว่าขณะนี้มียกงบประมาณการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เดิมที่เคยอนุมัติหลักเกณฑ์ไว้แล้วเหลืออยู่ประมาณ ๘๘ ล้านบาทเศษ ส่วนงบประมาณที่เกินกว่าที่อนุมัติไว้แล้วให้คณะกรรมการนำเสนอ ครม.เพื่อขอความเห็นชอบต่อไป

รายการ	ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ผ่านการอุทธรณ์	ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่สมควรช่วยเหลือ	งบประมาณ
กอ.รมน.ภาค ๑	๑๔	๑๔	๓,๑๕๐,๐๐๐
กอ.รมน.ภาค ๒	๖๑๓	๖๑๓	๑๓๗,๙๒๕,๐๐๐
กอ.รมน.ภาค ๓	-	-	-
กอ.รมน.ภาค ๔	๕๔๘	๕๔๘	๑๒๗,๕๗๕,๐๐๐
รวมทั้งสิ้น	๑,๑๗๕	๑,๑๗๕	๒๖๔,๓๗๕,๐๐๐

๒.๒ เห็นชอบแนวทางการช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยกลุ่มที่ ๒ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ตกค้างและตกสำรวจที่มีคุณสมบัติและเงื่อนไขในการช่วยเหลือตามมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ โดยช่วยเหลือเป็นเงินรายละ ๒๒๕,๐๐๐ บาท โดยให้คณะอนุกรรมการกอ.รมน.ภาค และคณะอนุกรรมการจังหวัด คัดกรอง ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย กลุ่มที่ ๒ จำนวน ๖,๐๕๙ คน ภายใน ๖๐ วัน นับตั้งแต่ ๔ มี.ค.๒๕๕๖ ให้เรียบร้อยภายในวันที่ ๒ พ.ค.๒๕๕๖

	จำนวน (คน)
กอ.รมน.ภาค ๑	๑,๗๓๕
กอ.รมน.ภาค ๒	-
กอ.รมน.ภาค ๓	๓๙๐
กอ.รมน.ภาค ๔	๓,๙๓๔
รวมทั้งสิ้น	๖,๐๕๙

ที่มา : กอ.รมน.

๒.๓ เห็นชอบให้ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยกลุ่มที่ ๓ ที่ต้องการขอรับความช่วยเหลือโดยใช้คุณสมบัติและเงื่อนไขในการช่วยเหลือตามมติที่ประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๖ ก.ย.๒๕๕๕ มาลงทะเบียนขอรับความช่วยเหลือภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่ ๔ มี.ค.๒๕๕๖ ถึง ๔ เม.ย.๒๕๕๖ แล้วให้คณะอนุกรรมการ กอ.รมน.ภาค และคณะอนุกรรมการจังหวัด ดำเนินการคัดกรองให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒ พ.ค.๒๕๕๖ เช่นเดียวกันกับ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย กลุ่มที่ ๒ หากมี ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เข้าสู่ขบวนการคัดกรองจำนวนมากจนเจ้าหน้าที่ไม่สามารถพิจารณาได้ทันตามกำหนด ให้คณะกรรมการขอมติที่ประชุมขยายระยะเวลาปฏิบัติเป็นคราว ๆ ไป

๒.๔ เห็นชอบให้รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง (นายสุภรณ์ อัตถาวงศ์) เป็นผู้รับผิดชอบในการเจรจาและหาแนวทางปฏิบัติต่อ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย กลุ่มที่ ๓ ที่เหลือซึ่งเรียกกรองให้ใช้เงื่อนไขใหม่และไม่ยอมรับเงื่อนไขกับคุณสมบัติเดิม

๒.๕ การช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยกลุ่มที่ ๔ ซึ่งไม่ต้องการรับความช่วยเหลือเป็นเงินแต่ต้องการความช่วยเหลือเป็นที่ดิน เพื่ออยู่อาศัย ที่ดินทำกิน และระบบสาธารณูปโภค เช่น การปรับปรุงถนน และขอไฟฟ้าเข้าหมู่บ้าน ได้มอบหมายให้ กอ.รมน.ภาค ๓ สรุปรูปโครงการเสนอตรงต่อประธานกรรมการ (ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง รองนายกรัฐมนตรี) เพื่อไปประสานขอความร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือต่อไป จำนวน ๔ โครงการ ดังนี้

(๑) โครงการจัดตั้งหมู่บ้านอนุรักษ์พันธุระบบนิเวศน์และการท่องเที่ยวเพื่อความมั่นคง บ้านซี้เถ้า วงเงิน ๓๐๒,๐๐๐ บาท (อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า)

(๒) โครงการปรับปรุงถนนเข้าบ้านน้ำแฉ่งพัฒนา หมู่ที่ ๑๕ ต.นาบัว อ.นครไทย จ.พิษณุโลก วงเงิน ๒๕,๒๐๐,๐๐๐ บาท และนำไฟฟ้าเข้าบ้านน้ำแฉ่งพัฒนา เพิ่มเติม ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๘,๒๐๐,๐๐๐ บาท

(๓) โครงการปรับปรุงถนนบ้านน้ำจวง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ต.บ่อภาค อ.ชาติตระการ จ.พิษณุโลก จำนวน ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๔) โครงการสร้างถนน ระบบน้ำประปาภูเขา และขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้าเข้าหมู่บ้าน ทหารผ่านศึก (ร้อย ชขส.ที่ ๓๑) เพื่อความมั่นคง วงเงิน ๒๔,๔๗๕,๓๒๗ บาท

รวมความต้องการงบประมาณทั้งสิ้น ๘๒,๙๗๗,๓๒๗ บาท

๓. การประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ครั้งที่ ๓/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓๐ เม.ย.๒๕๕๖ โดยมี ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน มีผลการดำเนินงานดังนี้

๓.๑ อนุมัติให้คณะกรรมการ กอ.รมน.ภาค และคณะกรรมการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการ คัดกรอง ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่สมควรได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ ทั้งในระดับภาคและระดับ จังหวัด จำนวนคณะกรรมการฯ ละ ๑๐ ท่าน ประกอบด้วยตัวแทนของส่วนราชการ จำนวน ๗ ท่าน และตัวแทน ของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จำนวน ๓ ท่านในแต่ละคณะกรรมการ ฯ โดยกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขในการ พิจารณาคัดกรอง ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ดังนี้

คุณสมบัติ

๑. ต้องเป็นบุคคลที่เกิดปี พ.ศ. ๒๕๐๙ หรือก่อนนั้น
 ๒. ต้องเป็นผู้ที่ไม่เคยได้รับการช่วยเหลือจากทางราชการในฐานะ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย และ/หรือไม่เคยได้รับการช่วยเหลือด้านการจัดที่ดินจากทางราชการมาก่อน
 ๓. ต้องเป็นผู้ที่มีฐานะยากจน โดยคณะกรรมการของทางราชการได้สอบสวนแล้วว่าเป็นผู้มี รายได้ไม่เกินปีละ ๖๐,๐๐๐ บาท
 ๔. ต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี โดยผู้ใหญ่บ้านและกำนัน หรือนายอำเภอท้องที่รับรอง (แก่จากมติเดิม เมื่อ ๒๖ ก.ย. ๕๕)
 ๕. ต้องไม่เคยต้องโทษคดีอาญา เว้นแต่เป็นการกระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (แก่จากมติเดิม เมื่อ ๒๖ ก.ย. ๕๕)
 ๖. เป็นผู้ผ่านการอบรมโครงการการุณยเทพ ซึ่งมีอยู่ในบัญชีรายชื่อของหน่วยงานฝ่าย ทหารที่รับผิดชอบ ให้ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย นั้น อยู่ในเกณฑ์ที่สมควรได้รับความช่วยเหลือ
 ๗. ในกรณีเป็นผู้ไม่ผ่านการอบรมโครงการการุณยเทพ ต้องกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อพิจารณา คัดกรองอย่างชัดเจนและเป็นธรรม โดยมีผู้ที่อยู่ในเกณฑ์ได้รับการพิจารณา ต้องเป็นอดีตกรรมการพรรค คอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) หรืออดีตกองกำลังติดอาวุธที่เข้ามาบดตัวต่อทางราชการ และมีหลักฐาน การมอบตัวต่อทางราชการ
 ๘. ผู้ที่เคยเป็นสมาชิกแนวร่วมหรือผู้ให้การสนับสนุน พคท. และอดีตกองกำลังติดอาวุธ ที่ถูกจับกุม ไม่ถือว่าเป็น ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย และไม่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ
- เงื่อนไข
๑. ให้ความช่วยเหลือเป็นรายครอบครัว หากเป็นสามีภรรยา กัน ให้พิจารณาช่วยเหลือเพียง รายเดียว
 ๒. กรณีที่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย นั้น ได้ผ่านการตรวจสอบและพิจารณาแล้วว่าเป็นผู้ที่ สมควรได้รับความช่วยเหลือ หาก ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ผู้มีสิทธิ์ได้รับประโยชน์นั้นเสียชีวิต ก็ให้ประโยชน์นั้น ตกทอดไปยังทายาทโดยธรรม

๓. ผู้มีฐานะดี ผู้ที่เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทห้างร้านหรือผู้ที่มีเงินเดือนประจำ ใ้้งดการให้ความช่วยเหลือ

๔. ให้ตัวแทน ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ร่วมเป็นคณะกรรมการคัดกรองฯ ในระดับภาค ๓ คน และระดับจังหวัด ๓ คน

๓.๒ แก้ไขคุณสมบัติ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ ฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๖ ก.ย.๒๕๕๕ ในหัวข้อที่เกี่ยวกับการรับรองความประพฤติและการต้องโทษคดีอาญา ใหม่ ดังนี้

- เดิม ต้องเป็นผู้มีความประพฤติดี โดยผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนายอำเภอท้องที่รับรอง แก้ไขเป็น ต้องเป็นผู้มีความประพฤติดี โดยผู้ใหญ่บ้านและกำนัน หรือนายอำเภอท้องที่รับรอง

- เดิม ไม่เคยต้องโทษคดีอาญา คดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรืออยู่ระหว่างการถูกดำเนินคดี ดังกล่าว แก้ไขเป็น ไม่เคยต้องโทษคดีอาญา เว้นแต่เป็นการกระทำโดยประมาท หรือ ความผิดลหุโทษ

๓.๓ ให้รับคำร้องจนถึงวันที่ ๑๕ พ.ค.๒๕๕๖ และเริ่มการคัดกรองตั้งแต่วันที่ ๑๕ พ.ค.๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑๕ ก.ค.๒๕๕๖ หากมี ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เข้าสู่ขบวนการคัดกรองจำนวนมากจนเจ้าหน้าที่ไม่สามารถพิจารณาได้ทันตามกำหนด ให้คณะกรรมการฯ ขอมติที่ประชุมขยายระยะเวลาปฏิบัติเป็นคราว ๆ ไป

๓.๔ เห็นชอบในหลักการให้มีการช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ไม่เข้าเกณฑ์การช่วยเหลือ เช่น เป็นมวลชนหรือเป็นครอบครัวของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย โดยให้ กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด รวบรวมรายชื่อ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ไม่เข้าเกณฑ์การช่วยเหลือและแยกประเภทความต้องการเป็นกลุ่ม ๆ แล้วนำไปประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลให้ความช่วยเหลือ และนำเรียนประธานกรรมการ เพื่อจะได้ประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานนั้นๆ ในระดับรัฐบาลอีกทางหนึ่งด้วย เช่น กลุ่มที่ต้องการที่ดินทำกิน ให้ประสานกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) ในพื้นที่ หรือกลุ่มที่ต้องการช่วยเหลือด้านปศุสัตว์ให้ประสานกับกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น

๓.๕ เห็นชอบการช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยกลุ่มที่ ๔ ซึ่งไม่ต้องการรับความช่วยเหลือเป็นเงินแต่ต้องการความช่วยเหลือเป็นที่ดิน เพื่ออยู่อาศัย ที่ดินทำกิน และระบบสาธารณูปโภค เช่น การปรับปรุงถนนและขอไฟฟ้าเข้าหมู่บ้าน ให้ กอ.รมน.ภาค ๓ ประสานเบื้องต้นกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยประธานกรรมการได้มอบหมายให้รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีย้ายการเมือง(นายสุภรณ์ อัตถาวงศ์) ประสานขอความช่วยเหลือกับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยและ ผวจ.พิษณุโลกอีกทางหนึ่ง กับให้ กอ.รมน. ทำหนังสือสรุปความต้องการของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย กลุ่มที่ ๔ ถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น กรมป่าไม้, กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, กระทรวงมหาดไทย ฯลฯ พร้อมกับสำเนาหนังสือให้สำนักงานรองนายกรัฐมนตรี (ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง) เพื่อติดตามและประสานงานในระดับรัฐบาล

๓.๖ ให้ทุกส่วนราชการดำเนินการต่อผู้ที่แอบอ้างหาผลประโยชน์หรือหลอกลวงประชาชนในเรื่องนี้อย่างจริงจัง และให้ กอ.รมน.ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบข้อเท็จจริงเพื่อจะได้ไม่ถูกหลอกลวงต่อไป

การจ่ายเงิน ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ปี ๒๕๖๐

เป็นการดำเนินงานตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๕๖/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๔ ก.พ.๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย สมัยนายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ดำเนินการแล้วเสร็จในปี ๖๐

มติการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหา ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ ได้กำหนดแบ่งกลุ่ม ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยจากเดิม ๔ กลุ่ม เป็น ๕ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ คือ กลุ่ม ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่คณะกรรมการฯ ตามคำสั่ง นร. ที่ ๑๙๐/๒๕๕๒ ลง ๑๘ ส.ค.๕๒ (สมัยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็น นรม.) อนุมัติการช่วยเหลือเงินค่าประกอบอาชีพ ที่ผ่านการพิจารณา อุทธรณ์ คัดกรอง และตรวจสอบความถูกต้อง จากคณะอนุกรรมการ กอ.รมน.ภาคและคณะอนุกรรมการ จังหวัด จำนวน ๑,๑๗๕ ราย ให้ความช่วยเหลือรายละ ๒๒๕,๐๐๐ บาท

กลุ่มที่ ๒ คือ กลุ่ม ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ตกค้างและตกสำรวจ (ไม่เคยคัดกรองมาก่อน) อันเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ เช่น จนท.ของรัฐที่ทำหน้าที่คัดกรอง ได้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ อบต.หมุดจาวระ จากการปฏิบัติหน้าที่ หรือเป็นผู้ที่ตกสำรวจแต่มีคุณสมบัติและเงื่อนไขเช่นเดียวกับ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยกลุ่มที่ ๑ (ตามคำสั่ง นร. ที่ ๑๕๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๑ ก.ค.๕๕, คำสั่ง นร. ที่ ๓๒๖/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ ธ.ค.๕๕ และ คำสั่ง นร. ที่ ๒๐๐/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๕ ธ.ค.๕๖) และ ผ่านการคัดกรองความถูกต้องตามคุณสมบัติจาก คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด และระดับภาคแล้วส่งผลมาให้คณะกรรมการฯ พิจารณา และได้อนุมัติการช่วยเหลือ รายละ ๒๒๕,๐๐๐ บาท

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มที่ผ่านการอุทธรณ์ (จากเดิมที่ไม่ผ่านการคัดกรองในกลุ่มที่ ๒) เมื่อ พ.ศ.๒๕๕๖ (สมัย น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็น นรม.) และ พ.ศ. ๒๕๕๙ ตามคำสั่ง นร. ที่ ๕๖/๒๕๕๘ ลง ๒๔ ก.พ.๕๘ (สมัย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็น นรม.)

กลุ่มที่ ๔ คือกลุ่มที่ไม่ผ่านการคัดกรองตามหลักเกณฑ์คุณสมบัติและเงื่อนไข ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ไม่เข้าเกณฑ์เหมือนกลุ่ม ๒) (ส่วนใหญ่เป็นทหารบ้าน/มวลชน) ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ครั้งที่ ๓/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๓๐ เม.ย.๕๖ โดยมี ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน (ซึ่งมีผลบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน) ซึ่งหลักฐานการยื่นร้องขอรับการช่วยเหลือ ของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย กลุ่มนี้เก็บไว้ที่ กอ.รมน. จังหวัด (เนื่องจากไม่ผ่านการพิจารณาตั้งแต่ระดับจังหวัด โดยกลุ่มนี้เรียกร้องให้มีการแก้ไขหลักเกณฑ์คุณสมบัติและเงื่อนไขในการช่วยเหลือ เมื่อวันที่ ๓๐ เม.ย.๒๕๕๖ แต่ไม่เป็นผล หากมีความเดือนร้อนในเรื่องการประกอบอาชีพให้ร้องขอผ่านทางจังหวัดภูมิลำเนาเช่นเดียวกับ ราษฎรทั่วไป เนื่องจาก ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในกลุ่มที่ ๔ มีเป็นจำนวนมาก และมีข้อเรียกร้องที่แตกต่างไปจาก หลักเกณฑ์เดิมที่เป็นหลักเกณฑ์ที่ยึดถือเป็นมาตรฐานในการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง หากจะเปลี่ยนแปลง ไปใช้คุณสมบัติและเงื่อนไขใหม่ตามข้อเรียกร้อง จะส่งผลให้มีผู้ร้องขอรับความช่วยเหลือเพิ่มมากขึ้น จนนำไปสู่ การพิจารณาที่ไม่เป็นมาตรฐาน และไม่เป็นธรรมต่อ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ผ่านการคัดกรองแล้ว ซึ่งจะไม่ สามารถแก้ปัญหาให้เสร็จสิ้นโดยเร็วได้ ซึ่งผลการพิจารณาเพิ่มเติมของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความเดือนร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ ที่ พล.อ. ประวิตร วงษ์สุวรรณ เป็นประธานกรรมการ ตาม คำสั่ง นร.ที่ ๕๖/๒๕๕๘ ลง ๒๔ ก.พ.๒๕๕๘ มีมติงดให้การช่วยเหลือแก่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย กลุ่มนี้

กลุ่มที่ ๕ กลุ่มราษฎรชาวเขาเผ่าม้ง บ.ตูปค้อฯ ม.๖ ต.กกสะทอน อ.ด่านซ้าย จ.เลย. เป็นกลุ่มที่ขอรับการช่วยเหลือในเรื่องที่ดินทำกิน (ไม่ขอรับเงิน) เป็นหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้งที่ถูกทางราชการอพยพที่อยู่อาศัยจากเดิมบริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติภูเปือย ภูมโล ภูชี้แก้ว รอยต่อระหว่าง จ.พิษณุโลก จ.เพชรบูรณ์ และ จ. เลย มาอยู่ใน บ.ตูปค้อ ณ ปัจจุบัน โดยทางอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ได้กั้นเขตอุทยานประมาณ ๓,๐๐๐ ไร่ ให้ราษฎรดังกล่าวเป็นที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน ตั้งแต่ปี ๒๕๒๗ เป็นต้นมา จำนวน ๒๐๐ ครอบครัว ครอบครัวละ ๑๕ ไร่ ซึ่งอดีตที่ผ่านมาราษฎรในหมู่บ้านประสบปัญหาในเรื่องแบ่งสรรที่ดินทำกินไม่ลงตัว ปัจจุบันทางราชการแก้ไขปัญหาคงได้ข้อยุติแล้ว ซึ่ง จ. เลยและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้เข้าให้การช่วยเหลือในเรื่องที่ดินทำกิน และการประกอบอาชีพจากทางราชการแล้ว

ในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ เม.ย.๒๕๖๐ ที่ประชุมมีมติอนุมัติในหลักการให้ กอ.รมน. ใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ งบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวนทั้งสิ้น ๑,๓๙๑,๑๗๕,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นเงินช่วยเหลือค่าประกอบอาชีพ สำหรับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จำนวน ๖,๑๘๓ คน ตามที่ กอ.รมน. เสนอ คือ ให้การช่วยเหลือเป็นรายบุคคล รายละ ๒๒,๕๐๐ บาท (เทียบเท่าราคาวัว ๕ ตัวๆ ละ ๑๕,๐๐๐ บาท และราคาที่ดิน ๕ ไร่ๆ ละ ๓๐,๐๐๐ บาท) เป็นการช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย กลุ่มที่ ๑-๓ ที่ผ่านการคัดกรองและอุทธรณ์

นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ ยังมอบให้ กอ.รมน.ดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับตามมติ ครม.ที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องและครบถ้วนด้วย รวมทั้งให้ความเห็นของกระทรวงการคลัง และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่เห็นควรติดตามและประเมินผล การให้ความช่วยเหลือบุคคลดังกล่าว เพื่อปรับปรุงแก้ไขแนวทางการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพและคุ้มค่ากับการใช้ทรัพย์สินของรัฐ รวมทั้งพิจารณาให้ความช่วยเหลือเฉพาะกลุ่มที่ยังคงเหลือและอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยเท่านั้น โดยเห็นควรยุติการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินเป็นรายบุคคล แก่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ซึ่งหาก กอ.รมน. เห็นว่ามีความจำเป็นก็สมควรปรับแนวทางการให้ความช่วยเหลือผ่านโครงการต่าง ๆ ของรัฐแทน

การดำเนินการหลังการมอบเงินช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีการเคลื่อนไหวของแกนนำ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เพื่อเรียกร้องขอรับความช่วยเหลือให้แก่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย กลุ่มที่ ๔ ดังนั้น กอ.รมน.ภาค ๒ จึงได้เชิญแกนนำผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เข้าร่วมประชุมรับฟังคำชี้แจงและทำความเข้าใจ เมื่อวันที่ ๒๒ ส.ค. ๖๐ โดยแจ้งให้ทราบถึงมติที่ประชุมว่าให้ยึดถือมติคณะกรรมการฯ เช่นเดิม คือ งดให้การช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (กลุ่มที่ ๔) และขอความร่วมมือแกนนำผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในพื้นที่ไม่ให้มีการเคลื่อนไหวหรือจัดการประชุมในห้วงนี้ จนกว่าจะมีรัฐบาลที่มาจากกาเลือกตั้งเข้ามาบริหารประเทศ พร้อมทั้งแจ้งให้ กอ.รมน.จังหวัด ทั้ง ๒๐ จังหวัดจัดทำประกาศเพื่อให้กลุ่มมวลชนผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้รับทราบในพื้นที่ระดับจังหวัดจนถึงระดับอำเภอ เนื้อความดังนี้

- มติที่ประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อน ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๘ ก.ย. ๕๘ ให้งดการช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (กลุ่มที่ ๔) จะไม่มีการจ่ายเงินช่วยเหลือเป็นรายบุคคลต่อไป แต่จะให้การช่วยเหลือในรูปแบบอื่นๆ ตามนโยบายของทางราชการในการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนชาวไทยทั่วไป โดยให้ยื่นเรื่องขอรับการช่วยเหลือผ่านทางศูนย์ดำรงธรรมประจำจังหวัด

- หากผู้ใดแอบอ้าง/ชักชวนว่าสามารถดำเนินการให้มีสิทธิรับเงินอันเป็นเท็จ หรือกระทำการหลอกลวงให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าจะสามารถทำให้ได้มาซึ่งสิทธิเกี่ยวกับการรับเงินช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ถือเป็นการสร้างหลักฐานเท็จให้ได้รับเงินช่วยเหลือจากทางราชการ ภายหลังจากการประกาศฉบับนี้ ถือว่าเป็นการกระทำความผิดทางอาญา ให้ถือว่าผู้นั้นมีเจตนาทุจริตจะถูกดำเนินคดีอาญาได้ และหากผู้ใดไม่เห็นด้วยต่อมติคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๘ ก.ย. ๕๘ สามารถดำเนินการทางปกครองได้ ในโอกาสต่อไป

ทั้งนี้ รัฐบาลได้มีนโยบายเพิ่มเติมว่า ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาแต่ละรัฐบาล ได้ให้การช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ผ่านหลักเกณฑ์คุณสมบัติ และเงื่อนไขความเป็น ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๖๐ เป็นระยะเวลายาวนานกว่า ๓๕ ปี โดยช่วยเหลือทั้งในเรื่องที่ดินทำกิน การประกอบอาชีพ และเงินค่าประกอบอาชีพ จึงถือว่ารัฐบาลได้ใช้งบประมาณแผ่นดินจำนวนมากให้การช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย มาอย่างต่อเนื่องยาวนานและครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว จึงขอปิดโครงการช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

การช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย รูปแบบอื่น

กรณี ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ไม่ผ่านการคัดกรองฯ และยังไม่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาล นั้น กอ.รมน. ได้ประสานการดำเนินการกับหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐถึงข้อมูลแผนงาน/โครงการ และแนวทางการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน การเสนอแนะแนวทางการเขียนโครงการที่สามารถให้การสนับสนุนได้ ตามระบบการช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนทั่วไป พร้อมทั้งการนำมวลชน ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จัดตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ เพื่อขอจดทะเบียนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งประสบความสำเร็จแล้วหลายพื้นที่ เช่น

- กลุ่มเกษตรกรรักสันติสกลนคร มี ๑๖ กลุ่ม มีนางสมร เขียวเขย เป็นประธาน (อ.สว่างแดนดิน ๑๓ กลุ่ม อ.วานรนิวาส ๑ กลุ่ม อ.บ้านม่วง ๑ กลุ่ม และอ.เจริญศิลป์ ๑ กลุ่ม)

- กลุ่มสหกรณ์ปุ๋ยอินทรีย์สกลนคร จำกัด (อ.ส่องดาว) มีนายบุญมี ป้อพระลับ เป็นประธาน ปัจจุบันมีการดำเนินงานจำนวน ๓๐-๔๐ กลุ่ม

กลุ่มดังกล่าวเดิมเป็น ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยกลุ่มที่ ๔ แต่หันมาขอรับความช่วยเหลือตามนโยบายการแก้ไขปัญหาของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย โดยขอรับความช่วยเหลือตามโครงการอื่นๆ ของภาครัฐ โดยทั้ง ๒ กลุ่มได้รับการช่วยเหลือตามโครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพระยะที่ ๒ รวม ๗ กลุ่มๆ ละ ๑๐ คนๆ ละ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ปัจจุบันผู้ที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ อยู่ระหว่างการยื่นเอกสารขอรับความช่วยเหลือในโครงการโคขุนสร้างชาติจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และ ธกส. จังหวัดสกลนคร

สรุปการช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๖๐

ครั้งที่ ๑ สมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ให้การช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เฉพาะ ๔ หมู่บ้าน/๓ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๔๐๓ ครอบครัว /๘๐๖ คน ในรูปของที่ดิน และวัวเพื่อประกอบอาชีพ

ครั้งที่ ๒ - ครั้งที่ ๔ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๖๐ กำหนดรูปแบบการช่วยเหลือเช่นเดียวกับการช่วยเหลือในครั้งที่ ๑ แต่เปลี่ยนเป็นมูลค่าทางการเงินในแต่ละช่วงเวลา โดยมี ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยทั่วประเทศ ที่ได้รับความช่วยเหลือ รวม ๑๘,๓๓๖ คน เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๕,๙๙๘,๕๕๔,๖๕๐.๕๐ บาท

สรุปภาพรวมการช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๕ -๒๕๖๐

ครั้งที่	ปีที่ช่วยเหลือ	รัฐบาล	จำนวน (คน)	จำนวนเงิน (บาท)
๑	๒๕๒๘	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	๘๐๖	๑.ที่ดินอยู่อาศัย ๒ งาน ๒.ที่ดินทำกิน ๘-๑๕ ไร่ ๓.วัว ๕ ตัว
๒	๒๕๔๕	พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์	๒,๖๐๙	๒๖๓,๑๒๐,๔๖๕๐.๕๐
๓	๒๕๕๒	อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	๘,๗๘๓	๑,๙๗๖,๑๗๕,๐๐๐.๐๐
๔	๒๕๖๐	ประยุทธ์ จันทร์โอชา	๖,๑๓๘	๑,๓๙๑,๑๗๕,๐๐๐.๐๐
รวมการช่วยเหลือ			๑๘,๓๓๖	๕,๙๙๘,๕๕๔,๖๕๐.๕๐

๔.๓ ปัญหาการดำเนินงานด้านการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

๑. ปัญหาการทุจริตและการสวมสิทธิ์ในการได้รับเงิน โดยเริ่มตั้งแต่รัฐประกาศพิจารณาเงินช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ทำให้อดีต ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จำนวนหนึ่งเสนอตัวเป็นคนกลางประสานงานระหว่างชาวบ้านกับรัฐ พร้อมทั้งหักค่าหัวคิวจากชาวบ้าน โดยอ้างว่าใช้เป็นค่าอำนวยความสะดวกในการประสานงาน โดยไม่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ

๒. การแอบแฝง/อ้างตัวเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เพื่อรับเงินช่วยเหลือ โดยการจัดการของนายหน้าให้เข้าสู่กระบวนการคัดกรอง ดังจะเห็นได้จาก มีจำนวนผู้ลงทะเบียน ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยบัญชี ๓ ทั่วประเทศ ประมาณ ๑ แสนคน แต่จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์คัดเลือกเพียงร้อยละ ๒ หรือประมาณ ๒,๐๐๐ รายเท่านั้น ส่วนที่เหลืออาจจะเป็นผู้ที่ไม่เข้าเกณฑ์การเยียวยาที่ภาครัฐกำหนด แม้จะเคยมีส่วนร่วมทำพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย หรือ เป็นผู้ที่อ้างตัวว่าเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยแต่ไม่สามารถผ่านการคัดกรองจากการสัมภาษณ์ /ตอบคำถามยืนยันตนว่าเคยอยู่ป่า เป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้

“...เหตุที่มีผู้สมัครใจจะเป็นคอมมิวนิสต์ตัวปลอมจำนวนมาก ก็เพราะการเยียวยา ในสมัยบัญชี ๑ และ ๒ ของรัฐบาลชุดก่อนๆ ไม่มีกระบวนการคัดกรองที่เข้มงวด ทำให้สหายตัวปลอมได้รับเงินไปจำนวนมาก ผ่านนายหน้าเหล่านี้ ซึ่งเป็นกรรมการคัดกรองประจำจังหวัดอยู่แล้ว และเมื่อมีบัญชี ๓ เกิดขึ้น ผู้ที่ได้ข่าวจึงไม่ลังเลเลยที่จะจ่ายเงินหลักพัน เพื่อแลกกับเงินแสนครั้งนี้...” (Voiceonline. รายงานพิเศษ ขบวนการ 'สโหย' นายหน้าค้า 'สหาย' ตอนที่ ๓. วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๐๑๓)

๓. ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ เป็นต้นมา กลุ่มแกนนำ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เริ่มมีการรวบรวมรายชื่อผู้ที่อ้างว่ายังไม่ได้รับการช่วยเหลือ เพื่อเสนอขอรับการช่วยเหลืออีกครั้งแต่ปัจจุบันยังไม่มียุบายการให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จากรัฐบาลแต่ประการใด

บทที่ ๕

สรุปผลการศึกษาและข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

๕.๑ สรุปผลการศึกษา

คณะกรรมการธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นกับพี่น้องผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย อันเป็นผลมาจากการดำเนินการตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ภายใต้นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ซึ่งรัฐบาลในสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ต้องการที่จะยุติสงครามประชาชน หรือการสู้รบกันของคนในชาติ ระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยกับรัฐบาลไทย โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนที่นิยมในลัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งอยู่ฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล ได้หวนกลับมาสู่เส้นทางแห่งสันติภาพอย่างเท่าเทียมในฐานะเพื่อนร่วมชาติ

ตลอดระยะเวลากว่า ๔๐ ปีที่ผ่านมา ภายหลังจากที่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยจากหลากหลายเชื้อชาติ อาชีพ ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภายใต้ง่อนไขความมั่นคงที่รัฐบาลได้ให้ไว้ นั้น ได้ก่อให้เกิดการขยายเครือข่ายทางสังคม ผสมกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกับสังคมไทยในวงกว้าง และร่วมเป็นพลังสร้างการเจริญเติบโตให้กับประเทศมาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการดำเนินชีวิตของพี่น้องผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยส่วนใหญ่ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้น ยังคงประสบกับปัญหาที่กำลังรอกการแก้ไขจากรัฐบาล โดยเฉพาะปัญหาในเรื่องของที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่เข้าขั้นวิกฤต ทั้งในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ของประเทศ หากปล่อยให้สถานการณ์ยังคงดำเนินไปอยู่เช่นนี้ ย่อมจะส่งผลกระทบต่อทางลบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวม และความเชื่อมั่น ศรัทธาที่มีต่อระบอบการปกครองของประเทศ

นอกจากนี้ ยังพบว่ามีปัญหาในเรื่องของการจ่ายเงินชดเชยจากรัฐที่ยังไม่ทั่วถึงและเป็นธรรม แม้ว่าในช่วงระหว่างปี ๒๕๒๕-๒๕๖๐ แต่ละรัฐบาลต่างก็ดำเนินการจ่ายเงินชดเชยให้กับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยแล้วจำนวนถึง ๑๘,๓๓๖ ราย คิดเป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น ๕,๙๙๘,๕๕๔,๖๕๐.๕๐ บาท แต่ยังคงมีการร้องเรียนต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น คณะกรรมการธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร จึงมีคำสั่งที่ ๕/๒๕๖๔ แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมาย และนโยบายภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๖๓ เพื่อศึกษาประเด็นปัญหาที่ยังคงค้าง และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชน ในเรื่องของสิทธิในที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย การขาดโอกาสในการเข้าถึงสิทธิอันพึงมีพึงได้ และการได้มาซึ่งสัญชาติไทย อันเป็นผลมาจากการดำเนินงานของรัฐ ภายใต้อำนาจคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ รวมถึงประสานงานและบูรณาการความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาประชาชนผู้ได้รับผลกระทบให้เกิดความสันติสุข และเกิดการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนบนพื้นฐานของการได้รับสิทธิอันชอบธรรม และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

คณะทำงานได้รวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงตามกรอบการศึกษาทั้งข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน และการเดินทางศึกษาดูงานในพื้นที่ที่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยร้องเรียน รวมถึงการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารวิชาการ การวิจัย และเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกการศึกษาออกเป็น ๒ เรื่องหลัก คือ เรื่องที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัย และเรื่องการจ่ายเงินช่วยเหลือ ซึ่งปรากฏผลศึกษา ดังนี้

๑. การดำเนินงานช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยตามคำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ เรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย

ที่ดินมีความหมายทั้งในเชิงที่เป็นปัจจัยในการผลิต เป็นทุนในการดำเนินชีวิต ซึ่งมีประเด็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนและรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนบนพื้นที่สูงตามแนวตะเข็บชายแดน ซึ่งความขัดแย้งนี้ยังไม่ได้รับการเอาใจใส่แก้ไขปัญหอย่างจริงจัง จึงทำให้ปัญหานี้ยืดเยื้อและมีความซับซ้อนมากขึ้น แม้ว่ารัฐบาลในทุกยุคสมัยต่างมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น แต่ดูเหมือนว่าปัญหาดังกล่าวก็ยังไม่สามารถที่จะคลี่คลายให้หมดสิ้นไปได้ ซึ่งในช่วงปีที่ผ่านมาผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยพื้นที่ ๓ จังหวัด ซึ่งมีลักษณะปัญหาที่แตกต่างกัน ดังนี้

๑.๑ พื้นที่ตำบลเข็กน้อย อ.เขาค้อ จ. เพชรบูรณ์

เดิมเป็นชุมชนของชนเผ่าม้งที่หลบหนีคอมมิวนิสต์ และเข้ารับการฝึกอาวุธและร่วมรบเป็นทหารชาวเขาอาสาสมัครเขาค้อ มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือประเทศชาติต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์จนได้รับชัยชนะ ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ กองทัพภาคที่ ๓ จึงได้ขอพื้นที่จำนวน ๔๕,๐๐๐ ไร่ จากกรมป่าไม้ ให้ราษฎรชาวม้งจำนวน ๑๐๕ ครอบครัวได้เข้ามาอยู่โดยตั้งชื่อว่าชุมชนเข็กน้อย ต่อมา ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับการยกฐานะเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย ขึ้นกับอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นหมู่บ้านม้งที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง

ปัญหาของพื้นที่ตำบลเข็กน้อย เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เมื่อกองทัพภาคที่ ๓ ทำเรื่องขอส่งคืนพื้นที่ราชพัสดุในเขตตำบลเข็กน้อย จำนวน ๒๐,๐๐๐ ไร่ให้แก่กรมธนารักษ์ โดยมีได้ปรึกษาหารือกับราษฎรในพื้นที่หรือแจ้งให้ชาวบ้านได้รับทราบถึงเหตุผลความจำเป็นในการดำเนินการดังกล่าว รวมทั้งไม่ได้หาแนวทางแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้เกิดผลเป็นรูปธรรมตามที่เคยให้เป็นค้ำประกันสัญญาไว้อย่างแข็งขันแก่ผู้นำชาวม้งที่ได้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยรบ และไม่ปฏิบัติตามนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ที่ทางกองทัพภาคที่ ๓ เคยให้ค้ำประกันว่าเมื่อสิ้นสุดการสู้รบแล้วทุกคนจะได้สิทธิอยู่อาศัยและทำกินชั่วคราวชั่วคราว มิใช่การให้เช่าที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน ทำให้ปัจจุบันประชากรชาวม้งกว่า ๑๗,๐๐๐ คน ที่อาศัยอยู่ใน ๑๒ หมู่บ้านของ ต.เข็กน้อย ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อการประกอบอาชีพและที่อยู่อาศัย ก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย นอกจากนี้ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยบ้านเข็กน้อยอีก ๒ กลุ่มซึ่งเดิมอยู่ในพื้นที่ อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ โดยได้เข้ามาขอตัวตามนโยบายที่ ๖๖/๒๕๒๓ และรับการอบรมตามโครงการการณยุทธ ต้องการกลับคืนสู่ภูมิลำเนา แต่กรมอุทยานฯ ประกาศให้ภูมิลำเนาเดิมและที่ทำกินของพวกเขาเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติทั้งหมด รวมทั้งกองทัพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสรรพื้นที่บางส่วนให้กับราษฎรอาสาสมัครแล้ว ทำให้ได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยมาตลอด จึงเรียกร้องขอกลับไปทำกินในที่ดินเดิมของตนเอง

๑.๒ พื้นที่ภูชี้ฟ้า ดอยยาว-ผาหม่น-ผาจิ

ปัญหาที่ดินทำกินของพื้นที่ภูชี้ฟ้า ต.ตับเต่า อ.เทิง จ.เชียงราย คือ ค้ำประกันตามคำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓ ที่ภาครัฐจะมอบที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้กับราษฎรผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย แต่ถึงปัจจุบันชาวบ้านก็ยังไม่มีความมั่นใจในการครอบครองที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย ทำให้ไม่สามารถดำเนินการใด ๆ กับที่ดินดังกล่าวได้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเพิ่มเติมจากการที่รัฐเตรียมประกาศที่จะยกฐานะวนอุทยานภูชี้ฟ้าขึ้นเป็นอุทยานแห่งชาติภูชี้ฟ้า ซึ่งชาวบ้านมองว่ามีพื้นที่อุทยานที่ทับซ้อนกับพื้นที่ทำกินในปัจจุบัน ทำให้ชาวบ้านเสียประโยชน์

ประกอบกับอุทยานแห่งชาติภูซาง จ.พะเยา ประกาศขยายอาณาเขต ทำให้มีพื้นที่ครอบคลุมมาถึง ต.ดับเต่า อ.เทิง อีกหลายหมู่บ้าน ซึ่งปัญหาที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ยังคงยืดเยื้อยาวนานต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากรัฐบาลยังไม่ดำเนินการตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ แต่ประการใด ขณะที่เริ่มมีการบุกรุกพื้นที่ป่าบางส่วนเพิ่มมากขึ้นเพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าว ข้าวโพด หอมหัวใหญ่ กระทาล้า ผักไม้ผลเมืองหนาว และยางพารา ซึ่งหน่วยงานของรัฐยังไม่สามารถควบคุมได้

๑.๓ พื้นที่บ้านปิยะมิตร อ.เบตง จ.ยะลา

ประชากรในพื้นที่หมู่บ้านปิยะมิตร เดิมเป็นกลุ่มคนที่ทางการไทย เรียกว่า โจรคอมมิวนิสต์มาลาया (จคม.) ซึ่งได้เข้ามาบดตัวเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๐ รัฐบาลไทยโดยกองทัพภาคที่ ๔ ได้จัดที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน โดยขอใช้ที่ดินจากกรมป่าไม้ในพื้นที่ จ.ยะลา และ จ.สงขลา ตามโครงการจัดตั้งหมู่บ้าน ยุทธศาสตร์ตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซียในพื้นที่ อ.เบตง จ.ยะลา ระยะเวลาตามสัญญา ๓๐ ปี และได้รับพระราชทานชื่อหมู่บ้านปิยะมิตร ๑-๕ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙

ปัญหาที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัยของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยในพื้นที่หมู่บ้านปิยะมิตร ๑-๕ ในปัจจุบัน คือ สัญญาสิทธิการใช้ที่ดินระหว่างกองทัพภาคที่ ๔ กับกรมป่าไม้ ซึ่งได้หมดอายุไปตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และปัจจุบันขั้นตอนการต่อสัญญากับกรมป่าไม้ยังไม่แล้วเสร็จ แม้ว่าจะได้ทำเรื่องขอต่อสัญญามาเป็นเวลากว่า ๖ ปีแล้ว ทำให้ชาวบ้านปิยะมิตร ๑-๕ ขาดโอกาสในการรับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ในการประกอบอาชีพ การได้รับสิทธิความช่วยเหลือต่างๆ อันพึงมี ต้องเผชิญกับความยากลำบากในการดำรงชีวิต เช่น ไม่สามารถโค่นต้นยางพาราที่มีอายุมากกว่า ๓๐ ปีเพื่อปลูกใหม่ได้ และการยางแห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้ขุดดินได้ เป็นต้น

สรุปปัญหาที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัยของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

๑. เมื่อกาลเวลาเปลี่ยน สถานการณ์การเมืองเปลี่ยน โครงสร้างระบบการบริหารราชการแผ่นดินเปลี่ยน เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดูแลรับผิดชอบอยู่ในเหตุการณ์เมื่อครั้งก่อนนั้นเปลี่ยน เกิดมีเจ้าหน้าที่รัฐรุ่นใหม่เข้ามาบริหาร ดูแลรับผิดชอบงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย แต่ขาดการศึกษา/เชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในภารกิจของชาติเมื่อครั้งในอดีต ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงคงอยู่ของชาติบ้านเมืองที่บรรพบุรุษรุ่นพ่อ ปู่ ย่า ตา ยาย ของเราได้รังสรรค์ไว้ ในขณะที่วิถีชีวิตของพี่น้องประชาชนยังคงดำเนินอยู่ต่อไปเช่นเดิม ควบคู่กับการขยายตัวของครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง ปัญหาต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นทับถม ผ่านกาลเวลาที่ยาวนาน กลายเป็นปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่มีความสลับซับซ้อน ซึ่งต้องใช้ความพยายามและเวลาในการแก้ไข โดยต้องอาศัยกลไกทางการเมืองเป็นฟันเฟืองสำคัญในการคลี่คลายปัญหา หากปล่อยให้เป็นอย่างนี้ต่อไป สังคมไทยก็จะหวนกลับมาสู่ความวุ่นวายดังเช่นในอดีตที่ผ่านมา

๒. กรณีกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ภาคเหนือของไทย เช่น ตำบลเข็กน้อย จ.เพชรบูรณ์ พื้นที่ดอยยาว ดอยผาหม่น จ.เชียงราย และพื้นที่ดอยผาจิ จ.พะเยา เป็นต้นอย่าง ที่แสดงถึงการถูกกลืนสิทธิที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย นำไปสู่ปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อน ซึ่งยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง เป็นปัญหาเรื้อรังที่มีมากกว่า ๔๐ ปี

๓. เหตุใดพี่น้องผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย/กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ซึ่งเป็นราษฎรในพื้นที่ทำกินและอยู่อาศัยมาก่อนนานหลายปี จึงไม่มีสิทธิ์ใดๆ ในที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย อันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย และการดำเนินการใดๆ ของรัฐมีความชอบธรรมมากน้อยเพียงใด มีการเลือกปฏิบัติต่อราษฎรที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ รวมถึงผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย หรือไม่ ซึ่งประเด็นนี้ เกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศของสหประชาชาติ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย

๔. ในช่วงปี ๒๕๒๕ ที่กองทัพมีอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ เหตุใดจึงไม่ดำเนินการมอบที่ดินที่พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์/ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยอยู่อาศัยและทำกินมานานแล้วให้ชัดเจน และมีกรรมสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย ตามที่ได้ตกลงกันได้ แต่กลับปล่อยให้ปัญหาค้างสะสมมาจนถึงปัจจุบัน

๕. รัฐบาลไทยจงใจให้พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์จำนวนหนึ่งเข้าร่วมกับฝ่ายกองทัพ สู้รบกับ พคท. ได้สำเร็จภายใต้คำมั่นสัญญาจากฝ่ายกองทัพว่าเมื่อใดที่การสู้รบจบลง จะได้ที่ดินทำกินเป็นกรรมสิทธิ์อยู่กินไปจนถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน นั่นคือความสำเร็จของนโยบาย ๖๖/๒๕๒๓ ที่ทำให้ในที่สุดสงครามก็สงบลง แต่ปัจจุบันยังคงมีปัญหาเรื่องการมอบกรรมสิทธิ์ที่ดินและที่อยู่อาศัยในหลายกรณีและหลายพื้นที่

๖. รัฐควรเคารพสิทธิและการมีอยู่ของชาวม้งหรือกลุ่มชาติพันธุ์อื่นด้วยการปรึกษาหารือ และให้ราษฎรชาวม้งในพื้นที่ตัดสินใจร่วมในโครงการใดๆ ก็ตามที่จะดำเนินการในพื้นที่ซึ่งพวกเขาทำกินและอาศัยอยู่อย่างเต็มใจ ทั้งนี้ตามสิทธิในหลักกฎหมายสากล ได้แก่ พันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ลงนามเป็นภาคี๑๕ ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง (United Nation Declaration on the Rights of Indigenous Peoples) และกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

๗. หลักการโครงการ ๑ ล้านไร่ของกรมธนารักษ์ เป็นการนำพื้นที่ราชพัสดุที่ส่วนราชการครอบครองไว้เกินความจำเป็นและหรือที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์นำมาจัดให้เกษตรกรเช่า ซึ่งการส่งมอบคืนพื้นที่ ต.เข็กน้อย อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ ของกองทัพภาค ๓ ให้กรมธนารักษ์นั้น ไม่สอดคล้องกับหลักการของโครงการ ๑ ล้านไร่ กรมธนารักษ์ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีราษฎรถือครองทำกินและอยู่อาศัยเต็มพื้นที่ ขณะเดียวกันก็ยังมีราษฎรอีกจำนวนมากที่ยังไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง จึงไม่สามารถตีความได้ว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่ส่วนราชการครอบครองไว้เกินความจำเป็นและหรือพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ นอกจากนี้เหตุใดหน่วยงานรัฐจึงเฉพาเฉาะจ้งที่จะดำเนินการสำรวจจริงวัดพื้นที่ ๒๐,๐๐๐ ไร่ในเขตตำบลเข็กน้อยตามโครงการ ๑ ล้านไร่กรมธนารักษ์ ทั้งที่ราษฎรไม่ต้องการ และมีการคัดค้าน โดยรัฐจะยึดเอาแต่หลักกฎหมายที่ราชพัสดุ ไม่คำนึงถึงหลักอื่น ๆ ประกอบในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของราษฎรในพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน มีความสมานฉันท์ และความปรองดองแห่งชาติ จึงอาจถือได้ว่ารัฐสร้างปัญหาแก่ชุมชนในพื้นที่เช่นเดียวกับในอดีตที่ผ่านมา

๒. การดำเนินงานด้านการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยตามคำสั่ง ๖๖/๒๕๒๓

หลังจากที่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยได้กลับเข้าสู่เส้นทางแห่งสันติภาพภายใต้แนวนโยบายของรัฐแล้ว ในเวลาต่อมาได้เริ่มมีการเรียกร้องขอรับการช่วยเหลือจากรัฐบาลมาอย่างต่อเนื่อง โดยการช่วยเหลือในรูปตัวเงิน ครั้งที่ ๑ นั้น ได้เริ่มขึ้นในสมัยนายกรัฐมนตรี พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ในปีพ.ศ. ๒๕๕๐ เนื่องจากรัฐบาลมีข้อจำกัดเรื่องการจัดหาที่ดิน จึงให้ความช่วยเหลือต่อผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เป็นเงินรายละ ๑๒๕,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย ค่าที่ดิน ๕ ไร่ ๆ ละ ๑๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๗๕,๐๐๐ บาท และเงินลงทุนประกอบอาชีพ (เทียบเท่าวัว ๕ ตัว) เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งการดำเนินงานในครั้งนี้มี ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ได้รับความช่วยเหลือ จำนวน ๒,๖๐๙ ราย เป็นเงิน ๒๖๓,๑๒๐,๔๖๐.๕๐ บาท (สองร้อยหกสิบสามล้านหนึ่งแสนสองหมื่นสี่ร้อยหกสิบบาทห้าสิบบสตางค์)

ต่อมาครั้งที่ ๒ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔ (สมัย นรม. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ได้เกิดความเคลื่อนไหวเรียกร้อง ของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนืออีกครั้ง รัฐบาลจึงได้กำหนดคุณสมบัติ ของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่สมควรจะได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ รวมทั้งหลักเกณฑ์การกำหนดราคา ค่าที่ดิน และค่าวัวเสียใหม่ เพื่อคิดเป็นจำนวนเงิน โดยใช้หลักการเดิม ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๐/๒๕๔๕

และปรับปรุงแนวทางการให้ความช่วยเหลือแก่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ให้เหมาะสมกับกาลเวลา คือ ที่ดิน ราคา ไร่ละ ๓๕,๐๐๐ บาท วัวราคาตัวละ ๑๐,๐๐๐ บาท รวมวงเงินช่วยเหลือค่าประกอบอาชีพ รายละเอียด ๒๒๕,๐๐๐ บาท ซึ่งในครั้งนี้มี ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่รับเงินช่วยเหลือค่าประกอบอาชีพ จำนวน ๘,๗๘๓ ราย รวมเป็นเงิน ๑,๙๗๖,๑๗๕,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันเก้าร้อยเจ็ดสิบหกล้านหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

ครั้งที่ ๓ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๐ (สมัย นรม. พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) เพื่อช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ตกค้างสมัยนายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนของ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ให้มีประสิทธิภาพทั่วถึงทุกกลุ่ม ด้วยความถูกต้องเป็นธรรม นำไปสู่การยุติปัญหา ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย อย่างสิ้นเชิง โดยให้ช่วยเหลือ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ตกหล่นตามพันธสัญญาของรัฐบาลก่อน โดยจำแนก ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เป็น ๓ กลุ่มใหญ่ คือ ๑) กลุ่มที่ผ่านการอุทธรณ์มาแล้วจากรัฐบาลชุดก่อนว่า เป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ๒) กลุ่ม ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ที่ตกค้างและตกสำรวจ (ไม่เคยคัดกรองมาก่อน) ๓) กลุ่มที่ผ่านการอุทธรณ์ (จากเดิมที่ไม่ผ่านการคัดกรองในกลุ่มที่ ๒) ซึ่งการพิจารณาให้การช่วยเหลือ ยังคงใช้หลักเกณฑ์เดิมทั้งคุณสมบัติและแนวทางช่วยเหลือเป็นเงิน ๒๒๕,๐๐๐ บาทต่อคน และคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการให้ กอ.รมน. ใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ งบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวนทั้งสิ้น ๑,๓๙๑,๑๗๕,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นเงินช่วยเหลือค่าประกอบอาชีพ สำหรับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จำนวน ๖,๑๘๓ คน

สรุปภาพรวมการช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๕ -๒๕๖๐

ครั้งที่	ปี พ.ศ.	รัฐบาล	จำนวน (คน)	จำนวนเงิน (บาท)
๑	๒๕๒๘	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	๘๐๖	๑.ที่ดินอยู่อาศัย ๒ งาน ๒.ที่ดินทำกิน ๘-๑๕ ไร่ ๓.วัว ๕ ตัว
๒	๒๕๔๕	พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์	๒,๖๐๙	๒๖๓,๑๒๐,๔๖๕๐.๕๐
๓	๒๕๕๒	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	๘,๗๘๓	๑,๙๗๖,๑๗๕,๐๐๐.๐๐
๔	๒๕๖๐	พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา	๖,๑๘๘	๑,๓๙๑,๑๗๕,๐๐๐.๐๐
รวมการช่วยเหลือ			๑๘,๓๘๖	๕,๙๙๘,๕๕๔,๖๕๐.๕๐

ปัจจุบันยังคงมีการเคลื่อนไหวของแกนนำผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เพื่อเรียกร้องขอรับความช่วยเหลือให้แก่ ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย โดยเสนอผ่าน กอ.รมน. ทั้ง ๔ ภาค และคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎรอย่างต่อเนื่อง เพื่อขอให้ทบทวนรายชื่อที่ตกหล่นจากการพิจารณาของ กอ.รมน. ที่ผ่านมา ขณะที่รัฐบาลมีนโยบายยุติการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยเป็นรายบุคคล และปรับแนวทางการให้ความช่วยเหลือผ่านโครงการต่าง ๆ ของรัฐแทน

๕.๒ ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

๑. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรยึดคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ซึ่งยังไม่ถูกยกเลิก โดยเฉพาะนโยบายที่ปรากฏตามคำสั่งถือเป็นคำมั่นที่ให้ไว้กับผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย แต่นับถึงปัจจุบัน ยังไม่ได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งและนโยบายที่ต่อเนื่องดังกล่าวอย่างจริงจังและครบถ้วนสมบูรณ์ สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารราชการแผ่นดินที่ขาดการเชื่อมโยง และทำความเข้าใจกับเรื่องราวที่มีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของชาติบ้านเมือง และมีผลต่อนิติสัมพันธ์เมื่อครั้งในอดีต

๒. รัฐควรชะลอ หรือยุติโครงการใดที่ชาวบ้านยังไม่สามารถรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้าน ตลอดจนการให้ความยินยอม เห็นด้วยอย่างเต็มที่ เช่น ตัวอย่างการส่งมอบคืนที่ดินซึ่งอยู่ในความดูแลของกองทัพที่ประชาชนอ้างว่าทางราชการได้ให้เข้าไปอยู่อาศัยตามนโยบายที่ออกโดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ คีนากรมธนารักษ์ให้เป็นที่ราชพัสดุ ภายใต้โครงการ ๑ ล้านไร่ของกรมธนารักษ์ ที่ดำเนินการในตำบลเข็กน้อย อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ ทั้งนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้าน รับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลจากทุกภาคส่วนในทุกพื้นที่ที่น่านโยบายการเมืองนำการทหารตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ดังกล่าวข้างต้นไปปฏิบัติ เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

๓. รัฐควรรหาแนวทางที่หลากหลายในการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้แก่ชุมชนผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เพื่อให้เกิดทางเลือกที่เหมาะสมและอยู่บนพื้นฐานของความต้องการและความยินยอมพร้อมใจของประชาชนในพื้นที่

๔. รัฐต้องไม่สร้างเงื่อนไขใดให้เกิดการเข้าใจผิดว่า มีการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุความแตกต่างทางชาติพันธุ์

๕. รัฐต้องประเมินทบทวนเงื่อนไขและปัจจัยต่างๆ ที่เคยใช้เป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวและนำพาประชาชนในพื้นที่เข้ามีส่วนร่วมในปฏิบัติการต่างๆ ตามนโยบายของรัฐทุกประเด็นโดยคำนึงถึงหลักข้อเท็จจริง ประกอบการพิจารณา และให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจเข้าร่วมกับภาครัฐในโอกาสต่อไป เช่น การให้สิทธิอยู่อาศัยและทำกินในที่ดินเพื่อความมั่นคงและปลอดภัยจากคอมมิวนิสต์ (มิใช่การให้สิทธิการเช่า)

๖. ดำเนินการอนุญาตให้ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยที่ได้รับการจัดสรรที่อยู่อาศัยและที่ทำกินแล้วภายใต้โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในพื้นที่ต่าง ๆ ได้รับเอกสารสิทธิ์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยมีเงื่อนไขห้ามโอนกรรมสิทธิ์ ยกเว้นให้ตกทอดทางมรดกและได้รับการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่เพียงพอแก่การดำรงชีพตามข้อตกลง

๗. ให้มีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบเรื่องการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เพื่อให้ถูกต้องกับความเป็นจริง และเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยมีตัวแทนที่ได้ผ่านการคัดเลือกจากผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยซึ่งมาจากทุกภาคของประเทศเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ

๘. คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ซึ่งปัจจุบันยังไม่ถูกยกเลิก จึงเห็นควรที่จะให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามคำสั่งดังกล่าว โดยอาจมีความจำเป็น

ที่จะต้องออกกฎหมาย หรือประกาศคำสั่งอื่นใดที่มีผลบังคับ เพื่อให้เกิดแนววิธีปฏิบัติที่ชัดเจน สอดคล้องกับสถานการณ์ความเป็นจริงในปัจจุบัน

๙. ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน เป็นเจ้าภาพในการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองทัพบก กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการทบทวน แก้ไข ปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการ เพื่อแก้ไขปัญหาผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยให้สำเร็จลุล่วง รวมถึงสารัตถะต่างๆ ของกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดความชัดเจนเป็นเอกภาพมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน และเป็นปัญหาในการดำเนินงานตามขอบข่ายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสังคมประชาธิปไตยให้มีความเจริญรุ่งเรือง มั่นคงและยั่งยืนตลอดไป

ทางเลือกที่จะนำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมีอยู่ไม่มากนัก การให้โอกาสแก่ประชาชนได้มีแหล่งผลิตที่อยู่อาศัยที่มั่นคง จึงเป็นอีกหนึ่งแรงกระตุ้นสำคัญที่จะนำไปสู่ความคาดหวังว่าจะช่วยพลิกฟื้นเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปสู่การเจริญเติบโตของชุมชนที่มั่นคงและยั่งยืนได้ ทั้งนี้เพื่อสนองตอบต่อพระราชปณิธานแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของพี่น้องประชาชนชาวไทย อันเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่จะนำพาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศไปสู่อนาคตอย่างมีทิศทางและเป้าหมายที่แน่นอน หากรัฐบาลต้องการที่จะสนับสนุนให้เกิดการประสานประโยชน์ระหว่างชนชั้น เพื่อประโยชน์โดยรวมของประเทศ เกิดขบวนการพัฒนาประชาธิปไตยที่ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม บนเส้นทางแห่งเสรีภาพตามนโยบายแล้ว ก็จำเป็นต้องมีกรอบการทบทวนแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการ เพื่อแก้ไขปัญหาผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยให้สำเร็จลุล่วง รวมถึงสารัตถะต่างๆ ของกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เกิดความชัดเจนเป็นเอกภาพมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน และเป็นปัญหาในการดำเนินงานตามขอบข่ายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสังคมประชาธิปไตยให้มีความเจริญรุ่งเรือง มั่นคงและยั่งยืนตลอดไป

ภาคผนวก ข
คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ ๖๖/๒๕๒๓
เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ ๖๖/๒๕๒๓
เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

๑. ทัวไป

๑.๑ สถานการณ์ของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในห้วงเวลาที่ผ่านมามีได้เกิดวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ทั่วทุกภูมิภาค วิกฤตการณ์ดังกล่าวเกิดจากปัญหาหลักในเรื่องการขาดพลังงาน ความแตกต่างในดุลอำนาจทางทหารของอิมมหาอำนาจและความขัดแย้งของโลกในค่ายสังคมนิยม สถานการณ์โดยทั่วไปได้เปลี่ยนเข้าสู่สภาพการเผชิญหน้าในรูปแบบของสงครามเย็นอันมีผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศไทยอย่างที่สุด

๑.๒ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยยังดำรงเจตนาอันแน่วแน่ ในการทำสงครามปฏิวัติเพื่อยึดอำนาจรัฐ โดยใช้เงื่อนไขประชาชนชาติประชาธิปไตยเป็นหลักและเงื่อนไขอื่น ๆ ที่เปิดให้สนับสนุน ได้พลิกแพลงสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปให้เป็นประโยชน์ต่อตน โดยให้ความสำคัญอย่างที่สุดต่อการสร้างแนวร่วมทุกระดับเพื่อสร้างสถานการณ์ปฏิวัติและสร้างสถานการณ์สงครามต่างลัทธิ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการเปลี่ยนความขัดแย้งภายในให้เป็นสงครามประชาชน การปฏิบัติในท้องถิ่นได้เปลี่ยนสภาพจากป่าพึ่งป่าเป็นป่าพึ่งเมืองเพื่อสอดคล้องกับนโยบายการสร้างแนวร่วมดังกล่าว ความแตกแยกทางความคิดในขบวนการ โดยเฉพาะข้อสงสัยในเรื่องความสำเร็จในการปฏิวัติประชาธิปไตย โดยชนชั้นกรรมาชีพเป็นจุดอ่อนสำคัญที่เกิดขึ้นในห้วงเวลานี้

๑.๓ รัฐบาลมีเจตนารมณ์ในการเทิดทูนและรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขอย่างเคร่งครัด บริหารราชการแผ่นดินโดยคำนึงถึงความผาสุกของประชาชน ยึดมั่นในการประสานผลประโยชน์ของคนในชาติและในเอกลักษณ์ที่ตีงามของไทย ยึดถือหลักการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมโดยเที่ยงธรรมและสันติวิธี รวมทั้งจะปลุกฝังให้คนไทยทุกคนยึดมั่นในอุดมการณ์ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องการเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพในการรับใช้ประชาชน และให้สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้กองทัพมีบทบาท และหน้าที่สำคัญในการป้องกันประเทศ และรักษาไว้ซึ่งเอกราชของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รัฐบาลถือเป็นภาระหน้าที่สำคัญและเร่งด่วนในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์อันเป็นเหตุสำคัญยิ่งในการบั่นทอนความมั่นคงของชาติ

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อยุติสถานการณ์สงครามปฏิวัติของคอมมิวนิสต์ อันมีความสำคัญและเป็นภัยต่อความมั่นคงอย่างที่สุดของประเทศให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

๓. นโยบาย

ต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ให้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็ว ด้วยการรุกเร็วทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง เน้นหนักในการปฏิบัติทั้งปวง เพื่อลดทอนทำลายขบวนการแนวร่วมและกองกำลังติดอาวุธเพื่อยุติสถานการณ์ปฏิวัติ ยับยั้งการปฏิบัติเพื่อสร้างสถานการณ์สงครามประชาชนด้วยนโยบายเป็นกลางและขยายผลจากโอกาสที่เปิดให้เพื่อเปลี่ยนแนวทางการต่อสู้ด้วยอาวุธมาเป็นการต่อสู้ในแนวทางสันติ

๔. การปฏิบัติ

๔.๑ ในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยรวดเร็วหลีกเลี่ยงการปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในสภาพยึดเยื้ออันเป็นความประสงค์ของฝ่ายตรงข้าม การจะเอาชนะดังกล่าวได้โดยรวดเร็วจะต้องกลับเป็นฝ่ายรุกทางการเมือง ซึ่งได้แก่การปฏิบัติทั้งสิ้นที่ส่งผลให้ประชาชนสำนึกว่าแผ่นดินนี้เป็นของตนที่จะต้องปกป้องรักษา ประชาชนมีส่วนในการเป็นเจ้าของปกครอง และได้ผลประโยชน์ ตลอดระยะเวลาของการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์งานการเมืองเป็นสิ่งชี้ขาด งานการทหารจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้บรรลุภารกิจงานการเมืองเป็นสำคัญ

๔.๒ ขจัดเหตุแห่งความไม่เป็นธรรมในสังคมทุกระดับตั้งแต่ท้องถิ่นถึงระดับชาติ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการอย่างเฉียบขาด ทำลายการกดขี่ขูดรีดทั้งสิ้น สร้างความปลอดภัยให้เกิดแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๔.๓ กำหนดการปฏิบัติให้มีการประสานประโยชน์ระหว่างชนชั้น เสียสละผลประโยชน์ของชนชั้นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องมีจิตใจที่เป็นธรรม และเข้าใจปัญหาของประชาชนทุกชนชั้นและสำนึกว่า ประชาชนไทยทุกชนชั้นต่างก็มีจิตใจรักประเทศชาติ และพร้อมที่จะเสียสละเพื่อเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๔.๔ ส่งเสริมประชาชนทุกกลุ่ม ทุกสาขาอาชีพให้สามารถในการปกครองตนเอง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกชนชั้นและสาขาอาชีพได้มีส่วนร่วมทางการเมือง กำหนดวิธีการให้ได้รับรู้ปัญหาของประชาชนให้ถึงความต้องการของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการ

๔.๕ สนับสนุนการจัดตั้งขบวนการประชาธิปไตยทั้งสิ้นที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงสิทธิและผลประโยชน์ของกลุ่มชนนั้น ๆ อันพึงจะมีให้ระมัดระวังและอย่าสับสนระหว่างขบวนการประชาธิปไตยกับขบวนการคอมมิวนิสต์ที่แอบแฝงโดยยกประชาธิปไตยนำหน้า

๔.๖ ภารกิจของเจ้าหน้าที่ทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ มีทั้งการต่อสู้โดยใช้กำลังอาวุธ และการปฏิบัติในด้านการเมืองด้วยกันทั้งสิ้น ขอบเขตและระดับของการปฏิบัติงานในการต่อสู้โดยใช้กำลังอาวุธอาจแตกต่างกันออกไปบ้างแต่ภารกิจในด้านการเมืองซึ่งเป็นเรื่องหลักมีความทัดเทียมกันทุกประการ การปฏิบัติด้วยกำลังอาวุธให้พิจารณาประเภท ขนาดกำลังและยุทธวิธีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่เพื่อกดดัน ลิดรอน ทำลาย กองกำลังติดอาวุธโดยต่อเนื่อง

๔.๗ ปฏิบัติต่อผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์หรือผู้หลงผิดที่เข้ามาบดตัว หรือที่จับได้อย่างเพื่อนประชาชนร่วมชาติ ชี้แจงเพื่อให้ได้เข้าใจถึงนโยบายของรัฐบาลในปัญหานี้อย่างถ่องแท้ช่วยเหลือให้ใช้ชีวิตใหม่ร่วมกันต่อไปในสังคมอย่างเหมาะสม

๔.๘ ให้ความสำคัญการต่อสู้ในเมืองให้มากที่สุดเพื่อขจัดการจัดตั้ง และขยายแนวร่วมตามแนวทางการเมืองสนับสนุนป่า และการขัดขวางการสร้างสถานการณ์ปฏิวัติ และสถานการณ์สงครามประชาชาติ สถานการณ์ปฏิวัติมีรูปแบบในการโดดเดี่ยว รัฐบาลจากประชาชนทำลายรัฐบาลให้อ่อนแอ การทำลายหรือช่วงชิงการนำขบวนการประชาธิปไตย อันเป็นศัตรูของคอมมิวนิสต์ การสร้างสถานการณ์สงครามประชาชาติจะอาศัยแนวร่วมซึ่งมีแทรกอยู่ทุกระดับเพื่อสร้างประชนชาติ และนำชาติไปสู่การสงครามกับประเทศเพื่อนบ้าน อันจะสนับสนุนให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยสามารถปฏิวัติได้สำเร็จ หากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยบรรลุผลสำเร็จในการจัดตั้ง และขยายแนวร่วมในเมืองได้ จะสามารถดำรงขีดความสามารถในการรุกทางการเมือง สามารถสร้างความสับสนทางการเมือง ความวุ่นวายในทางเศรษฐกิจและสามารถสร้างกระแสคลื่นของประชาชนส่วนใหญ่ไปแนวทางที่ต้องการได้ จะต้องทำความเข้าใจว่าการสร้างแนวร่วมในเมืองนี้ยากที่จะ

มองเห็นได้แจ่มชัดเพราะพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจะดำเนินนโยบายอาศัยตัวแทนในรูปแบบต่างๆ และการใช้เหตุการณ์เฉพาะกรณีให้เป็นไปเสมือนการขัดแย้งโดยทั่วไป นับว่าอันตรายอย่างยิ่ง

๔.๘ การข่าว การจิตวิทยา ประชาสัมพันธ์ เป็นมาตรการอันสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ จึงได้ให้ความสำคัญและให้ดำเนินการในลักษณะเชิงรุกอย่างมีแผนและสอดคล้องกับการปฏิบัติทุกขั้นตอน

๕. การบริหาร

๕.๑ การต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์นั้นเป็นภารกิจที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติ จึงเป็นหน้าที่รับผิดชอบสูงสุดของรัฐบาล ให้กระทรวง ทบวง กรมและองค์การต่าง ๆ กำหนดแผนโครงการ และการปฏิบัติทั้งสิ้นให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งนโยบายนี้

๕.๒ สภาความมั่นคงแห่งชาติรับผิดชอบในการเสนอคณะรัฐมนตรี ในเรื่องอันเกี่ยวกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง

๕.๓ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในเป็นกองอำนวยการเฉพาะกิจ มีผู้บัญชาการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามนโยบายและการสั่งการ ตลอดจนการประสานงานของกระทรวง ทบวง กรม และองค์การที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจหน้าที่ในการให้คุณให้โทษที่เป็นผลต่อข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหารและบุคคลอื่น ๆ ซึ่งผู้บัญชาการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไปได้แต่งตั้งจากส่วนราชการต่าง ๆ มาปฏิบัติงาน

๕.๔ การสนับสนุนงบประมาณในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ให้ถือว่ามีความเร่งด่วนเป็นกรณีพิเศษ

๕.๕ บรรดาคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับใด ซึ่งขัดแย้งกับคำสั่งนี้ ให้ใช้คำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๒๓

พลเอก ป. ตีนสุลานนท์

(เปรม ตีนสุลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ค
คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ ๖๕/๒๕๒๕
เรื่อง แผนรูกทางการเมือง

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ ๖๕/๒๕๒๕
เรื่อง แผนรูกทางการเมือง

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๒๓ เรื่อง นโยบายต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ได้กำหนดนโยบายให้ "ต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ให้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็วด้วยการรูกทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง" คณะรัฐมนตรีจึงมีมติ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๒๕ เห็นชอบด้วยกับข้อเสนอแนะของกรรมการนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ เรื่องแผนรูกทางการเมือง และให้ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ ให้เป็นไปตามแผนการรูกทางการเมือง และแผนงานต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ จะได้กำหนดเป็นผนวกประกอบแผนการรูกทางการเมืองในโอกาสต่อไป

๑.๒ ปัจจัยสำคัญต่อการรูกทางการเมือง เพื่อต่อสู้เอาชนะคอมมิวนิสต์ และทำลายเผด็จการทุกรูปแบบ ก็คือการพัฒนาประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะประชาชนในชาติปรารถนาที่จะให้ชาติบรรลุถึงซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แต่โดยเหตุผลที่การพัฒนาทางการเมืองไปสู่ระบอบประชาธิปไตยยังล่าช้าและมีจุดอ่อน คอมมิวนิสต์จึงได้ใช้เป็นเงื่อนไขโฆษณาชวนเชื่อ ชว่งชิงประชาชน แต่ประชาธิปไตยที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์เสนอนั้นเป็นเพียงยุทธวิธี เพื่อให้ได้อำนาจรัฐแล้วพลิกกลับไปสู่สังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ในที่สุด ฉะนั้นรัฐจึงต้องเร่งพัฒนาประชาธิปไตยที่ดีกว่าให้สำเร็จอย่างรวดเร็ว และเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ทั้งด้านยุทธศาสตร์และด้านยุทธวิธี กลุ่มบุคคลที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างสรรค์ ประชาธิปไตยในระยะเริ่มแรกนี้ ได้แก่ ข้าราชการทุกฝ่ายและประชาชนที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตย โดยร่วมมือร่วมใจสร้างสรรค์ประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นเป็นตัวอย่างสำหรับการพัฒนาประชาธิปไตยในสังคมต่อไป

๒. จุดประสงค์

เพื่อทำให้เกิดความรู้สึกและความเข้าใจอย่างแท้จริงว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน และเพื่อทำให้เสรีภาพของบุคคลได้ดุลยภาพกับอำนาจอธิปไตยของปวงชน

๓. นโยบาย

ทำลายระบอบเผด็จการทุกรูปแบบและสถาปนาสังคมในระบอบประชาธิปไตย โดยพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยใช้ลัทธิประชาธิปไตยเป็นแนวทาง

๔. ยุทธศาสตร์

สร้างองค์กรนำที่มีเอกภาพ โดยมีข้าราชการและประชาชนที่มีอุดมการณ์ที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตยเป็นแกนนำและทำการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

๕. ยุทธวิธี

ใช้ข้อควรนำที่จัดตั้งขึ้นไปสร้างประชาธิปไตยให้เกิดขึ้น

๖. แนวความคิดในการปฏิบัติ

องค์การนำที่จัดตั้งขึ้นจะทำหน้าที่ในการพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน และสร้างสรรค์ประชาธิปไตยให้เป็นจริง โดยเฉพาะความปรารถนาขั้นพื้นฐานสำคัญของประชาชน คือ

๖.๑ ทำให้ประชาชนอยู่อย่างมีความสุข ปราศจากการกดขี่ ขูดรีด และอิทธิพลต่าง ๆ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๖.๒ ทำให้ประชาชนอยู่อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี โดยมีส่วนร่วมในทางการเมือง และเป็นเจ้าของพรรคการเมือง เป็นเจ้าของประเทศ

๖.๓ ทำให้ประชาชนอยู่อย่างมีความหวัง มีอนาคต มีความรู้สึกว่าเขาดีมั่นคง

๗. แนวทางปฏิบัติ

๗.๑ การพัฒนาประชาธิปไตยมีงานสำคัญที่จะต้องทำ ๒ ส่วน คือ งานทำให้เกิดความรู้สึกและเข้าใจว่าธปไตยเป็นของปวงชน อันได้แก่ การทำลายอำนาจเผด็จการและการกำจัดอิทธิพลตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ถึงระดับชาติ และงานทำให้เสรีภาพของบุคคลให้สมบูรณ์ อันได้แก่ การทำกฎหมายให้เป็นกฎหมาย งานเหล่านี้มีเรื่องต้องพิจารณาดำเนินการอย่างกว้างขวาง ยากที่จะทำให้สมบูรณ์ในเวลาอันสั้น ทั้งยังมีข้อจำกัดหลายประการ อาทิ ทรัพยากร และข้อจำกัดทางกฎหมาย ที่จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิก ดังนั้น การพัฒนาประชาธิปไตยจะต้องทำอย่างมีขั้นตอน และมีความต่อเนื่อง รวมทั้งต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับลักษณะพิเศษของสังคมไทย และความเป็นไปได้ของสถานการณ์นั้น ๆ ด้วยการดำเนินการในรายละเอียดนั้น คณะกรรมการนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ จะได้กำหนดเป็นแผนงานต่าง ๆ ตามห้วงเวลาที่เหมาะสมโดยการจัดทำเป็นผนวกประกอบแผนการรุกรทางการเมืองในโอกาสต่อไป

๗.๒ สำหรับแนวทางปฏิบัติที่ส่วนราชการต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนงานต่าง ๆ ต่อไปนั้น นอกจากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๒๓ แล้วให้ใช้แนวดังต่อไปนี้ประกอบด้วย คือ

๗.๒.๑ การสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อคุณค่าของระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นศรัทธาในคุณค่าของระบอบประชาธิปไตย ว่าจะสามารถทำให้ประชาชนมีชีวิตอยู่ได้อย่างเสรี มีความสุข มีเกียรติ มีหลักประกัน และมีความหวัง โดยให้มีแนวทางในแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้คือ

๗.๒.๑.๑ ส่งเสริมความรู้ประชาธิปไตยที่ถูกต้องอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านทฤษฎี และการประยุกต์ทฤษฎีให้เข้ากับสถานการณ์นั้น ๆ

๗.๒.๑.๒ ให้ข่าวสาร ข้อมูล และชี้แจงสถานการณ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์โดยต่อเนื่องอีกทั้งเชิญชวนประชาธิปไตยให้ปรากฏแก่ประชาชน ทั้งทางเปิดและทางปิด โดยใช้เครื่องมือประชาสัมพันธ์ของรัฐสื่อมวลชน

และนักวิชาการ เพื่อเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอด เพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลด้านดีของประชาธิปไตยอย่างเป็นทางการ และสามารถเปรียบเทียบข้อเสียที่บางกลุ่มพยายามเผยแพร่อยู่ เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้วิจารณญาณทางการเมืองโดยอิสระ กล่าวโดยสรุปได้ว่าเป็นการหยิบยกสภาพในแง่ดีมาใช้ให้ได้อย่างประโยชน์

๗.๒.๑.๓ จัดให้มีการอบรมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยแก่สื่อมวลชนของรัฐและเอกชน เพื่อเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องไปสู่ประชาชน

๗.๒.๑.๔ ให้ข้าราชการปฏิบัติอย่างให้เป็นแบบอย่างในการเป็นประชาธิปไตยก่อให้เกิดศรัทธาแก่ประชาชน

๗.๒.๒ การเร่งรัดการปฏิบัติตามหน้าที่ในระบอบประชาธิปไตยของกลไกรัฐให้แยกดำเนินการออกเป็น ๒ ระดับ คือ

๗.๒.๒.๑ การบริหารระดับสูง เนื่องจากผู้บริหารระดับสูง หรือฝ่ายการเมือง พรรคการเมืองและผู้บริหารประเทศมีความสำคัญในฐานะเป็นผู้ตัดสินใจในการบริหารประเทศและเป็นผู้นำในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ จึงมีแนวทางเพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้นดังนี้ คือ

๗.๒.๒.๑.๑ กำหนดนโยบายที่ชัดเจนแน่วแน่ และเป็นเอกภาพ โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาพื้นฐานของชาติ หากเกิดผิดพลาดต้องรับผิดชอบ

๗.๒.๒.๑.๒ ใช้ความเข้มแข็ง เด็ดขาด โดยคำนึงถึงความถูกต้องและผลประโยชน์ของประเทศชาติ และของประชาชนส่วนรวมเป็นสำคัญ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้สำเร็จลุล่วงไปโดยเร็ว ทันต่อสถานการณ์และความต้องการเร่งด่วน

๗.๒.๒.๑.๓ เปิดโอกาสให้หลาย ๆ ฝ่าย อาทิ นักวิชาการ สื่อมวลชน กลุ่มผลประโยชน์ และผู้เชี่ยวชาญในทุกสาขาอาชีพ เข้ามามีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหา

๗.๒.๒.๑.๔ ปรับปรุงรูปแบบการบริหารราชการในการสั่งการติดตามการปัญหาสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ จัดให้มีชุดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ดำเนินการเป็นเรื่อง ๆ โดยคัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ จากทุกส่วนราชการมาช่วยงาน

๗.๒.๒.๑.๕ ปรับปรุงระบอบราชการให้เป็นประชาธิปไตยเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการสถาปนาและการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยการให้ข้าราชการมีจิตสำนึกทางการเมือง และทำให้ข้าราชการมีอุดมคติในการสนองตอบประชาชนอย่างมีความรับผิดชอบตลอดจนควบคุมให้ข้าราชการดำเนินการใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และสร้างคุณธรรมให้ประชาชนโดยถ้วนหน้า

๗.๒.๒.๑.๖ ให้กลไกรัฐสภามาช่วยแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนหมูกมาก เพื่อก่อให้เกิดความยุติธรรม และเป็นที่ยอมรับตามครรลองประชาธิปไตย ตลอดจนออกกฎหมายที่สามารถปฏิบัติได้แท้จริง

๗.๒.๒.๑.๗ ใช้อำนาจที่มีอยู่ดำเนินการปราบปรามกลุ่มอิทธิพลที่อำนาจเกินกว่าขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่อย่างจริงจัง

๗.๒.๒.๒ การบริหารงานที่เกี่ยวกับข้าราชการประจำ เนื่องจากข้าราชการประจำมีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นกลไกน่านโยบายรัฐไปปฏิบัติ แต่ยังคงขาดจิตสำนึกและอุดมการณ์ จึงทำให้ขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควรในการทำอำนาจอธิปไตยให้เป็นของปวงชน และทำกฎหมายให้ศักดิ์สิทธิ์ จึงมีแนวทางเร่งรัดการปฏิบัติหน้าที่ในระบอบประชาธิปไตยของข้าราชการประจำดังต่อไปนี้ คือ

๗.๒.๒.๒.๑ ให้ข้าราชการโดยเฉพาะระดับสูงศึกษานโยบายของรัฐให้เข้าใจแจ่มชัด จนเกิดความมั่นใจแล้วแบ่งความรับผิดชอบลดหลั่นลงไป

๗.๒.๒.๒.๒ ค้นหาสาเหตุของปัญหาการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไขโดยด่วนด้วยความเด็ดขาดและจริงจัง โดยในระยะเริ่มแรกควรมุ่งการแก้ไขข้าราชการในระดับสูงโดยเฉพาะระดับหัวหน้าหน่วยก่อน เพื่อเป็นตัวอย่าง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระดับรอง ๆ ลงมาเอง แม้ไม่สมบูรณ์ก็จะได้ผลในระดับหนึ่ง เมื่อทำต่อเนื่องความสำเร็จก็จะเพิ่มขึ้น

๗.๒.๒.๒.๓ กำชับให้มีการปฏิบัติตามระเบียบและคำสั่งต่าง ๆ โดยเคร่งครัด และดำเนินการลงโทษผู้ฝ่าฝืนให้เป็นตัวอย่าง นอกจากนั้น ต้องกำกับดูแลให้มีการสั่งหรือร้องขอในลักษณะที่ทำให้ข้าราชการต้องรับผิดชอบเหนืออำนาจหน้าที่หรือ เกินขีดความสามารถ

๗.๒.๒.๒.๔ ผู้บังคับบัญชาระดับสูง ต้องให้ความช่วยเหลือและให้หลักประกันแก่ข้าราชการที่อุทิศตนต่องานราชการ แต่ต้องถูกกดดันจากผู้มีอิทธิพลต่าง ๆ

๗.๒.๒.๒.๕ ดูแล กวดขัน ไม่ให้ข้าราชการทำตนเป็นเจ้าขุนมูลนายเอารัดเอาเปรียบขูดรีดประชาชน และลงโทษข้าราชการที่ฝ่าฝืนอย่างจริงจัง

๗.๒.๒.๒.๖ พัฒนาขีดความสามารถ ตลอดจนอบรม และปลูกฝังเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการทุกระดับตระหนักถึงฐานะและภาระหน้าที่ ในการเสนอสนองต่อประชาชนอย่างมีความรับผิดชอบ เสียสละ และซื่อตรง

๗.๒.๒.๒.๗ ปรับปรุงระบบราชการให้มีการกระจายอำนาจมากขึ้นโดยแก้ไขโครงสร้างการจัดระเบียบบริหารราชการ ให้มีการกระจายอำนาจบริหารไปสู่ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้ข้าราชการในระดับต่าง ๆ สามารถตัดสินใจ หรือสั่งการในเรื่องรับผิดชอบที่เป็นปัญหาในทางปฏิบัติและเพื่อให้เกิดความฉับไวมากยิ่งขึ้น

๗.๒.๒.๒.๘ ปรับปรุงให้ข้าราชการ โดยเฉพาะชั้นผู้น้อยมีรายได้ และสวัสดิการเพียงพอ เพื่อให้สามารถรักษาเกียรติ และศักดิ์ศรีของตนได้

๗.๒.๒.๒.๙ เชิดชูเกียรติของข้าราชการที่ดีเด่น

๗.๒.๒.๒.๑๐ พิจารณาเร่งรัดปรับปรุงระบบการประเมินผล การปฏิบัติงานของข้าราชการให้มีประสิทธิภาพ และได้ผลอย่างเต็มที่

๗.๒.๓ การส่งเสริมการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนเนื่องจากการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีประสบการณ์ในทางปฏิบัติ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำให้เกิดความรู้สึกและความ

เข้าใจว่าอธิปไตยเป็นของปวงชน ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้และเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น จึงให้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้ คือ

๗.๒.๓.๑ เร่งรัดการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์การพัฒนาประชาธิปไตยด้วยการปฏิบัติในระดับใกล้เคียง อาทิ สมาคมตำบล คณะกรรมการหมู่บ้านในรูปแบบต่าง ๆ และสหกรณ์

๗.๒.๓.๒ แก้ไขปัญหาให้ประชาชน โดยการประสานประโยชน์ระหว่างประชาชนกลุ่มต่าง ๆ อย่างยุติธรรม

๗.๒.๓.๓ ผู้มีอำนาจต้องมีความเสียสละ ใจกว้าง อดทน และอดกลั้นต่อสภาพความวุ่นวายทางการเมือง และใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีอยู่เป็นเครื่องมือระคับระคองการพัฒนาประชาธิปไตยและให้กลไกของระบอบประชาธิปไตย แก้ไขความไม่ตรงกันด้วยวิถีทางของตนเอง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ให้ประชาชนเรียนรู้ มีประสบการณ์ถึงสาเหตุ และสภาพปัญหา เพื่อให้สามารถใช้ดุลยพินิจตัดสินใจด้วยตนเองได้

๗.๒.๓.๔ ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักใช้พรรคการเมืองให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองตามระบอบประชาธิปไตย โดยเมื่อมีปัญหาควรให้โรงเรียนให้พรรคการเมืองช่วยแก้ปัญหาให้หรือนำเข้าแก้ปัญหาในสภาทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

๗.๒.๓.๕ นำแนวทางในการเสริมสร้างศรัทธาในความดีงามของประชาธิปไตยตามข้อ ๗.๒.๒.๑ มาใช้ประโยชน์

๗.๒.๔ การจัดระเบียบการดำเนินบทบาทของกลุ่มพลัง และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ บทบาททางการเมืองของกลุ่มพลัง และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมหรือขัดขวางการพัฒนาประชาธิปไตย ดังนั้น เพื่อให้บทบาทของกลุ่มพลัง และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ แสดงบทบาทขัดขวางการพัฒนาประชาธิปไตย และต้องปรามให้กลุ่มพลัง และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ มีส่วนส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตย และต้องปรามมิให้กลุ่มพลังและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ แสดงบทบาทขัดขวางการพัฒนาประชาธิปไตย จึงให้มีการจัดระเบียบการดำเนินบทบาทของกลุ่มพลัง และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

๗.๒.๔.๑ กลุ่มเศรษฐกิจ เนื่องจากประเทศไทยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม ซึ่งขณะนี้จุดอ่อนด้านกลไกรัฐ การจัดสรรทรัพยากร และการกระจายผลประโยชน์ ทำให้กลุ่มเศรษฐกิจบางกลุ่มมีโอกาสและสามารถใช้อิทธิพลผูกขาดทางเศรษฐกิจได้ อันเป็นผลทำให้เกิดไม่เป็นธรรมในสังคม และความยากไร้ทางวัตถุในหมู่ประชาชน และส่วนก่อให้เกิดเงื่อนไขสงคราม นอกจากนี้ยังปรากฏว่ากลุ่มผูกขาดทางเศรษฐกิจบางกลุ่มสามารถสร้างพลังต่อรองทางการเมืองได้สูงจนเป็นผลให้เป็นอุปสรรค และขัดขวางการพัฒนาประชาธิปไตยได้

อย่างไรก็ดี การดำเนินการต่อกลุ่มเศรษฐกิจดังกล่าว ก็ควรทำในลักษณะอันเป็นขั้นตอนและถูกต้องตามกฎหมาย โดยเน้นการประสานประโยชน์ตามลักษณะของสังคมไทยเป็นสำคัญ เนื่องจากการกระทำที่รุนแรง น่าจะก่อผลเสียมากกว่าผลดี ทั้งในด้านการเมืองเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา จึงมีแนวทางดำเนินการเพื่อการผูกขาดกลุ่มทางเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้ คือ

๗.๒.๔.๑.๑ เร่งรัด กวดขันกิจการธุรกิจที่ละเมิดกฎหมายอย่างจริงจังตลอดจนพิจารณาเพิ่มบทลงโทษความผิดที่สำคัญ ๆ ให้สูงขึ้น

๗.๒.๔.๑.๒ ใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันและทำลายการผูกขาดตัดทอนทางเศรษฐกิจ

๗.๒.๔.๑.๓ ส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกให้พ่อค้า นายทุนมีความรับผิดชอบต่อสังคม รู้จักเสียสละ คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและส่วนรวม และความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยวิธีการยอมรับความสำคัญ ยกย่องนายทุนที่มีจิตใจสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม การให้การเรียนรู้ต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของพวกเขา

๗.๒.๔.๑.๔ ดำเนินการตามความเหมาะสมต่อธุรกิจอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม โดยใช้มาตรการทางการเงิน การคลัง กฎหมาย และการบริหาร เพื่อให้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ กระจายสู่ประชาชน

๗.๒.๔.๒ มวลชนพื้นฐาน เนื่องจากผู้ใช้แรงงาน และชาวนาชาวไร้มิมีความสำคัญในฐานะที่เป็นมวลชนพื้นฐาน ที่จะชี้ขาดการปฏิวัติประเทศไทย และเป็นเป้าหมายในการแย่งชิงมวลชนของกลุ่มการเมืองทุกกลุ่ม รวมทั้งกลุ่มคอมมิวนิสต์ ดังนั้นเพื่อป้องกันมิให้มวลชนพื้นฐานถูกฝ่ายตรงกันข้ามช่วงชิง และเพื่อตั้งมวลชนพื้นฐาน ให้สนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตย และมีให้ตกเป็นเหยื่อการโฆษณาชวนเชื่อของกลุ่มคอมมิวนิสต์ จึงให้มีแนวทางในการดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ

๗.๒.๔.๒.๑ ให้การสนับสนุนองค์กร จัดตั้ง มวลชนพื้นฐานที่มีแนวทางประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ตลอดจนช่วงชิงการนำองค์กรจัดตั้ง ที่มีอยู่มิให้ตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายตรงข้าม

๗.๒.๔.๒.๒ ชิงการนำเพื่อทำลายการจัดตั้งของฝ่ายคอมมิวนิสต์ที่แทรกซึมอยู่ในองค์กรจัดตั้งมวลชนพื้นฐาน

๗.๒.๔.๒.๓ สร้างและส่งเสริมบรรยากาศที่ดีทางการเมืองเพื่อเปิดให้มวลชนพื้นฐาน สามารถเคลื่อนไหวทางการเมืองตามครรลองประชาธิปไตย

๗.๒.๔.๓ นักเรียนนักศึกษา เนื่องจากนักเรียน นักศึกษา เป็นกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะพิเศษ และมีความตื่นตัวทางการเมืองสูง มีลักษณะที่ใฝ่หาประชาธิปไตย และความเป็นธรรมในสังคม แต่ยังมีประสบการณ์น้อย เป็นกลุ่มที่มีบทบาททางการเมืองสูงตลอดมา และเป็นเป้าหมายที่กลุ่มคอมมิวนิสต์จะใช้เป็นแนวร่วมพื้นฐานด้วย ดังนั้น เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษา เป็นพลังส่งเสริมประชาธิปไตย และป้องกันมิให้ตกเป็นเครื่องมือตามยุทธวิธีประชาธิปไตยของกลุ่มคอมมิวนิสต์ รวมทั้งเผด็จการอื่น ๆ จึงให้มีแนวทางดำเนินการดังนี้คือ

๗.๒.๔.๓.๑ ให้นักเรียน นักศึกษา มีเสรีภาพในการทำกิจกรรมรวมทั้งกิจกรรมทางการเมือง ภายใต้กรอบทางกฎหมาย และระเบียบของสถาบันการศึกษา

๗.๒.๔.๓.๒ สนับสนุนและส่งเสริมความเคลื่อนไหวของนักเรียนนักศึกษา ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย และเชิงการนำความเคลื่อนไหว มีให้นักเรียน นักศึกษา หันเหหรือตกเป็นเครื่องของกลุ่มคอมมิวนิสต์ได้

๗.๒.๔.๓.๓ เปิดโอกาสและหาหนทางให้นักเรียนนักศึกษาเข้าร่วมกับทางราชการในการแก้ไขปัญหาที่เป็นเงื่อนไขสงคราม เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษา ได้เห็นสภาพข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความตั้งใจจริงของทางราชการ ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักเรียน นักศึกษากับราชการ และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาประชาธิปไตยด้วย

๗.๒.๔.๓.๔ ให้การศึกษาทางการเมืองที่ถูกต้องแก่นักเรียน นักศึกษา โดยกำหนดเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยของไทยไว้ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ และมอบให้นักวิชาการจัดทำตำราที่เป็นมาตรฐานต่อไป

๗.๒.๔.๔ กลุ่มก้าวหน้าในเมือง เนื่องจากปัจจุบันมีความเคลื่อนไหวในเมืองของทุกกลุ่มต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งกลุ่มผู้กลับใจจากป่า กลุ่มแสวงหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาประเทศไทยกลุ่มคอมมิวนิสต์ กลุ่มแนวร่วม รวมทั้งกลุ่มแนวทางการประชาธิปไตยอื่น ๆ ดังนั้น เพื่อให้กลุ่มก้าวหน้าในเมืองเคลื่อนไหวอยู่ในขอบเขตที่ไม่เป็นอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ และการพัฒนาประชาธิปไตย จึงให้มีแนวในการดำเนินการดังนี้ คือ

๗.๒.๔.๔.๑ เปิดโอกาสให้กลุ่มแสดงออกทางความได้ภายใต้กรอบทางกฎหมาย

๗.๒.๔.๔.๒ สนับสนุนการจัดตั้งขบวนการประชาธิปไตยให้เข้มแข็งตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๓ ลว. ๒๓ เมษายน ๒๕๒๓

๗.๒.๔.๔.๓ สนับสนุนและชิงการนำทางความคิด ในบรรดากลุ่มที่กำลังแสวงหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาของประเทศ

๗.๒.๔.๔.๔ ติดตามและขัดขวางความเคลื่อนไหวของกลุ่มที่จะเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ และการพัฒนาประชาธิปไตยโดยใกล้ชิดต่อเนื่อง

๗.๒.๔.๕ สื่อมวลชน เนื่องจากสื่อมวลชน เพื่อให้สื่อมวลชนเป็นพลังในการส่งเสริมสร้างประชาธิปไตยดังต่อไปนี้ คือ

๗.๒.๔.๕.๑ ส่งเสริมและให้การสนับสนุนความเหมาะสมแก่สื่อมวลชนที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตย และเสริมสร้างให้สื่อมวลชนทุกสาขา มีความผิชอบในการเสนอข่าวสารเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตย

๗.๒.๔.๕.๒ สนับสนุนการต่อสู้ทางความคิดในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยของสื่อมวลชน

๗.๒.๔.๕.๓ ใช้สื่อมวลชนของรัฐในการส่งเสริมประชาธิปไตยให้มีน้ำหนักเหนือกว่าข่าวสารที่ทำลายประชาธิปไตย

๗.๒.๔.๕.๔ ยับยั้งการเผยแพร่ข่าวสารที่กระทบกระเทือนต่อระบอบประชาธิปไตย โดยใช้ทั้งมาตรการทางการบริหาร และกฎหมาย

๗.๒.๔.๕.๕ ให้เจ้าหน้าที่ระดับสูง พยายามสร้างความสัมพันธ์กับ สื่อมวลชน และชักจูงให้ สื่อมวลชนทำประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาธิปไตย

๗.๒.๔.๖ กลุ่มทหารและผู้ถืออาวุธ

๗.๒.๔.๖.๑ ทำความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง

๗.๒.๔.๖.๒ สนับสนุนค้ำจุนระบอบประชาธิปไตย

๘. คำแนะนำในการดำเนินการ

๘.๑ กอ.รมน. จัดตั้งองค์กรนำ ที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตย คือ คณะกรรมการปฏิบัตินโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ (ป

ตค.) ดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติของทางราชการ

๘.๒ ใช้ชิงการนำต่อขบวนการที่แอบแฝงประชาธิปไตยอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ การพัฒนาประชาธิปไตยให้สมบูรณ์โดยเร็ว

๘.๓ ให้ยึดคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ ลว. ๒๓ เมษายน ๒๕๒๓ เป็นแนวทางการปฏิบัติราชการทางการเมือง

๘.๔ ให้คณะกรรมการนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ พิจารณากำหนดแผนงานต่าง ๆ ตามหัวเวลาที่เหมาะสม ในลักษณะเป็นผนวกประกอบการรุกรุกทางการเมือง และให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนำแผนงานที่จะกำหนดขึ้นดังกล่าว ไปปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จและแจ้งให้กรรมการปฏิบัตินโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ (ปตค.) ทราบ เพื่อเป็นการประสานงานและการติดตามประเมินผลต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๕

(ลงชื่อ) พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

(เปรม ติณสูลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด
ที่ สผ ๐๐๑๘.๑๖/๑๐๓๕

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขที่รับ ๕๓๕๐ / ๕๕๖๖
วันที่ ๑๕ ก.พ. ๖๖
เวลา ๑๕.๐๓ น.

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบาย
ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๖๓

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันพุธที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจกระทำการ พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการ
ดำเนินการตามแนวนโยบายด้านกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม
และความเป็นธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน นั้น ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

(๑) นายปิยบุตร แสงกนกกุล	ประธานคณะกรรมการ
(๒) นายสุทัศน์ เงินหมื่น	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายสิระ เจนจาคะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นางสาวพรรณนิการ์ วานิช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
(๗) นายคมเดช ไชยศิวงมกล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
(๘) นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๙) นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๐) นายรังสิมันต์ โรม	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๑) ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๒) นายนิรมิต สุจารี	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๓) นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	กรรมการ
(๑๔) นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมการ
(๑๕) นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมการ

จากนั้นนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค ได้ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์
ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ ทำให้ความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและความเป็นกรรมการ
สิ้นสุดลงต่อมาในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์ เป็นกรรมการ
ในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน แทนนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค

/ต่อจากนั้น...

ต่อจากนั้น นายปิยบุตร แสงกนกกุล และนางสาวพรณิการ์ วาณิช ได้พ้นจากตำแหน่ง เพราะสมาชิกภาพสิ้นสุดลง เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ต่อมา นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ ได้ขอลาออกจากกรเป็นการเป็นกรรมาธิการในวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุม เห็นชอบให้ตั้งนายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์ นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ และนายสิงหนภณ ดีนาง เป็นกรรมาธิการ ในคณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน แทนกรรมาธิการที่ว่างลง

ในคราวการประชุมคณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๓ วันพุธที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ประชุมมีมติแต่งตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ของคณะกรรมาธิการ ดังนี้

(๑) นายสิระ เจนจาคะ	ประธานคณะกรรมาธิการ
(๒) นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
(๓) นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
(๔) นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
(๕) นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
(๖) ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
(๗) นายคมเดช ไชยศิวามงคล	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หก
(๘) นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(๙) นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมาธิการ
(๑๐) นายรังสิมันต์ โรม	โฆษกคณะกรรมาธิการ
(๑๑) นายนิรมิต สุจารี	โฆษกคณะกรรมาธิการ
(๑๒) นายอาดิสัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมาธิการ
(๑๓) นายสิงหนภณ ดีนาง	กรรมาธิการ
(๑๔) นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ	กรรมาธิการ
(๑๕) นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมาธิการ

จากนั้น นายสิระ เจนจาคะ ได้พ้นจากกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน เพราะสมาชิกภาพสิ้นสุดลง และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๕ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งนายไพบุลย์ นิตติตะวัน เป็นกรรมาธิการแทน

หลังจากนั้น นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์ ได้พ้นจากกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน เพราะลาออก และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นายศุภชัย ใจสมุทร เป็นกรรมาธิการแทน ซึ่งคณะกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

(๑) นายศุภชัย ใจสมุทร	ประธานคณะกรรมาธิการ
(๒) นายชวลิต วิชยสุทธิ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
(๓) นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง

/(๔) นายชัยวัฒน์...

(๔) นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่สาม
(๕) ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่สี่
(๖) นายคมเดช ไชยศิวิมมงคล	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่ห้า
(๗) นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
(๘) นายไพบุลย์ นิติตะวัน	รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
(๙) นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๐) นายนิรมิต สุจारी	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๑) นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๒) นายรังสิมันต์ โรม	กรรมการธิการ
(๑๓) นายสิงหนภณ ดีนาง	กรรมการธิการ
(๑๔) นายอาดิสัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมการธิการ
(๑๕) นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมการธิการ

ต่อมา นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์ ได้ลาออกจากความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๖ และนายชวลิต วิชยสุทธิ์ ได้ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคเพื่อไทย ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๖ ทำให้ความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและความเป็นกรรมการธิการ สิ้นสุดลง และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญ ประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นายชานี ศักดิ์เศรษฐ์ และนายสมคิด เชื้อคง เป็นกรรมการธิการแทน ซึ่งคณะกรรมการธิการคณะนี้ประกอบด้วย

(๑) นายศุภชัย ใจสมุทร	ประธานคณะกรรมการธิการ
(๒) นายสมคิด เชื้อคง	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายชานี ศักดิ์เศรษฐ์	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่สอง
(๔) นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่สาม
(๕) ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่สี่
(๖) นายคมเดช ไชยศิวิมมงคล	รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่ห้า
(๗) นายสุทัศน์ เงินหมื่น	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
(๘) นายไพบุลย์ นิติตะวัน	รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการธิการ
(๙) นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๐) นายนิรมิต สุจारी	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๑) นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการธิการ
(๑๒) นายรังสิมันต์ โรม	กรรมการธิการ
(๑๓) นายสิงหนภณ ดีนาง	กรรมการธิการ
(๑๔) นายอาดิสัน อาลีอิสเฮาะ	กรรมการธิการ
(๑๕) นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	เลขานุการคณะกรรมการธิการ

/บัดนี้ คณะกรรมการธิการ...

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหา การปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบาย ภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของ คณะกรรมการต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายสุภชัย ไจสมุทร)

ประธานคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

สำนักกรรมการ ๒

กลุ่มงานคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

โทร. ๐๒-๒๔๒-๕๕๐๐ ต่อ ๖๓๒๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ law_fairly@hotmail.com

กลุ่มงานระเบียบวาระ
วันที่ ๑๐๑ / ๒๕๖๖
วันที่ ๑๕ / ก.พ. ๖๖ เวลา ๑๖.๑๐ น.

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑

สำนักการประชุม

เลขที่รับ ๕๐ / ๒๕๖๖
วันที่ ๑๕ / ก.พ. ๖๖ เวลา ๑๖.๐๙ น.

วันที่ ๑๕ / ก.พ. ๖๖ เวลา ๑๕.๕๙ น.
ส่งมอบงาน... WSR.๑... คำเบิกการ